

VASTUUSSA ELÄKKEESTÄSI

ILMARISEN VUOSI JA YRITYSVASTUU 2019

ILMARINEN

Pidetään yhdessä huolta toimeentulostasi 3

Ensimmäisessä luvussa selviää, miksi syntyvyys on niin tärkeää sinun eläkkeesi kannalta. Täältä löydät myös toimitusjohtajamme katsauksen ja tietoa siitä, miten tehokkaasti hoidimme eläketurvaasi.

Kun minä menen isona töihin, haluan tehdä jotain tärkeää 8

Luku, jossa selviää, miten ja milloin alat kerryttää omaa eläkettäsi palkkatyössä ja miten vastuu eläkkeestä jakautuu työntekijän ja työnantajan välillä. Lisäksi löydät pienen katsauksen siihen, miten varmistamme, että tietosi pysyvät meillä turvassa.

Uskalla yrittää – olemme yrittäjän turvana. 13

Tässä luvussa pääset syventymään yrittäjän eläketurvaan. Yrittäjän eläkevakuutus on paljon enemmän kuin eläke. Löydät tärkeää tietoa siitä, miten yrittäjänä maksamasi eläkemaksut vaikuttavat ansiosidonnaisen sosiaaliturvasi tasoon. Mukana myös Suomen Iloisin yrittäjä.

Turvaamme elämän yllättävissä tilanteissa 17

Neljännessä luvussa syvennytään siihen, millaista turvaa työeläkevakuutus tarjoaa sinulle työuran aikana. Syvennymme siihen, miksi työkykyä kannattaa pitää yllä jo ennen kuin se alkaa heikentyä. Pohdimme, mitä sairauksia työkyvyn ylläpitämisen laiminlyönnillä on yksilölle ja koko yhteiskunnalle.

Isona minusta tulee eläkeläinen 21

Luku, jossa kerrotaan tarinan loppuhuipennuksesta eli omalla työllä ansaitusta eläkkeestä. Löydät myös tietoja siitä, millaisia ovat tämän päivän eläkeläiset: millainen on heidän ansiotasonsa ja missä he asuvat.

Sijoitamme kestävästi – nykyisten ja tulevien eläkkeiden turvaksi . . 26

Tässä luvussa käänämme katseet tuleviin sukupolviin: miten turvaamme tulevien sukupolvien eläkkeet sijoittamalla yhteisiä eläkevaroja tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Lisäksi pohdimme, miksi vastuullinen sijoittaminen on niin keskeistä eläkevarojen sijoittamisessa.

Teemme työtä sinulle – eläkkeesi turvaksi 47

Viimeinen luku, jossa kerromme vielä hieman siitä, miten hoidamme eläketurvaasi ja millaista tietoa työstämme jaamme. Toivomme, että avoin keskustelu työmme tavoitteista kanssasi jatkuu viimeistään, kun olet ehtinyt tutustua tähän lukuun.

Ilmarisen GRI-indeksi 55

Viimeinen osa, joka toimii tarkempuna sisällysluettelona. Indeksii auttaa löytämään tietoja, joka liittyvät tässä raportissa käytettyyn GRI Standards -raportointiviitekehykseen. Täältä löydät myös **Riippumattoman varmennusraportin**.

PIDETÄÄN YHDESSÄ HUOLTA TOIMEENTULOSTASI

Vuonna 2019 syntyi Suomen historian pienin ikäluokka. Syntyvyys on laskenut vuosikymmenien mittaan, mutta ikäluokkien pienentymisen nopeutuva tahti on muuttanut monia ennusteita.

Pienet ikäluokat vaikuttavat moniin asioihin. Kuinka paljon lapsia tulee päiväkoteihin ja kouluihin? Laskeeko syntyvyys yhtä nopeasti joka puolella Suomea ja missä päin väestö alkaa nopeimmin pienentyä? Ja millainen osa eläkkeiden rahoituksesta kullekin ikäluokalle jää?

Syntyvän lapsen näkökulmasta eläke voi tuntua kaukaiselta. Silti eläkejärjestelmän asiantuntijoiden katse on nyt erityisesti lapsissa: kuinka paljon heitä syntyi ja kuinka paljon heitä syntyy tulevana vuosikymmeninä. Kaiken takana on kysymys siitä, kuka maksaa tulevat eläkkeet.

ELÄKEJÄRJESTELMÄ TARVITSEE SUKUPOLVIEN JATKUVUUTTA

Pienentyvät ikäluokat ja eliniän piteneminen tarkoittavat, että eläkkeellä olevien osuus väestöstä kasvaa tulevaisuudessa. Yhteiskunnan huoltosuhde muuttuu, kun syntyvyyden lasku kiihdyttää työikäisen väestön määrän pientymistä jo 2040-luvulla. Sillä vuosikymmenellä 2019 syntyneet pääasiassa siirtyvät opinnoista työelämään.

Jokainen Suomessa töitä tekevä pääsee lakisääteisen työeläkejärjestelmän piiriin. Siinä jokainen työtä tekevä kerryttää omaa eläkettään palkasta tai yrittäjän työtulosta perittävällä eläkemaksulla. Osa eläkemaksusta rahastoidaan nykyisten ja tulevien eläkkeiden maksamista varten.

Rahastointi aloitettiin jo 1960-luvulla, kun eläkejärjestelmän asiantuntijat

huolestuivat ensimmäisen kerran syntyvyyden laskusta. Kasvava elintaso ja kehittyvä sosiaaliturvajärjestelmä tarkoittivat, että lapsilla oli koko ajan vähemmän merkitystä vanhuuden taloudellisena turvana. Tämä tosin koskee lapsia, kun heitä katsotaan kapeasti yksilön näkökulmasta.

Syntyvyydellä on merkitystä, koska suomalaisessa työeläkejärjestelmässä eläkkeet maksetaan pääasiassa suoraan työssäkäyville kerättävillä työeläkemaksuilla. Tätä kutsutaan ja-kojärjestelmäksi. Vuonna 2019 työssä käyneet maksoivat työeläkemaksuillaan vuonna 2019 eläkkeellä olleiden eläkkeet. Koska työeläkemaksuja kerättiin vähemmän kuin eläkkeitä maksettiin, maksamiseen tarvittiin lisäksi eläkerahastojen tuottoja. Rahastojen tuottoja on käytetty erotuksen kattamiseen vuodesta 2012 lähtien.

Syntyvyys on työllisyyden ja palkkojen kehityksen ohella merkit-

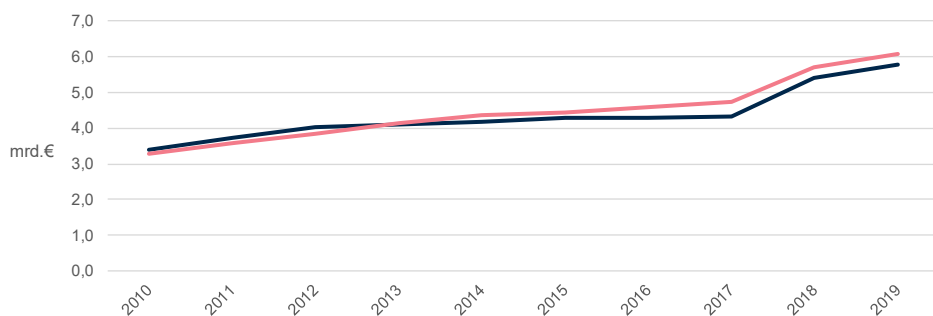
tävimpiä tekijöitä siinä, miten paljon eläkkeiden maksuun saadaan rahaa tulevaisuudessa. Toinen väestömäärän kehitykseen liittyvä tekijä on maahanmuutto. Väestö kasvaa toistaiseksi maahanmuuton ansiosta, mutta Suomi joutuu kilpailemaan osaavasta työvoimasta monen muun samassa tilanteessa olevan maan kanssa. Tilastokeskus arvioi väestöennusteessaan nettomaahanmuutoksi vain 15 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2019 Suomessa syntyneen näkökulmasta on syytä toivoa, että pystymme tekemään Suomesta houkuttelevamman maan tulla opiskelemaan ja töihin.

Samaan aikaan Suomen hallitus

kamppailee 75 prosentin työllisyys-tavoitteen kanssa. Tavoite tarkoittaisi 60 000 uutta työllistä vuoteen 2023 mennessä. Pitkällä aikavälillä työllisyystavoitetta tulisi edelleen nostaa, kun entistä useampi suomalainen on eläkeläinen. Tästä pitää huolen matala syntyvyys ja pidentyvä elinajanodote.

Työeläkejärjestelmään kohdistuu muutospaineita, erityisesti syntyvyyden merkittävä lasku ja sen pohjalta päivitetty väestöennuste on muuttanut pitkää aikavälin näkymää eläkkeiden rahoitukseen. Eläkejärjestelmän kehittämisen pohjaksi on työn alla poikkeuksellisen suuri määrä laajoja selvityksiä.

ILMARISEN VAKUUTUSMAKSUTULO JA MAKSETUT ELÄKKEET

ELÄKETURVAA SINUA VARTEN

Me huolehdimme siitä, että sinä saat työstä ansaitsemasi eläkkeen.

Ilmarinen työeläkevakuutusyhtiönä on osa Suomen sosiaaliturvajärjestelmää. Tarjoamme lakisääteisiä ja pakollisia työntekijän eläkevakuutuksia ja yrittäjän eläkevakuutuksia Suomessa työskenteleville. Työeläkkeen tavoitteena on taata perusturva kaikissa elämäntilanteissa. (GRI 102-2, 102-4, 102-6)

Vastaamme kaikkiaan lähes 1,2 miljoonan henkilön eläketurvasta. Yhtiömuotomme on keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö. Se tarkoittaa, että vakuutuksen ottaneet työntekijät, yrittäjät ja vakuutetut työntekijät omistavat Ilmarisen kokonaan. (GRI 102-5)

Sijoitamme nykyisten ja tulevien eläkkeiden rahoituksen turvaksi noin 50,5 miljardin euron yhteistä eläkevarallisuutta. Sijoitukset on hajautettu esimerkiksi osakkeisiin ja lainoihin ympäri maailmaa. Osana sijoitustoimintaa Ilmarinen rakennuttaa ja vuokraa asuntoja ja liikekiinteistöjä. Lisäksi Ilmarisen sijoitustoimintaan kuuluu muun muassa yritysten rahoittaminen lainoilla. Osana lakisääteisen työeläkevakuutuksen hoitamista tarjoamme myös työeläkekuntoutusta. (GRI 102-2)

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Ilmarisen ja asiakkaidemme näkökulmasta vuosi 2019 oli erinomainen. Päivitimme strategiaamme, uudistimme organisaatiotamme ja tehostimme toimintaamme. Palkkatietojen ilmoittaminen siirtyi kansalliseen tulorekisteriin. Vuosikymmenen paras sijoitustuotto vahvisti vakavaraisuutta. Nykyisten ja tulevien eläkkeiden turvaksi sijoittamiemme eläkevarojen arvo kasvoi 50,5 miljardiin euroon. Kustannustehokkuus ja hyvä sijoitustulos nostivat asiakashyvitykset ennätystasolle 164 miljoonaan euroon.

Teemme työtä yhteiskuntamme menestyksen eteen ja hyvillä tuloksilla turvaamme tulevaisuutta myös tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Eläketurva on kaikkien yhteinen asia.

Asiakkaidemme menestys on meillekin tärkeää. Työllisyys ja talouskasvu vaikuttavat sijoitustuottoihin ja maksettuihin palkkoihin. Palkkasumman kehitys näkyy suoraan keräämissämme eläkemaksuissa, joilla eläkkeitä rahoitetaan.

Työllisyys on yksi tärkeimmistä lähi-vuosien haasteista. Suomeen on saatava luotua uusia työpaikkoja ja työllistettyä työttömät nykyistä paremmin. Samaan aikaan on huolehdittava, että nykyiset työntekijät pysyvät töissä ja työkykyisinä mahdollisimman pitkään. Työuria pitää pystyä pidentämään niin alusta, keskeltä kuin loppupäästä.

On erittäin huolestuttavaa, että työkyvyttömyys on viimeisen kahden vuoden aikana kääntynyt nousuun pitkään jatkuneen hyvän kehityksen jälkeen. Samaan aikaan

” Meillä ei ole varaa menettää 20 000 ihmistä työvoiman ulkopuolelle vuosittain.

eläkeyhtiöitä valvovan viranomaisen tarkentuneet ohjeet rajaavat työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyyn käytettäviä resursseja. Ennestäänkin työkykytoimintaan käytettävät summat ovat marginaalisen pieniä verrattuna työkyvyttömyyden aiheuttamiin kustannuksiin.

Juuri ennaltaehkäisevään toimintaan tarvittaisiin nopeasti panostuksia, sillä sen hyödyt ovat suurimmat. Jokainen ennaltaehkäisty työkyvyttömyyseläke on paitsi inhimillisesti tärkeä myös säästää yhteisiä varojamme. Työkyvyttömyyseläkkeitä maksetaan Suomessa vuosittain noin 2,5 miljardia euroa. Pelkästään Ilmarinen mak-

soi niitä vuonna 2019 lähes 500 miljoonaa euroa.

Jos työkyvyttömyyseläkkeiden taso pysyy samana seuraavat vuodet, tämän hallituskauden aikana työmarkkinoilta poistuu ennenaikaisesti yhteensä 80 000 työkäistä. Lukua voi verrata siihen, että 75 prosentin työllisyystavoite vaatii työntekijöiden kokonaismäärän kasvua 60 000 uudella työntekijällä. Pelkästään työkyvyttömyyseläkkeelle jääviä korvaamaan tarvitaan siis kymmeniä tuhansia uusia työllisiä. Yhtälön toteutuminen ilman merkittävää panostusta työkyvyn ylläpitämiseen ja osaamisen uudistamiseen näyttää käytännössä mah-

dottomalta. Meillä ei yksinkertaisesti ole varaa menettää vuosittain 20 000 ihmistä ennenaikaisesti työelämän ulkopuolelle työkyvyttömyyden vuoksi.

Pidemmillä tähtäimellä syntyvyyden lasku kiihdyttää työikäisen väestön pienenemistä jo 2040-luvulla. Eläkkeiden maksajia on jatkossa entistä vähemmän. Jos nykyinen kehitys jatkuu, kohdistuu eläkemaksuihin merkittävä korotuspaine 2050-luvulla. Tätä kaikkea ei kannata jäädä odottelemaan, vaan kehitykseen voidaan vaikuttaa jo nyt. Voimme panostaa perhepolitiikkaan, työperäiseen maahanmuuttoon, osaamisen uudistamiseen, työllisyyteen ja työkykyyn.

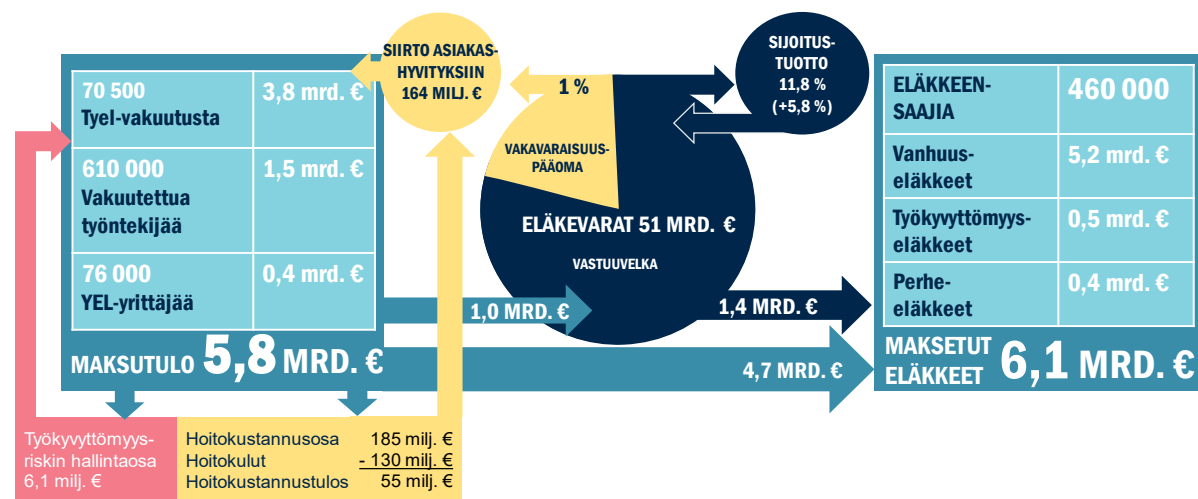
Vuoden 2020 alkupuolella uudeksi huoleksi on ympäri maailmaa noussut koronavirus. Pandemiaksi levinnyt virus haastaa koko yhteiskunnan ja ajaa talouksia taantumaan, mutta toivottavasti vaikutukset jäävät väliaikaisiksi. Poikkeusoloissa tärkeintä on huolehtia terveydestä, turvallisuudesta ja toimeentulon jatkuvuudesta työpaikat turvaten. Eläkeyhtiöiden vakavaraisuus puskuroi markkinoiden heilahteluja ja mahdollistaa sijoitustoiminnan pitkäjänteisyyden.

Työ jatkuu ja parhaat tulokset saamme yhdessä menestyen. Työeläkevakuutus turvaa toimeentulosi eläkkeellä ja antaa turvaa elämän käänteissä. Kun eläkevakuutuskesi on Ilmarisessa, olet asiakkaamme ja omissa meidän. Olemme sinua varten.

Jouko Pölonen

Ilmarisen toimitusjohtaja

Yhteiskunnallinen tulonjakolaskelma, miljoonaa euroa	2019	2018
Tulonmuodostus		
Vakuutusmaksutulo	5 758,3	5 409,9
TyEL, työnantajan osuus	3 821,1	3 655,8
TyEL, työntekijän osuus	1 543,3	1 369,8
YEL (yrittäjät)	393,8	384,3
Edellisen vuoden asiakashyvitykset	119,7	136,4
Sijoitustoiminnan nettotuotot ilman liikekuluja	5 420,5	-599,8
Muut tuotot ja kulut	0,3	0,0
Kokonaistuotot	11 298,8	4 946,5
Tulonjako		
Eläkkeensaajille	-6 077,8	-5 711,7
TyEL-eläkkeensaajat	-5 672,6	-5 365,0
YEL-eläkkeensaajat	-405,2	-346,7
Varautuminen tulevaisuuden eläkkeisiin	-1 167,9	-1 684,8
Varautuminen tulevaisuuden riskeihin	-3 695,3	2 778,1
Puskuroidaan sijoitustuottojen heilahteluja	-3 695,3	2 617,5
Puskuroidaan vakuutusliikkeen tulosten heilahteluja	0,0	160,6
Asiakashyvitykset	-164,0	-120,0
Henkilöstökulut	-61,2	-66,3
Muut palveluiden tuottajat	-114,0	-128,3
Lähdeverot	-18,6	-13,4
Lahjoitukset	-0,1	-0,1
Kokonaistulonjako	-11 298,8	-4 946,5

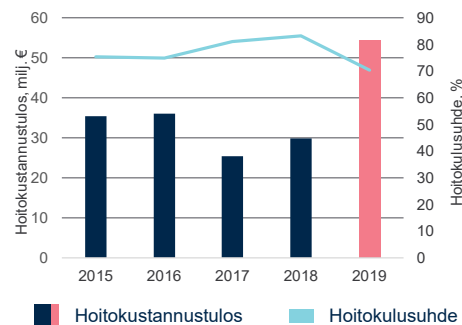

Tulonjakolaskelma kertoo, millaisista rahavirroista toimintamme koostuu. Eläkevakuutusyhtiö ei tuota voittoa omistajilleen, koska eläkemaksuista kertyvät varat on tarkoitettu eläketurvan toimeenpanemiseen. Vakuutusmaksutulo kuvaa, kuinka paljon keräsimme eläkemaksuja vuoden aikana. Työntekijän eläkevakuutuksen (TyEL) maksu koostuu kahdesta osasta: työnantajan palkasta pidättämästä osasta ja työnantajan maksamasta osasta. Yrittäjän eläkevakuutuksessa (YEL) yrittäjä maksaa maksun kokonaan. Suurin osa kerättävistä eläkemaksuista menee suoraan nykyisten eläkkeiden maksamiseen. Pieni osa kuitenkin rahastoidaan. Maksettujen eläkkeiden ja eläkemaksujen erotus maksetaan sijoitustoiminnan tuotoilla.

Asiakashyvitykset ovat maksuja, jotka palautamme työnantajille. Hyvitysten suuruus riippuu vakavaraisuudestamme ja siitä, kuinka paljon käytämme työeläkemaksussa toimintaamme varatusta hoitokustannusosasta. Mitä tehokkaammin toimimme, sen suuremmat asiakashyvitykset. Mitä tehokkaampaa toimintamme on, sitä pienemmät kustannukset työeläkejärjestelmästä syntyy työnantajille. Kustannustehokkuus siis pienentää työllistämisen kustannuksia Suomessa ja on merkittävä kilpailutekijä työeläkeyhtiöiden välillä. Tavoitteen vuosittaiselle kustannustehokkuuden tasolle asettaa Ilmarisen hallitus. Tavoitteen pohjalta johto asettaa toimenpidesuunnitelman tavoitteen saavuttamiseksi.

KUSTANNUSTEHOKKUUS (KPI 5)

Ilmarisen toiminnan tehokkuutta kuvaavia avainlukuja	2019	2018
Hoitokulusuhde	70,5	83,2
Kokonaisliikekulut, miljoona euroa	175,2	194,6

Vaikka olemme parantaneet kustannustehokkuuttamme viime vuosina, työ ei lopu kesken. Tavoitteemme on, että pystyisit hoitamaan kaikki eläketurvaan liittyvät asiat mahdollisimman helposti ja juuri silloin kun se sinulle sopii. Siksi kehitämme digitaalisia palveluita, joiden avulla voit tarkastella työeläkkeesi kertymistä, yrittäjän eläkemaksuja tai seurata työntekijöitteesi työkykyriskin kehittymistä.

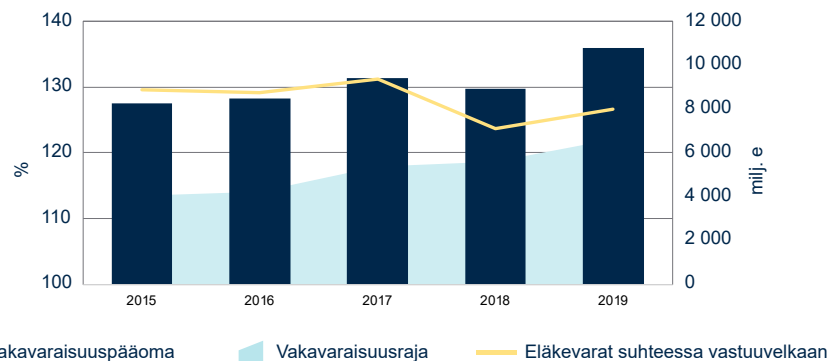
Vuonna 2018 keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Etera fuusioitui Ilmarisen kanssa. Fuusion tavoitteena oli tehostaa työeläketurvan hoitoa ja karsia päällekkäiset kulut toiminnasta.

Kaikkia tavoitteita ei ole vielä saavutettu. Yhdistyminen vaati myös merkittäviä investointeja tietotekniisiin järjestelmiin. Silti jo nyt voidaan sanoa, että integraatiolla tavoitellut synergiahyödyt on saavutettu.

” Olemme onnistuneet kahden yhtiön yhdistymisessä mielestäni vähintäänkin hyvin. Olemme rakentaneet yhtiön, joka vetää puoleensa asiakkaita, kumppaneita ja henkilöstöä.

Matias Klemelä, Ilmarisen talous- ja riskienhallintajohtaja

VAKAVARAISUUS

Vakavaraisuus kuvaa kykyämme selviytyä niistä riskeistä, joita eläketurvan ja eläkevarojen hoitamiseen liittyy. Siksi vakavaraisuus eli kykymme kohdata sijoitusriskit vaikuttaa myös siihen, miten paljon voimme palauttaa toiminnasta ylijääviä varoja työntantajille.

Eläkeyhtiön vastuu tulevista eläkelupauksista muodostaa yhtiön vastuuelvan. Vastuuelva puolestaan muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuelvalle hyvitetään tuottovaatimus, mikä takaa eläkkeiden arvon säilymisen. Tuottovaatimuksen ylittävät sijoitustuotot puolestaan kerryttävät sijoitustoiminnan riskipuskurina toimivaa vakavaraisuuspääomaa.

GRI 102-7

Työsuhteita vuoden lopussa

2019	640
2018	687

Sijoitukset yhteensä, milj. e

2019	50 528
2018	46 024

Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, milj. e

2019	5 375
2018	-642

KUN MINÄ MENEN ISONA TÖIHIN, HALUAN TEHDÄ JOTAIN TÄRKEÄÄ

Jokainen ikäluokka kohtaa hieman erilaisen työelämän. 2010-luvun loppupuolella korostui toive siitä, että työn pitää tuntua merkitykselliseltä.

Koulussa ja opinnoissa vietettyjen vuosien jälkeen työelämä on jokaiselle iso muutos riippumatta siitä, miten joustava ja limittäinen opintojen kanssa se on. Yksi suurista muutoksista tapahtuu taustalla: työt aloittava alkaa kantaa nykyisen toimeentulonsa lisäksi vastuuta toimeentulostaan työuran jälkeisenä aikana.

Päädyit sitten yrittäjäksi tai työntekijäksi, olet mukana hoitamassa eläketurvaa. Roolisi kuitenkin vaikuttaa siihen, mistä näkökulmasta eläketurvaa katsot. Kun olet töissä työntekijänä tai yrittäjänä, kerrytät omaa työeläkettäsi. Työnantajan roolissa huolehdi, että työntekijöittesi eläkemaksut tulee maksettua ja eläke karttuu. Tuemme teitä kaikkia saavuttamaan nämä tavoitteenne: edistämällä työkyvyn ylläpitämistä autamme asiakkaitamme turvaamaan omaa toimeentuloaan nyt ja tulevaisuudessa.

OMAT TULOT KERRYTTÄVÄT ELÄKETTÄ

Tiesitkö, että eläke alkaa karttua heti ensimmäisestä palkasta?

Tälle on tietenkin omat reunaehdot. Eläke alkaa karttua, jos olet täyttänyt 17-vuotta etkä ole yli 68-vuotias. Jos taas olet yrittäjä, eläkkeen kertymisen alaikäraja on 18 vuotta.

Ensimmäisissä työpaikoissa vuosikymmenien päässä odottava työeläke voi tuntua kaukaiselta. Vaikka eläke paperilla näyttää karttuvan hitaasti, jokainen eläkettä kerryttävä euro vaikuttaa toimeentulon tasoosi vuosikymmenien päästä.

Suomessa työntekijän eläkemaksuista huolehtiminen on työnantajan velvollisuus. Työnantaja voi olla esimerkiksi yritys, yhdistys tai vaikka kotitalous. Työnantajan tehtävä on huolehtia, että palkasta maksetaan sekä työntekijän että työnantajan osuus työeläkemaksusta.

Työeläkemaksut vaihtelevat vuosittain melko vähän. Työmarkkinajärjestöt neuvottelevat niistä vuosittain. Neuvottelutuloksen pohjalta työeläkeyhtiöiden vakuutusmatemaatikot tekevät hakemuksen, jossa esitetään seuraavan vuoden maksuja. Sosiaali- ja terveysministeriölle vahvistaa maksut.

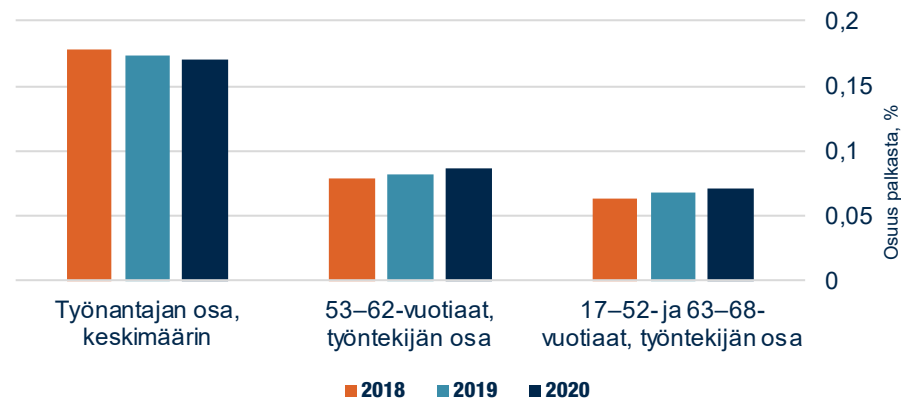
Suomalaisen työeläkejärjestelmän perusajatus on, että jokainen kartuttaa oman eläkkeensä tuloillaan.

Tämän lisäksi tutkintoon johtava opiskelu, osa sosiaalietuuksista ja alle 3-vuotiaan lapsen hoitovapaa kerryttävät eläkettä.

Verkkopalvelussamme voit tutustua jo työuran aikana tulevaan eläkkeeseesi. Työeläkeotteestasi voit tarkistaa, mistä työsuhteista eläkettä on kertynyt ja kuinka paljon. Jos olet työurasi alussa, eläkekertymä on lähes väistämättä pieni. Muista, että eläke karttuu koko työuran ajan. Siksi otteelta kannattaa ajoittain tarkistaa, että työnantaja on hoitanut velvollisuutensa eläketurvan suhteen.

- Tarkista oma työeläkeotteesi ›

TYÖELÄKEMAKSUT

Työeläkemaksu on vuosina 2019–2020 keskimäärin 24,4 prosenttia palkasta. Jos esimerkiksi 17-vuotias työntekijä sai vuonna 2019 100 euron palkan, hän maksoi siitä työeläkemaksuja 7,15 euroa. Työnantaja maksoi tähän päälle keskimäärin 17,25 euroa.

Työnantajan maksu on keskimääräinen, koska esimerkiksi suurimmilla työnantajilla esimerkiksi vastuu työkyvyttömyyseläkkeelle päätyneistä työntekijöistä vaikuttaa maksuun. Myös työeläkeyhtiön asiakashyvitykset vaikuttavat lopullisen maksun suuruuteen.

” Onnistuneella työelämään kiinnittymisellä on kauaskantoisia vaikutuksia nuorten työuriin ja hyvinvointiin. Työyhteisöllä ja esimiehellä on tärkeä rooli nuorten työntekijöiden työhön kiinnittymisen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Kristiina Halonen, Ilmarisen työkykyjohtaja

Auta nuorta alkuun työuralla

Siirtyminen työelämään on jokaiselle yksilöllinen kokemus. Kaikille yhteistä on, että se vaatii tutustumista työyhteisön kulttuuriin ja sopeutumista uudenlaisiin sosiaalisiin rooleihin.

Ilmarisen ja Työterveyslaitoksen tutkimuksen mukaan työpaikkojen tuki työelämän alkuvaiheessa on tärkeää. Yhteiskunnalliseen elämään kiinnittyminen tapahtuu pitkälti juuri työn tekemisen kautta.

Tutkimuksemme haastateltujen esimiesten mukaan nuorten vahvuuksia ovat esimerkiksi avoimuus uuden oppimiselle ja halu kehittyä ja kehittää työtä. Haastatellut kokivat nuorten myös katsovan asioita uudesta näkökulmasta. Tämä tarkoitti esimerkiksi avointa keskustelukulttuuria. Myös

tietotekniset taidot saivat kiitosta.

Yleinen tutkimuksissa esiin noussava teema on, että nuoret kaipaavat työltään merkityksellisyyden kokemusta. Työterveyslaitoksen tutkija Mikko Nykänen huomautti tutkimuksen julkaisun yhteydessä, että merkityksellisyyden kokemusta voi vahvistaa tuomalla esiin nuoren toiminnan vaikutukset koko työpaikan toimintaan. Näin nuori kokee, että hänen tekemisellään on vaikutusta ja merkitystä työpaikalla.

Työuransa alussa oleva nuori saattaa Nykäsen mukaan luoda omalle kehitykselleen turhankin kovia odotuksia. Esimiehen rooli tukijana on tärkeä. Nykänen kannustaa asettamaan tavoitteet kehitykselle niin, että ne ovat realistisia ja saavutettavissa riittävän lyhyellä tähtäimellä.

Viisi vinkkiä esimiehelle: näin tuet työuransa alussa olevaa nuorta

- Nuoret näkevät työpaikan asioita usein uudenlaisesta näkökulmasta. Rohkaise kertomaan omia ehdotuksia ja kerro, että ideoita arvostetaan. Kokemus omasta vaikutusmahdollisuudesta motivoi.
- Kysy kuulumisia säännöllisesti. Työsuhteen alussa kannattaa järjestää useampia keskusteluja.
- Kysy, mitkä asiat nuori kokee kiinnostaviksi työssään. Se auttaa häntä tunnistamaan omia motivaation lähteitään.
- Käy läpi työhyvinvointia tukevia keinoja, jotka työntekijällä on käytössään. Kerro esimerkkejä pienistä merkityksellisistä teoista, jotka vaikuttavat omaan työkykyyn ja hyvinvointiin myös vapaa-ajalla.
- Kehittymisen mahdollisuudet inspiroivat. Jaa isompia tavoitteita pienemmiksi paloiksi.

Ilmarisen ja Työterveyslaitoksen Nuoret onnistuneesti työelämään -hanke toteutettiin kesä-lokakuussa 2019. Hankkeessa selvitettiin yksilö- ja ryhmähaastatteluin nuoriin liittyviä käytäntöjä kymmenessä yrityksessä.

Kohderyhmään kuuluivat esimiehet, HR-asiantuntijat sekä nuorten työntekijöiden ohjaamiseen ja perehdyttämiseen osallistuneet henkilöt. Yhteensä haastatteluihin osallistui 20 henkilöä.

Tutkimuksessa pureuduttiin nuorten työntekijöiden työssä oppimiseen ja työssä suoriutumiseen sekä siihen, miten työpaikalla ohjataan ja tuetaan nuoria työntekijöitä. Haastattelussa käsiteltiin myös nuorten työhyvinvointia sekä nuoria työyhteisön jäseninä.

- [Lue artikkeli Ilmarisen ja Työterveyslaitoksen yhteisestä tutkimuksesta](#) ›
- [Katso, mitä ohjaava ote tarkoittaa nuoren perehdyttämisessä](#) ›
- [Katso video palautteen antamisesta ja tavoitteellisuudesta](#) ›
- [Blogi: Tue nuorta työelämässä – ketään ei ole varaa menettää](#) ›

TyEL-vakuutettujen määrä

2019 **609 862**

2018 624 800

TyEL-vakuutusten määrä

2019 **70 491**

2018 73 370

Uusia TyEL-vakuutuksia

2019 **8 509**

2018 5 740

VETOVOIMAININ TYÖELÄMÄN KUMPPANI – VASTUULLISESTI SINUA VARTEN

Visionamme on olla vetovoimaisin työelämän kumppani – vastuullisesti sinua varten. Kun turvaamme asiakkaittemme työkykyä, turvaamme heidän mahdollisuutensa ansaita toimeentulo nyt ja eläkkeellä.

Kun työelämä muuttuu, myös sen haasteet työkyvyllä muuttuvat. Osaavissa käsissä data muuttuu tiedoksi, tieto toiminnaksi ja toiminta vaikutukseksi. Ja kun oikea aika koittaa, olemme jo valmiina. Ennakoimme ja autamme polun kaikissa vaiheissa. Läpi työuran, eläkkeelle siirtymisen ja eläkeiän, joukkueemme on valmiina auttamaan.

- Kun minä menen töihin: katso miltä maailma 2025 Ilmarisen vision mukaan näyttää ja miten me vastaamme muutokseen ›

Vaivatonta ja luotettavaa työeläketurvaa

Meillä on vain kaksi tuotetta, työntekijän eläkevakuutus eli TyEL ja yrittäjän eläkevakuutus eli YEL. Silti meillä on joukko erilaisia asiakkaita, joista osa on myös omistajiamme.

Ilmarisen omistaja ovat kaikki, joiden TyEL- tai YEL-vakuutukset ovat hoidossamme. Lisäksi omistajiamme ovat kaikki ne työnantajaryitykset, jotka ovat ottaneet työntekijöilleen TyEL-vakuutuksen meiltä. Tämän lisäksi kaikki eläkkeensaajat ovat asiakkaitamme.

Useimmat työntekijänsä vakuuttaneista työnantajista tekevät kanssamme vakuutussopimuksen. Tilapäisesti työtä teettävät voivat kuitenkin tilittää työeläkemaksunsa meille tekevästä varsinaista vakuutussopimusta. Heitä kutsutaan tilapäisiksi työnantajiksi.

Vuoden 2019 alussa Suomessa otettiin käyttöön Kansallinen tulorekisteri. Uuden järjestelmän käyttöönottoon liittyi teknisiä haasteita ja valtava määrä uuden opettelua sekä meille että työnantajille. Tulorekisterin käyttöönotto mullisti työnantajien käytännöt palkkojen ilmoittamisessa. Kun työnantaja ilmoittaa palkat tulorekisteriin viidessä päivässä palkanmaksusta, työntekijä voi nähdä palkkojen vaikutuksen nopeasti esimerkiksi eläkkeeseen. Vuonna 2021 tulorekisteri kokoaa yhteen paikkaan myös eläketiedot.

Osana tehokkaampien digitaalisten palveluiden kehittämistä olemme pyrkineet siirtämään mahdollisimman suuren osan asiakkaillemme lähettämistämme viesteistä verkkoon. Postin lakko syksyllä kuitenkin osoitti, että työtä on vielä jäljellä. Lähetämme edelleen esimerkiksi monet etuuksien myöntämiseen liittyvät päätökset postitse.

- Työnantaja: asiakkuus Ilmarisessa kannattaa ,
- Yrittäjä: Ota yrittäjän eläkevakuutus ,
- Tilapäinen työnantaja: Hoidamme työntekijäsi eläketurvan ,

Kirjautumisia Ilmarisen verkkopalveluun

Asiakaspalveluun tehdyt puhelut, chat-keskustelut, sähköpostit, tapaamiset ja kirjeet

Asiakaspysyvyys, työntantajat ja yrittäjät

2019	806 416	108 957	95,1 %
2018	813 917	133 248	94,9 %

Kun hoidat työeläkevakuutuksiin ja eläketurvaasi liittyvät asiat verkossa, pystyt hoitamaan ne joustavasti omien aikataulujesi mukaan. Eläkkeiden ja vakuutusten hoitamiseen liittyvä toimintamme rahoitetaan kokonaan eläkemaksuun sisältyvällä hoitokustannusosalla. Kustannustehokkuus pienentää eläkejärjestelmän kustannuksia. Tämä vaatii palveluun käytettävien resurssien ja esimerkiksi asiakaspalvelun saatavuuden tasapainoa.

Jotta asioiden hoitaminen verkossa olisi entistä sujuvampaa, keskityimme kehitystyössämme digitaalisiin palveluihin. Otimme alkuvuodesta käyttöön sivuillamme Ilmari-chatbotin, joka vastasi aluksi tulorekisteriin liittyviin kysymyksiin. Kesällä Ilmarin toiminta laajeni eläkkeitä koskeviin kysymyksiin. Tarvittaessa Ilmari ohjaa kysymykset asiakaspalvelijalle.

GRI 102-43

Verkkopalvelun NPS

Puhelinpalvelun NPS

Vakuutuspalvelun NPS

Eläkepalvelun NPS

2019	27	63	22	38
2018	33	67	30	36

NPS eli Net Promoter Score pisteytyksen huonoin mahdollinen arvosana on -100 ja paras +100. NPS on laajasti yrityksissä käytössä oleva tapa mitata asiakkaiden tyytyväisyyttä.

PIDÄMME TIETOSI TURVASSA

Käsitlemme päivittäin tuhansien asiakkaidemme tietoja. Jos esimerkiksi haet meiltä ammatillista kuntoutusta tai työkyvyttömyyseläkettä, luovutat meille tietoja terveydentilastasi. Tällaisia tietoja kutsutaan arkaluontoisiksi henkilötiedoiksi. Yrityksiin liittyvät tiedot puolestaan kuuluvat vakuutuslainsäädännön piiriin.

Vuonna 2018 voimaan tullut lainsäädäntö tiukensi henkilötietojen käsittelyyn ja virheidensäntöihin viranomaisille liittyviä sääntöjä. Kun teimme vuonna 2019 kyselyn eri sidosryhmillemme, vastanneet arvioivat tietoturvallisuuden yhdeksi olennaisimmista teemoista toiminnassamme.

Tietoturvallisuus kattaa kaiken, mikä liittyy tietojen käsittelyyn. Tietoturvallisuuden perusvaatimuksena on pitää tieto tallessa, saatavilla ja käyttökelpoisena eli eheänä sekä turvassa väärinkäytöksiltä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi työkyvyttömyyseläkepääätöksiin liittyvän arkaluonteisen henkilötiedon pitämistä salassa ulkopuolisilta, mutta käytettävissä esimerkiksi eläkepääöstä varten.

Vuoden 2019 aikana toiminnassamme ei sattunut yhtään laajamittaista tietovuotoa. Emme myöskään saaneet asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen tai asiakastietojen häviämiseen liittyviä kanteluita viranomaisilta tai ulkopuolisilta tahoilta. (GRI 418-1) Kuukausitasolla kirjasimme yksittäisiä inhimillisistä virheistä johtuvia tietosuojapoikkeamia. Viidessä tapauksessa oli kyse sellaisesta tietosuojapoikkeamasta, joista tietosuoja koskevien linjaustemme mukaisesti teimme ilmoituksen tietosuo-

javaluutetulle. Käsitlemme tietosuoja-poikkeamat tietosuojatoimikunnassamme. Arvioimme kaikki tapaukset kehittämisen näkökulmasta, jotta voisimme välttää vastaavat tilanteet jatkossa.

Kun kehitämme digitaalisia palveluita, tietoturvallisuuden liittyvät kysymykset ovat keskeinen osa kehitystyötä. Tämä ei tarkoita vain teknisten vaatimusten kuten tiedon salaukseen liittyvää työtä. Tekniset ratkaisut toimivat vain, jos niitä käyttävät ihmiset noudattavat oikeita käytäntöjä. Teknisillä ratkaisuilla ihmisten toimintaan liittyviä riskejä voidaan pienentää, mutta ei poistaa kokonaan. Siksi pidämme tietoturvallisuutta yllä kouluttamalla säännöllisesti henkilökuntaamme tunnistamaan ja torjumaan riskejä.

Tietoturvallisuus on myös tiedon saavutettavuuden varmistamista. Olemme kartoittaneet, miten hyvin esimerkiksi verkkopalvelumme ovat saavutettavissa. Tähän suuntaan ohjaa myös Euroopan Unionin saavutettavuusdirektiivi, jonka vaatimuksia on tuotu myös Suomen lainsäädäntöön viime vuosina. Näemme asian kuitenkin laajemmin. Tavoitteemme on palvella kaikkia käyttäjiä ja tehdä omaan ja työntekijöiden eläketurvaan liittyvien asioiden hoitamisesta niin helppoa kuin mahdollista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi käyttäjän tarpeita ennakoivia palveluita.

- Tutustu tietoturvallisuuteen Ilmarisessa ›
- Tutustu tietosuojavaluutetun sivuihin ›

USKALLA YRITTÄÄ – OLEMME YRITTÄJÄN TURVANA

Teetkö keikkatyötä muun työn ohessa, tai onko harrastuksesta tullut työ? Oletko jo pidempään kerännyt säästöjä, jotta saisit toteutettua pitkään suunnitellun liikeidean? Yrittäjäksi voi päätyä tai ryhtyä montaa eri reittiä.

Riippumatta yrittäjäpolun suunnitelmallisuudesta, yrittäminen tarkoittaa aina riskin ottamista. Oman yrityksen perustaminen, riippumatta sen muodosta tai koosta, tarkoittaa vastuuta omasta toimeentulosta. Vastuuta on liikeidean keksimisestä ja toteuttamisesta yrityksen hallinnoimiseen. Tämän kaiken lisäksi yrittäjän vastuisiin kuuluu myös huolehtia omasta eläketurvasta.

ENEMMÄN KUIN ELÄKE

Uuden yrityksen perustajalla eläke ei yleensä ole päällimmäisenä mielessä. Silti jokaisen, joka suunnittelee tai aloittaa yrittäjyyden, on syytä tuntea yrittäjän eläkevakuutuksen perusteet: yrittäjän eläkevakuutus nimittäin on enemmän kuin eläke. Eläkevakuutuksen perustana olevalla työtulolla on vaikutusta muun muassa ansiosidonnaisiin sosiaalietuuksiin kuten sairauspäivärahaan tai vanhempainetuuksiin.

Työeläkelainsäädännön näkökulmasta yrittäjällä tarkoitetaan niitä, joilla on yrittäjän eläkelain mukainen velvollisuus ottaa itselleen yrittäjän eläkevakuutus eli YEL-vakuutus. YEL on ainoa pakollinen vakuutus kaikille yrittäjänä toimiville.

Siinä missä työntekijän eläkemaksut lasketaan maksetusta palkasta, yrittäjän eläkkeen perustana on työtulo. Sen määrittäminen on jätetty yrittäjän omalle vastuulle. Työtulo voi erota yrittäjän yrityksestä saamista varsinaisista tuloista, jotka voivat olla ansio- tai pääomatuloa. Työtulo tarkoittaa yrittäjän työpanoksen laskennallista arvoa: sen tulisi vastata palkkaa, jota yrittäjä maksaisi vuoden aikana tekemästään työstä työntekijälle.

Koska yrittäjänä olet itsesi työnantaja, vastaat yksin koko eläkemaksustasi. Yrittäjän eläkemaksu on suurin piirtein samalla tasolla kuin työntekijöiden maksu, kun huomioidaan sekä

työntekijän että työnantajan maksama osa.

Yrittäjän on otettava YEL-vakuutus viimeistään kuusi kuukautta yrittäjätoiminnan alkamisen jälkeen tai kun työpanoksen arvo ylittää laissa määritellyn vähimmäistyötulon. Eläkevakuutukseen liittyvät asiat kannattaa kuitenkin hoitaa alta pois mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Yrittäjäuran alkua on pyritty helpottamaan eläkemaksujen osalta. Jokainen uusi yrittäjä on oikeutettu 22 prosentin alennukseen YEL-maksuista ensimmäiset neljä vuotta. Alennuksesta huolimatta eläke ja muut sosiaalietuuden kertyvät samalla tavalla kuin muillakin yrittäjillä.

Uudet työntekemisen muodot muuttavat käsitystä yrittäjyydestä

Toisin kuin työntekijöiden eläkejärjestelmän kohdalla yrittäjien eläkejärjestelmässä kerättyjä eläkemaksuja ei rahastoida. Kaikki nyt kerättävät yrittäjien eläkemaksut maksetaan suoraan eläkkeinä nykyisille eläkkeellä oleville yrittäjille. Koska nykyisiä eläkkeitä maksetaan enemmän kuin maksuja kerätään, valtio maksaa

puuttuvan osan yrittäjien eläkkeistä.

Työelämä muuttuu jatkuvasti ja pätikätyön tekeminen ja itsensä työllistäminen ovat saaneet paljon huomioita. YEL-vakuutuksen ottaneiden yrittäjien määrä kokonaisuudessaan on noussut kahdenkymmenen vuoden noin 160 000 hieman yli 200 000:een.

Tämän lisäksi tuhannet työllistävät itsensä osa-aikaisesti yrittäjän kaltaisessa työssä, usein muun palkkatyön ohella. Tällainen yrittäjätoiminta voi olla niin pientä, ettei se ylitä velvollisuutta ottaa YEL-vakuutusta. Usein laskutuspalveluita käyttäviä pienimuotoisia yrittäjiä on alettu kutsua kevytyrittäjiksi. Vuonna 2019 jopa 100 000 suomalaista työllistyi kevytyrittäjänä palkkatyön ohella. Määrä on kasvanut noin 20 prosentilla vuosittain. Heistä osa täyttää YEL-vakuutuksen ehdot, osa ei.

Itsensä työllistämistä yrittäjyyden muotona ovat muokanneet myös viimeisten vuosien aikana uudet alustatalouden muodot, joissa työkennellään yrittäjäasemassa usein yhdelle toimeksiantajalle. Tyypillisiä esimerkkejä digitaalista alustaa markkinapaikkana hyödyntävistä aloista ovat siivous-, kuljetus- tai

Ilmarisesta YEL-vakuutuksen ottaneita yrittäjiä

2019	76 063
2018	74 443

Yrittäjän eläkemaksu, prosenttia työtulosta 18-52- ja yli 62-vuotiaita

24,1 %

Yrittäjän eläkemaksu, prosenttia työtulosta 53-62-vuotiaat

25,6 %

Jos yrittäjä esimerkiksi määritteli vuonna 2019 työtulokseen 20 000 euroa, hän maksoi eläkemaksuja 4 820 tai 5 120 euroa. Yrittäjän eläkemaksut voi vähentää henkilökohtaisessa tai yrityksen verotuksessa.

” Yrittäjän YEL-työtulo on yrittäjän eläkkeen ja muun sosiaaliturvan perusta.

rakentamispalvelut. Alustataloudessa yritys tarjoaa sovelluksen, jonka kautta muut yritykset tai yksityishenkilöt voivat toimia tai myydä tuotteita ja palveluita. Tunnettuja esimerkkejä ovat ravintolaruokaa kotiin kuljettavat yritykset.

Vaikka kevytyrittäjäyys on yleistyntynyt, on hyvä muistaa, että laki ei tunne tällaista työn muotoa. Lain mukaan ihmiset ovat työtä tehdessään joko työntekijöitä tai yrittäjiä, joille on omat pakolliset eläkevakuutuksensa. Jakoon ei myöskään ole näköpiirissä muutoksia. Siksi myös kevytyrittäjän tai muuten pienimuotoista yritystoimintaa harjoittavan on syytä perehtyä yrittäjän eläkkeen perusteisiin.

Voiko yrittäjä jäädä perhevapaille?

YEL-vakuutuksen taso vaikuttaa myös yrittäjän muuhun sosiaaliturvaan jo ennen eläkkeelle jäämistä: Kelan maksamiin sairaus- ja vanhempainetuuksiin, työttömyysturvaan sekä mahdollisuuteen ottaa yrittäjän tapaturmavakuutus.

Yrittäjän eläkevakuutus tarjoaa myös yrittäjälle mahdollisuuden jäädä erilaisille vapaille lapsen syntymän jälkeen. Yrittäjät saavat Kelasta samat vanhemmuuteen liittyvät tuet kuin työntekijät. Kelan etuudet perustuvat vahvistettuun vuosituloon.

Yrittäjä on myös yrittäjätoiminnan päättyessä oikeutettu ansiosidonnai-

seen työttömyyspäivärahaan. Tässä tosin on työtulon määrään ja yrittäjyyden kestoon liittyviä ehtoja. Yrittäjän on oltava työttömyyskassan jäsen. Jäseneksi voi liittyä, kun yrittäjän työtulon määrä on riittävän korkea. Vuonna 2019 alaraja oli 12 816 euroa ja vuonna 2020 13 076 euroa. Lisäksi yrittäjyyden on täytynyt kestää työttömyyskassan jäsenenä ollessa vähintään 15 kuukautta edellisen neljän vuoden aikana.

Yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaan tuli muutoksia 1.7.2019 voimaan astuneen lain myötä. Uudistus parantaa ja selkeyttää yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturva tuomalla heidät muiden työntekijöiden kanssa pääosin samaan asemaan. Aiemmin yrittäjän puoliso, joka työskenteli yrityksessä mutta ei ollut omistaja, rinnastui pitkälti yrittäjään.

Muutos selkeyttää sitä, minkä työttömyyskassan jäsenenä henkilö voi kerryttää oikeuttaan ansioperusteiseen työttömyyspäivärahaan. Se myös lieventää ehtoja, joiden perusteella henkilön katsotaan olevan työtön. Muutokset eivät vaikuta sellaisten henkilöiden työttömyysturvaan, joilla on omistusosuus tai määräysvaltaa perheen yrityksessä, tai jotka on eläkevakuutettu yrittäjän eläkelain mukaan.

YEL-vakuuttamisen työtulon alaraja

2020	7 958,99 €
2019	7 799,37 €

PAREMPAA ELÄKETURVAA YRITTÄJILLE?

Toisin kuin työntekijät, yrittäjät voivat itse vaikuttaa varsin paljon oman eläketurvansa tasoon. Käytännössä tämä on johtanut siihen, että monet yrittäjät laskevat määrittelemänsä työtulon liian pienelle tasolle. Siksi yrittäjien sosiaaliturva on usein heikempi kuin samassa tuloluokassa olevien työntekijöiden. Kun yrittäjä määrittelee työtulonsa selvästi tulotasoan pienemmäksi, hän alivakuuttaa itsensä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö asetti vuonna 2017 työryhmän selvittämään, miten alivakuuttamisen ongelma voitaisiin ratkaista. Työryhmä julkaisi aiheesta raportin vuoden 2019 keväällä. Alivakuuttaminen vaikuttaa yrittäjän lopullisen eläkkeen määrän lisäksi mahdolliseen työkyvyttömyys-

” Yrittäjän eläketurva tarjoaa jo nyt todellisuudessa paremman etuustason kuin vastaavan suuruisella maksulla olisi saatavissa missään muualta. Toivottavasti tuleva uudistus parantaa yrittäjien luottamusta eläkejärjestelmää kohtaan.

eläkkeeseen, sairauspäivärahaan ja vanhempainrahaan. Työryhmän raportti sisältää useita ehdotuksia, joiden avulla YEL-työtulon tason arviointia voitaisiin parantaa.

Keskeinen huomio oli, että yrittäjien työtulot pitäisi sitoa nykyistä selkeämmin yrittäjän työpanoksen ja työskentelyn taloudelliseen arvoon. Tämä toisi järjestelmän lähemmäs työntekijöiden eläkejärjestelmää ja turvaisi kohtuullisen elintason työuran päättymisen jälkeen.

Raportin perusteella yrittäjän eläkejärjestelmään ei ole tapahtumassa nopeita muutoksia. Lisäksi yrittäjien etujärjestö Suomen Yrittäjät oli eri mieltä raportin johtopäätöksistä. Sen raporttiin jättämä eriävä mielipide heijasteli jäsenten kriittistä kantaa YEL-järjestelmää kohtaan. Järjestelmä koetaan hankalaksi ja kalliiksi. Työtulon määrittelyyn toivottaisiin enemmän joustoa ja alarajan nostamista. Muutokset molempiin suuntiin tarvitsevat muutoksia lainsäädännössä.

Ilmarisesta Eläketurvakeskukseen elokuussa siirtynyt ekonomisti Jaakko Kiander muistutti Ilmarisen blogissa, että yrittäjän eläketurva on mainettaan parempi vakuutus. ”Yrittäjän eläketurva tarjoaa jo nyt todellisuudessa paremman etuustason kuin vastaavan suuruisella maksulla olisi saatavissa missään muualta. Toivottavasti tuleva uudistus parantaa yrittäjien luottamusta eläkejärjestelmää kohtaan”, Kiander kirjoitti.

SUOMEN ILOISIN YRITTÄJÄ

Olli Ojamo Merikarvialta voitti Ilmarisen järjestämän Suomen iloisin yrittäjä 2019 -kilpailun. Seitsemännen kerran järjestetyssä kilpailussa voittaja keräsi kaikkiaan yli 17 000 yleisöäänestä. Ojamo toimii kalastusalan yrittäjänä Eumer Finland Oy:ssä.

Suomen iloisin yrittäjä -kilpailussa palkitsemme vuosittain yrittäjän, joka omalla osaamisellaan ja asenteellaan luo positiivista ilmapiiriä ympärilleen ja tuo erityistä iloa asiakkailleen. Vuoden 2019 äänestys oli poikkeuksellisen tiukka. Ojamon lisäksi finaalissa olivat oululainen Jani Törmä Salaojamestarit Oy:stä ja klaukkalalainen Miia Kalliomäki Iltapäiväkerho Huvikummusta.

- [Lue Ojamon haastattelu](#) ›

- [Lue lisää yrittäjän pakollisista ja vapaaehtoisista vakuutuksista](#) ›
- [Yrittäjän eläkevakuutus Ilmarisesta](#) ›
- [Lue lisää, mitä lapsen syntymä tarkoittaa yrittäjälle](#) ›
- [Lue lisää yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvasta](#) ›
- [Blogi: Parempaa eläketurvaa yrittäjille – millä keinoilla?](#) ›

TURVAAMME ELÄMÄN YLLÄTTÄVISSÄ TILANTEISSA

Työntekijän ja yrittäjän eläkevakuutukset ovat enemmän kuin eläkkeitä. Molempiin eläkevakuutuksiin liittyy myös turvaa yllättäviä tilanteita vastaan työuran aikana ennen vanhuuseläkeikää. Työeläkevakuutus tarjoaa turvaa, jos työkykyysi heikkenee. Kun työkyky heikkenee, autamme ammatillisen kuntoutuksen avulla. Voit esimerkiksi saada tukea tai apua uuden ammatin suunnitteluun, työhön palaamiseen työkokeilun avulla, uuden ammatin opiskeluun tai yrityksen perustamiseen. Tehokkainta on vaikuttaa siihen, että pysyisit työkykyisenä, eikä ongelmia ehtisi syntyä.

TEKEMÄTÖN TYÖ MAKSAA MILJARDEJA

1,5 miljardin euron vuosittaiset säästöt. Suurin piirtein sen verran voitaisiin arviolta säästää Suomessa kehittämällä työhyvinvointia, arvioidaan Terveystalon vuosittaisessa Tekemättömän työn vuosikatsauksessa.

Lyhyiden sairauspoissaolojen syitä ei Suomessa tilastoida tarkasti, mutta merkittäviä syitä ovat esimerkiksi erilaiset kausittaiset nuhakuumeet. Niitä merkittävämpiä kustannuksia kuitenkin syntyy, kun tuhannet suomalaiset joutuvat jäämään pois töistä väliaikaisesti erilaisten työssä tapahtuneiden tapaturmien sekä tuki- ja liikuntaelinten ongelmien takia. Mielenterveyteen tai jaksamiseen liittyvät ongelmat ovat myös olleet kasvussa.

Tällaisia poissaoloja kannattaa ehkäistä monesta syystä. Terveystalon katsauksen mukaan tekemättömän työn kustannukset olivat yrityksille vuonna 2018 yli 2 500 euroa henkilötyövuotta kohden. Suuryrityksillä tämä vastaa keskimäärin 6,13 prosenttia palkkasummasta. Lisäksi pitkittyessään sekä tuki- ja liikuntaelinten ongelmat että mielenterveyden ongelmat voivat johtaa tilanteeseen, jossa työntekijän on haettava työkyvyttömyyseläkettä. Näin voi käydä, jos ongelmiin ei puututa ajoissa ja työhön tehdä tarvittavia muutoksia.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä laski useiden vuosien

ajan, mutta kääntyi kasvuun vuonna 2018. Kasvu jatkui myös vuonna 2019. Huolestuttavaa on, että nopeimmin ovat kasvaneet alle 40-vuotiaille mielenterveyssyistä myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet. Ne kasvovat vuoden aikana viidenneksellä Ilmarisessa.

Työkykyriskien ennakkoinnilla ja hallinnalla voidaan tukea työssä jatkamista ja pidentää työuria. Työkyvyttömyyden ehkäiseminen siis hyödyttää koko yhteiskuntaa.

- Lue lisää tekemättömän työn vuosikatsauksesta ›

Nykyisin 87 prosenttia suomalaisista työntekijöistä tuntee olonsa vähintään melko hyväksi. Taso ei kuitenkaan säily itsestään vaan sen ylläpitäminen vaatii töitä. Kehittämisen varaa yritysten työkykyjohtamisessa on: vasta 14 prosenttia yrityksistä ottaa työhyvinvoinnin vahvasti huomioon johdon strategiatyössä.

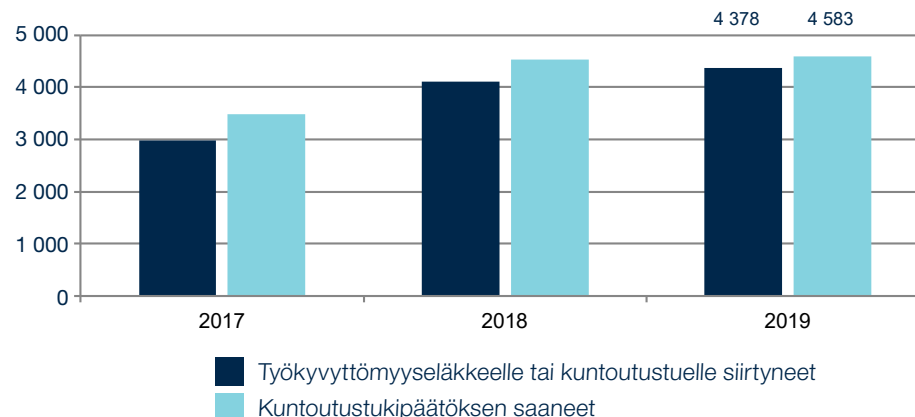
Työkykyyn liittyviä riskejä voidaan arvioida erilaisilla aikaväleillä: riskit voivat liittyä lähitulevaisuuteen tai vuosien päästä esiin tuleviin asioihin. Esimerkiksi vakavat sairaudet ja onnettomuudet voivat vaikuttaa työkykyyn nopeasti. Fyysinen tai henkinen työkuorma vaikuttaa terveyteen vuosien ajan. Siksi työkykyä ja siihen vaikuttavia tekijöitä kannattaa tutkia ja pyrkiä tunnistamaan, miten työkyvyn alentumista voisi ehkäistä etukäteen. Eläkevakuutusyhtiön näkökulmasta kyse on vakuutusriskien hallinnasta.

Tutkimusten pohjalta tiedetään, että tietyillä toimialoilla, ammateissa ja tietyissä työpaikan tilanteissa riskit työkyvyn heikkenemiseen kasvavat. Yksilön kyky kestää fyysistä ja henkistä kuormitusta vaihtelee yksilön ja iän mukaan.

Työkyvyn ylläpitämisen merkitys kasvaa, kun eläkeikä nousee. Eläkeiän lähestyessä erityisesti fyysisen kuormituksen vaikutus jaksamiseen kasvaa. Yksilön näkökulmasta myös sillä on merkitystä, selviääkö eläk-

keelle juuri ja juuri vai hyvässä kunnossa. Suomalaiset ovat eläkkeellä keskimäärin 22 vuotta. Tämä on noin kaksinkertainen määrä verrattuna vuoden 1980-luvun määriin.

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEET JA KUNTOUTUSTUET

EDISTÄMME TYÖKYKYÄ

Edistämme asiakasyritystemme työntekijöiden työkykyä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa. Työkykytoiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä vakuutettujen työntekijöiden riskiä joutua työkyvyttömyyseläkkeelle. Jotta työllä saavutettaisiin tuloksia, sen on oltava suunnitelmallista ja tavoitteellista. Hankkeet suunnataan kohteisiin, joiden on tunnistettu yhdessä pienentävän asiakasyritysten työntekijöiden työkyvyttömyysriskiä.

Seuraamme yhteistyön tuloksellisuutta muun muassa yhteisesti sovitulla mittareilla sekä kyselyillä. Tulokset osoittavat, että palvelujen avulla onnistumme parantamaan työkykyä ja pienentämään asiakasyritystemme työkyvyttömyysriskiä. Asiakasyrityksille myönnetty tuki työkykyhankkeisiin rahoitetaan työeläkemaksussa perittävällä työkyvyttömyysriskin hallintaosalla, joka on varattu tähän tarkoitukseen. Tämä summa on Ilmarisessa vuositasolla noin 6 miljoonaa euroa.

Lokakuussa 2019 Finanssivalvonta julkaisi kaikille työeläkeyhtiöille osoitetun valvottavatiedotteen. Sen liitteenä oli muistio, joissa valvoja tarkensi työkyvyttömyysriskin hallintaa koskevaa ohjeistustaan. Tarkennus rajaa työeläkeyhtiöiden toimintaa edelleen.

Joulukuussa Finanssivalvonta sai päätökseen myös vuoden kestäneen tarkastuksen, jossa se kävi läpi työkykytoimintaamme. Finanssivalvonta kiinnitti tarkastuksessa erityisesti huomiota työkyvyttömyysriskin hallinnan palveluiden rajaamiseen ja siihen, että niitä tarjotaan

vaaditulla tavalla riskiperusteisesti. Tarkastuksessa ilmeni, että meillä on ollut erilaisia tulkintoja kuin valvojalla ja täten toimintamme ei ole kaikilta osin ollut ohjeiden mukaista. Käymme huolellisesti läpi Finanssivalvonnan tarkennetut ohjeet ja tarkastuksessa esiin nostamat kehotukset ja suositukset. Olemme osin jo muuttaneet toimintaamme, ja korjaamme nyt havaitut puutteet. Meille on tärkeää, että toimintamme on säännösten ja ohjeiden mukaista.

Tarkentuneiden ohjeiden mukaan työeläkeyhtiön työkyvyttömyysriskin hallintatoiminta tulee olla "valistusluonteista". Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan työkyvyttömyysriskin hallintaan käytettävät henkilöstökulut eivät "saa olla määrältään olennaisessa asemassa työkyvyttömyysriskin hallintaosaan nähden".

Työkyvyttömyysriskin hallinnasta ei ole lain tasoista sääntelyä, ja asiaa koskeva ohjeistus on ollut osin tulkinnanvaraista. On hyvä, että asiaa on nyt käyty perusteellisesti läpi ja pelisääntöjä selkiytetään. Tarkentuneiden ohjeiden myötä uudistamme ja karsimme työkykypalveluiden kokonaisuutta. Uudistusten toteuttamiseksi aloitimme helmikuussa yhteistoimintaneuvottelut.

” Jokainen ennaltaehkäisty työkyvyttömyyseläke on paitsi inhimillisesti tärkeä myös säästää yhteisiä varojamme.

Jouko Pölönen, Ilmarisen toimitusjohtaja

Työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyyn käytettyjen resurssien pieneminen on harvinaista henkilöstön, asiakkaidemme ja koko yhteiskunnan kannalta. Työkykytoimintaan käytettävät summat ovat pieniä verrattuna työkyvyttömyyden kustannuksiin. Jokainen ennaltaehkäisty työkyvyttömyyseläke on paitsi inhimillisesti tärkeä myös säästää yhteisiä varoja.

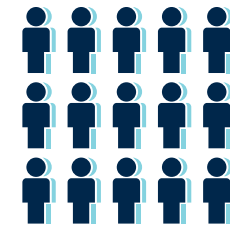
Uskomme, että toimintaa uudistamalla ja suurimpiin riskeihin keskittymällä pystymme jatkossa tarjoamaan asiakkaillemme entistä vaikuttavampaa tukea työkyvyttömyysriskien hallintaan. Työkyvyttömyyden ennalta ehkäisemiseksi meidän on tehtävä entistä tiiviimpää yhteistyötä, johon tarvitaan työntekijöitä, työnantajia, työterveyshuoltoa ja muita terveydenhuollon toimijoita, Kelaa ja eläkelaitoksia.

Tulemme jatkossakin auttamaan asiakasyrityksiämme tunnistamaan työkykyriskejä, ennaltaehkäisemään työkyvyttömyyttä sekä tukemaan työhön paluussa ammatillisen kuntoutuksen keinoin. Työeläkeyhtiöissä on paljon tietoa ja asiantuntevasta työkyvyttömyyden taustatekijöistä.

TYÖKYKYPALVELUIDEN VAIKUTTAVUUS (KPI 3)

	2019	2018
Asiakkaan kokema hyöty (asteikolla 1–5)*	4,7	4,6
NPS Asiakkaan suositeluhaluus, Ilmarisen omat palvelut	84	85
NPS Asiakkaan suositeluhaluus, sisältää ostetut palvelut	72	75

*) Hyötykokemusta kartoitettiin väittämällä: Olen erittäin tyytyväinen palveluun
Palvelu vastasi odotuksiani
Sain uusia ideoita
Voimme soveltaa oppeja yrityksessä

Ilmarisen työkykyhankkeiden piirissä vuoden aikana
235 000
työntekijää

Työkykyhankkeita asiakkaiden kanssa
3 000

Työkykyjohtamisen valmennusta
32

Valmennuksiin osallistuneita
2 200

Ammatillinen kuntoutus

Kaikkea työkyvyttömyyttä ei voi ehkäistä. Jos työkyky syystä tai toisesta heikkenee, sinun on mahdollista hakea ammatillista kuntoutusta.

Ammatillisella kuntoutuksella tarkoitetaan tukitoimia, joiden tarkoitus on saada kuntoutuja pysymään työkykyisenä ja työelämässä. Keinoja voivat olla esimerkiksi työkokeilu, uuden työtehtävän tai työpaikan etsiminen, kouluttautuminen uuteen ammattiin tai yrittäjyyden aloittaminen. Voimme myös tukea yrittäjää elinkeinotuella muokkaamaan oman yrityksen liiketoimintaa työkyvyille sopivaksi. Kuntoutusta voi hakea, jos sairaus tai vamma vaikeuttaa työn tekemistä tai uhkaa viedä kokonaan kyvyn työn tekemiseen.

Ammatillinen kuntoutus on laissa työntekijälle määritelty oikeus. Vaikuttava, työhön kytkeytyvä kuntoutus pidentää työuria ja luo mahdollisuuden parempaan työelämään. Ihmisen työkyky on monen tekijän summa.

” Työkyvyttömyys on paitsi inhimillinen tragedia yksilön kannalta, myös kallis vaihtoehto yhteiskunnalle.

Kaisa Valppu, kuntoutuksen kehityspäällikkö

Työkyvyn johtaminen on tiimityötä työnantajan, HR:n, esimiesten ja työterveyden kesken. Kuntoutujan oma motivaatio on myös ensiarvoisen tärkeää onnistuneessa kuntoutusprosessissa.

Ammatillinen kuntoutus on myös osa työkyvyttömyysriskin hallintaa. Ammatillisen kuntoutuksen kautta koulutamme asiakasyritysten esimieskuntaa. Neuvomme heitä kuntoutuksen suunnitteluvaiheessa ja tarjoamme asiantuntijatukea.

- Lue lisää, miten mielenterveysongelmista kärsiviä voidaan tukea takaisin työelämään ›
- Yhä useampi nuori jää työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysyistä – mitä sille voisi tehdä? ›

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKEPÄÄTÖSTEN PYSYVYYS MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNASSA (KPI 2)

	2019	2018
Hylkäävien päätösten osuus työkyvyttömyyseläkepäätöksistä	33,7 %	30,1 %
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa muuttuneiden päätösten osuus	14,2 %	14,8 %

KUNTOUTUKSEN VAIKUTTAVUUS (KPI 4)

	2019	2018
Työmarkkinoiden käytettävissä olevien kuntoutujien osuus kuntoutuksen päätyttyä	78 %	75 %

Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika vuorokausina, joulukuun keskiarvo (KPI 1)

2019	43
2018	74

Kuntoutuslupausten myöntäminen vuorokausina

2019	20
2018	22

Myöntäviä ennakkopäätöksiä ammatinvaihdon tai työhönpalauksen tukemisesta

2019	4 583
2018	4 522

Kuntoutuksen päätöksiä kaikkiaan vuoden aikana

2019	9 400
------	-------

ISONA MINUSTA TULEE ELÄKELÄINEN

Eläkepäivien varalle on jokaisella erilaisia odotuksia ja toiveita. Suomessa lakisääteinen työeläketurva takaa sen, että saat eläkettä elämäsi loppuun saakka.

Edellä kuvattua vanhuuseläkettä nauttii lähes 80 prosenttia niistä eläkeläisistä, joille maksamme kuukausittain eläkettä. Eläkejärjestelmämme mahdollistaa myös osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen tai joissain tapauksissa työuraeläkkeen. Tämä lisäksi on myös työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläkkeet, joiden myöntäminen ei samalla tavalla ole sidottu hakijan ikään.

ELÄKEIKÄ MÄÄRÄYTYY IKÄLUOKAN MUKAAN

Jos synnyit vuonna 1956, vuosi 2019 saattoi tuoda sinulle yhden elämäsi suurimmista muutoksista. Kun vanhuuseläkkeiden ikärajan nousu jatkui vuoden 2017 eläkeuudistuksessa sovitulla tavalla, alaikäraja vuonna 1956 syntyneellä ikäluokalla oli 63 vuotta ja 6 kuukautta. Vuosittainen ja ikäluokittainen eläkeiän nousu jatkuu kolmella kuukaudessa vuosittain, kunnes alaikäraja on 65 vuotta.

Jos myös hait eläkettä vuonna 2019, hyödyit eläkehakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi tekemästä työstä. Saimme lyhennettyä aikaa, jonka hakija joutuu odottamaan eläkepäättöstä. Taustalla on prosessin kehittämistä ja automatisointia. Loppuvuonna olimme käsittelyajassa samalla tasolla kuin työeläkeala keskimäärin. Asiakkaamme hakevat eläkettä yleensä vain kerran, joten eläkepalvelun on onnistuttava jokaisessa palvelutilanteessa hyvin.

Hakemuksen tekeminen verkossa on nopein tapa hakea eläkettä. Samalla voit tarkistaa ajantasaisen työeläkeotteesi, jolta näet karttuneen eläkkeen ennen hakemuksen tekoa. Jos hakemuksella on kaikki tarvittavat tiedot ja erityistä selvittävää ei myöntämiseen liity, saa päätöksen usein jo saman päivän aikana. Kannattaa muistaa, että työsuhteen täytyy päättyä ennen eläkkeen alka-

mista.

Verkossa voi myös reaaliajassa seurata, onko eläkepäättös jo annettu. Annamme tavallisesti ensin väliaikaisen eläkepäättöksen tulorekisterissä olevilla ansiotiedoilla. Kun työnantaja on ilmoittanut viimeisetkin ansiotiedot tulorekisteriin, annamme lopullisen eläkepäättöksen. Ero eläkkeen suuruudessa on tavallisesti hyvin pieni väliaikaisen ja lopullisen päätöksen välillä.

Eläkeiän lähestyessä kannattaa tutustua myös muihin eläkevaihtoehtoihin. Osittainen varhennettu varhaiseläke tarkoittaa, että eläkettä voi nostaa osin jo töissä olon aikana. Tämä voi tuoda työuran loppuvuosina lisätuloja, mutta pienentää lopullista eläkettä koko loppuelämän ajan. Voit itse määritellä työnantajan kanssa, kuinka paljon teet töitä osittain varhennetun vanhuuseläkkeen rinnalla.

Työuraeläke on tarkoitettu 63-vuotiaille tai sitä vanhemmille, jotka ovat tehneet pitkän työuran rasittavassa ja kuluttavassa työssä. Lisäksi työkyvyn täytyy olla heikentynyt sairauden tai vamman takia. Vuonna 2019 teimme alle 20 työuraeläkepäättöstä. Jatkossa vanhuuseläkeikä nousee asteittain, joten työuraeläkkeen merkityksen arvioidaan nousevan.

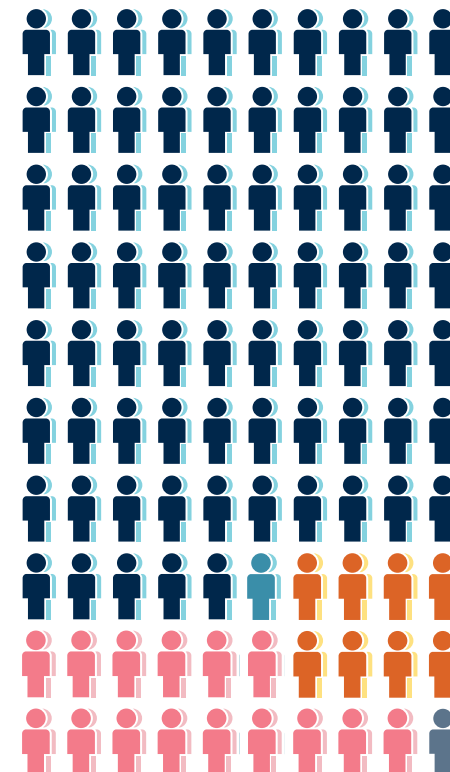
Vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika
vuorokausina, joulukuun keskiarvo (KPI 1)

2019	13
2018	43

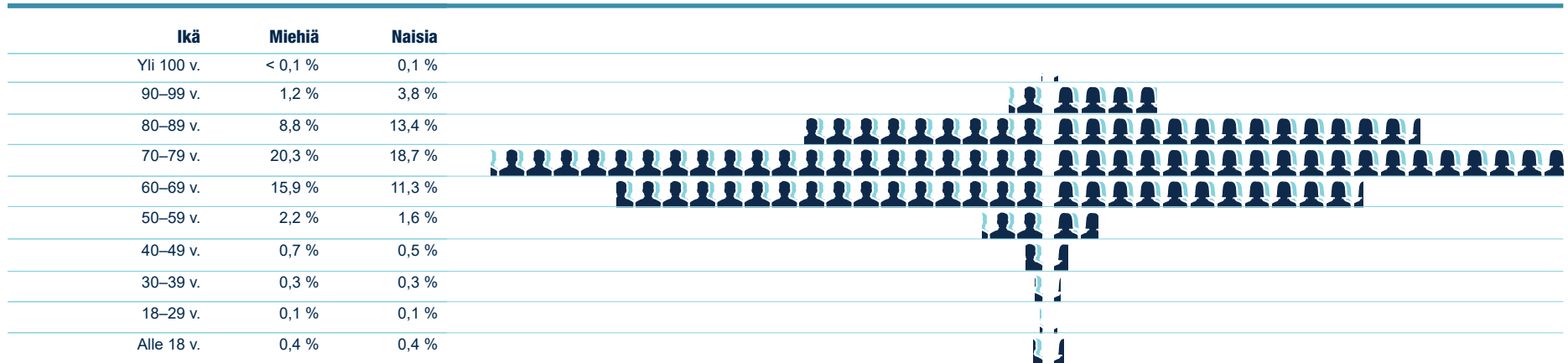
Vanhuuseläkkeellä	344 547	
Osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä	6 336	
Osa-aikaeläkkeellä	108	
Työkyvyttömyyseläkkeellä	38 495	
Perhe-eläkkeellä	70 444	
Työuraeläkkeellä	2	

**Yhteensä eläkettä
Ilmarisesta nautti
vuonna 2019** **459 932**

Suurin osa asiakkaistamme hakee eläkettä vain kerran. Heille ensimmäisen ja ainoan eläkepäättöksen nopeus varmistaa toimeentulon katkeamattomuuden. Ensimmäisen päätöksen nopeuden lisäksi merkitystä on myös sillä, miten nopeasti annamme mahdolliset jatkopäätökset esimerkiksi muutoksenhakutilanteissa.

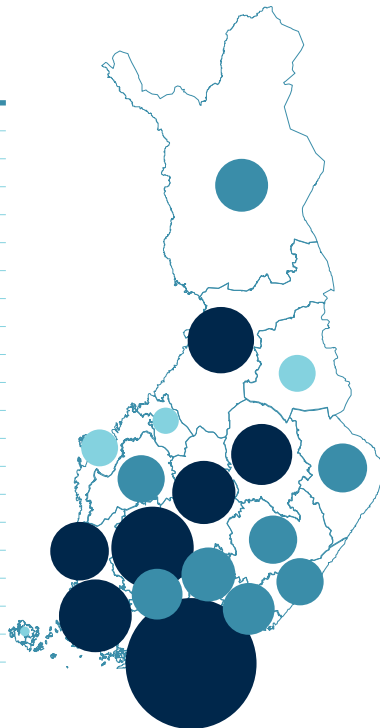

ILMARISEN ELÄKKEENSAAJAT SUKUPUOLEN JA IKÄLUOKAN MUKAAN

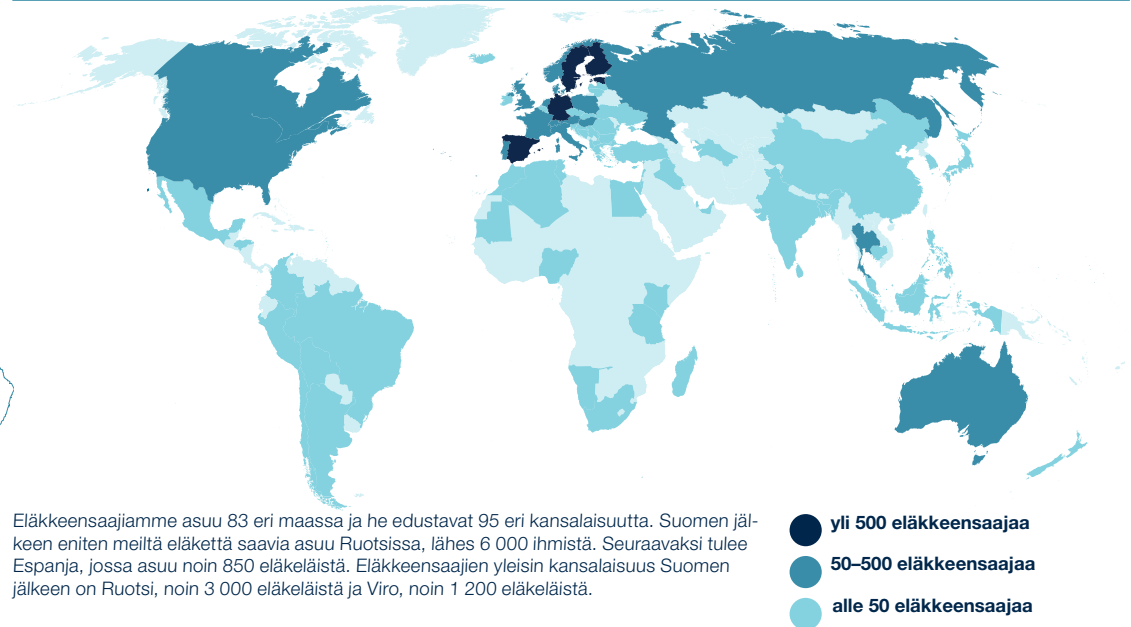

ILMARISEN ELÄKKEENSAAJAT MAAKUNNITTAIN SUOMESSA

Helsinki-Uusimaa	25 %
Pirkanmaa	10 %
Varsinais-Suomi	8 %
Pohjois-Pohjanmaa	6 %
Keski-Suomi	6 %
Pohjois-Savo	5 %
Satakunta	5 %
Päijät-Häme	4 %
Lappi	4 %
Kymenlaakso	4 %
Kanta-Häme	4 %
Pohjois-Karjala	3 %
Etelä-Savo	3 %
Etelä-Karjala	3 %
Etelä-Pohjanmaa	3 %
Kainuu	2 %
Pohjanmaa	2 %
Keski-Pohjanmaa	1 %
Ahvenanmaa	< 1 %

ELÄKKEENSAAJIEN ASUINPAIKKOJA

Karttojen lähde © Karttokeskus

Eläkkeen taso määräytyy oman ansiohistorian mukaan

Työeläkejärjestelmän perussääntö on, että kaikki ansiot kerryttävät työeläkettä. Tämän lisäksi tutkintoon johdettava opiskelu, osa sosiaalietuksista ja alle 3-vuotiaan lapsen hoitovapaa kerryttävät eläkettä. Kertymisen säännöt ja esimerkiksi ikäraajat ovat muuttuneet vuosien varrella.

Työeläke lasketaan vuosittain muuttuvan palkkakertoimen avulla. Sillä tarkistetaan vuosiansiot eläkkeen alkamisvuoden tason mukaisesti. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 prosenttia ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Työeläkeindeksillä puolestaan tarkistetaan maksussa olevat työeläkkeet. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia.

Tuoreiden eläkeläisten taloudellinen tilanne on keskimäärin hyvä. Suurin osa on varautunut taloudellisesti eläkepäiviinsä. Toisaalta huomasiimme alkuvuodesta 2019 julkaisemassamme kyselytutkimuksessa, että hyvä- ja huono-osaisuus tuntuu kasautuvan.

Tutkimuksen mukaan yhä useampi eläkeläinen on varautunut eläkepäiviinsä sijoittamalla. Yleisimpiä varautumiskeinoja ovat oman asunnon ostaminen (66 %), rahojen säästäminen tilille (50 %) sekä sijoittaminen

rahastoihin, osakkeisiin tai kiinteistöihin (40 %). Vastaajista joka neljäs on hankkinut itselleen lisäeläkkeen.

Kuitenkin 17 prosenttia vastaajista kertoi, ettei ei ole varautunut eläkepäiviinsä mitenkään. Erityisesti pienimpiä eläkkeitä nauttivat ovat varautuneet vähiten.

Tutkimustemme perusteella kokemus oman talouden kestokyvystä on heikentynyt vuodesta 2014. Myös taloudellinen tilanne huolettaa hieman aiempaa enemmän. Odottamattomat menot kuten sairastuminen voivat suistaa talouden raiteiltaan. Vastaajista 44 prosenttia kertoi, että talous ei kestäisi vakavaa sairautta. Puolison menehtyminen horjuttaisi taloutta 37 prosentilla vastaajista, putkiremontti 30 prosentilla. Joka neljännellä talous ei kestäisi ruuan tai lääkkeiden hinnan kallistumista tai auton hajoamista.

Vastaajien keskimääräinen eläke oli noin 2 000 euroa kuukaudessa. Naiset ja yksin asuvat saivat keskimääräistä pienempää eläkettä: molemmissa ryhmissä kuukausieläke oli noin 1 700 euroa.

Keskimääräisestä eläkkeestä jäi pakollisten menojen jälkeen käteen noin 500 euroa. Alle 1 700 euron eläkkeistä käteen jäi pakollisten menojen jälkeen alle 300 euroa. Naisilla ja yksin asuvilla rahaa jäi keskimääräistä vähemmän. Vastaajista viidenes kertoi, ettei ylimääräistä rahaa jää pakollisten menojen jälkeen lainkaan.

Tutkimuksemme mukaan käteen

” Moni joutuu laskemaan, mihin eläke riittää ja mistä joutuu tinkimään eläkkeelle siirryttäessä. Jos siis olet vielä työelämässä ja eläkkeelle jäämiseen on vielä 5–10 vuotta aikaa, niin viimeistään nyt on aika pysähtyä hetkeksi ja pohtia, millaista elämää odotat eläkkeellä.

Jouni Vatanen, Ilmarisen tutkija

jäävä eläke erosi merkittävästi myös alueittain. Eniten eläkettä jäi käteen maakunnista Satakunnassa, 614 euroa. Espoossa luku oli 677 euroa. Lapissa ja Kainuussa määrä oli vain 200 euroa.

Eläke väistämättä pienentää ansiotasoa. Siihen on mahdollista varautua, mutta varautuminen kannattaa aloittaa ajoissa. Varautumista helpottaa, kun tietää riittävän paljon etukäteen oman eläkkeensä tason. Siksi onkin huolestuttavaa, että suurin osa suomalaisista ei Eläketurvakeskuksen eläkebarometrin mukaan tunne eläketurvaa juuri lainkaan. Tuntemus lisääntyi sitä mukaa, mitä vanhempi vastaaja oli kyseessä.

Voit helpoiten tarkistaa eläkkeesi määrän eläkeotteestasi kirjautumalla verkkopalveluumme. Siellä käytössäsi on myös laskuri, jolla voit arvioida tulevan eläkkeesi määrää. Laskurilla voit esimerkiksi laskea, miten paljon osittaiselle vanhuuseläkkeelle jääminen pienentää pysyvästi vanhuuselä-

kettäsi tai työssä jatkaminen yli oman alimman vanhuuseläkeiän kasvattaa eläkkeesi määrää.

- [Katso julkistustilaisuus iAreenan tallenne ja materiaalit](#) ›
- [Lue tarkemmin Ilmarisen tutkimuksen tuloksista](#) ›
- [Blogi: Eläkeläisillä menee kohtuullisen hyvin – parhaiten menee Espoossa](#) ›
- [Tutustu ETK:n tutkimukseen eläkeläisten toimeentulo- ja hyvinvoinnista](#) ›
- [Blogi: Onko 500 euroa paljon vai vähän?](#) ›
- [Blogi: Tiedätkö eläkkeesi määrän?](#) ›
- [Kirjautu Ilmarisen verkkopalveluun](#) ›

ELÄVÄ JA MUUTTUVA ELÄKEJÄRJESTELMÄ

Työeläkejärjestelmään kohdistuu muutospaineita. Erityisesti syntyvyyden merkittävä lasku ja sen pohjalta päivitetty väestöennuste on muuttanut pitkä aikavälin näkymää eläkkeiden rahoitukseen. Eläkejärjestelmän kehittämisen pohjaksi on työn alla poikkeuksellisen suuri määrä laajoja selvityksiä.

Myös perhe-eläkkeeseen on tulossa muutoksia. Lesken eläke ulotetaan koskemaan myös avopuolisoita, jotka ovat asuneet yhdessä vähintään 5 vuotta ja joilla on yhteinen lapsi. Samalla eläkkeestä tulee määräaikainen kymmeneksi vuodeksi. Muutosten voimaantulo koskee suunnitelman mukaan vuonna 1975 ja sen jälkeen

syntyneitä. Lapseneläkkeiden pääteikä nousee 20 ikävuoteen.

Yksi suurista muutoksista tulevaisuudessa voi olla, että Suomessa olisi vain yksi työeläkejärjestelmä. Tällä hetkellä julkisten työntekijöiden eläkevakuuttaminen on hoidettu erillisen lain perusteella. Vuonna 2019 eläkejärjestelmien erillisyyttä kartoittanut työryhmä totesi yksimielisesti, että kunnallisen ja yksityisen työeläkejärjestelmän yhdistäminen olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Yhdistämisen lainvalmistelu aloitettiin Sosiaali- ja terveysministeriössä. Muutoksen laajuutta kuvaa, että yhdistymisen on suunniteltu tapahtuvan vasta vuonna 2027.

Muutostarpeista huolimatta suomalaiset luottavat eläkejärjestelmäänsä. Kyselytutkimus mittaa

suomalaisten eläketurvaan ja eläkkeisiin liittyviä käsityksiä vuosittain. Luottamus kasvoi seitsemän prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Eniten eläkejärjestelmään luottavat eläkeikäiset (87 %) ja eläkeikää lähestyvät 50–64-vuotiaat (74 %). Nuorista ja keski-ikäisistä reilu puolet pitää eläkejärjestelmää täysin tai osittain luotettavana. Viidenneksellä suomalaisista luottamusta on vähän tai ei lainkaan.

Erilaisen kuvan antoi Elinkeinoelämän valtuuskunnan kysely kuluvan vuoden alussa. Sen mukaan peräti 44 prosenttia suomalaisista näyttää pelkäävän, että eläkejärjestelmä on romahtamassa. Järjestelmää on kuitenkin kehitetty vuosikymmeniä, ja se on rakennettu niin, että ansaitut eläkkeet maksetaan.

Keskustelu syntyvyyden laskusta on ymmärrettävästi lisännyt huolta tulevasta eläkkeistä. Jos syntyvyys jää nykyiselle tasolle, kohdistuu eläkemaksuihin nousupaineita viimeistään 2050-luvulla. Uudistustarpeita on ollut ja tulee jatkossakin olemaan. Suomen vahvuus on, että niistä kyetään yhdessä sopimaan.

Vuoden vanhusteko oli Ikäinstituutin yhdessä kotikulmilla -hanke

Ilmarinen ja Vanhustyön keskusliitto palkitsivat Vuoden vanhusteko -tunnustuksella Ikäinstituutin Yhdessä kotikulmilla -hankkeen. Hanke tuo iloa ja yhteisöllisyyttä iäkkäiden asuttamiin taloyhtiöihin. Asukkaat suunnittelevat yhdessä naapureidensa kanssa toimintaa taloyhtiön tiloihin.

Kaksivuotisessa hankkeessa lisättiin yhdessäoloa taloyhtiöissä ja vähennetään iäkkäiden asukkaiden yksinäisyyden kokemuksia tuomalla toimintaa lähelle kotia. Asukkaiden yhteistä toimintaa toteutetaan taloyhtiöiden kerhohuoneissa ja lähiympäristössä.

Myönnämme Vuoden vanhusteko -palkinnon yhdessä Vanhustyön keskusliiton kanssa henkilölle tai yhteisölle, joka on myönteisellä tai innovatiivisella tavalla edistänyt vanhustyötä, kehittänyt toimivan mallin tai menetelmän tai muulla tavoin edesauttanut ikääntyneiden ihmisten hyvinvoinnin parantamista.

Ilmarisen rahoittaman Vuoden vanhusteko -palkinnon suuruus on 5 000 euroa.

” Uudistustarpeita on ollut ja tulee jatkossakin olemaan. Vahvuutemme on, että niistä kyetään yhdessä sopimaan.

Sini Kivihuhta, Ilmarisen varatoimitusjohtaja

SIJOITAMME KESTÄVÄSTI – NYKYISTEN JA TULEVIEN ELÄKKEIDEN TURVAKSI

Jokainen kerryttää oman eläkkeensä palkallaan tai työtulollaan. Maksamiasi eläkemaksuja ei kuitenkaan säilötä sellaisinaan eläkettäsi varten. Ne käytetään suurimmaksi osaksi nykyisten eläkkeiden maksamiseen. Osa työntekijöiden eläkevakuutuksen maksuista on rahastoitu tulevien eläkkeiden rahoitusta varten.

Tulevaisuudessa työikäisten määrä pienenee ja eläkkeellä olevien määrä kasvaa. Samalla erotus kerättyjen eläkemaksujen ja maksettujen eläkkeiden välillä kasvaa. Erotus voidaan kattaa nostamalla eläkemaksuja tai käyttämällä eläke-rahastojen tuottoja. Sijoittamalla yhteisiä eläkevaroja tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti varmistamme, että sinä ja muut tulevat tai nykyiset eläkeläiset saatte eläkkeen, jonka olette ansainneet työstänne.

Tässä tehtävässä onnistumme vain, jos huomioimme sijoitustoiminnan globaalit riskit. Suojataksemme yhteiset eläkevarat näiltä riskeiltä otamme huomioon sijoitusten vaikutukset ympäristöön ja ihmisoikeuksiin ja toimimme aktiivisena omistajana. Kiinnitämme erityistä huomiota ilmastonmuutokseen. Se on uhka, jonka vaikutusta ei voi sulkea pois. Siksi tavoittelemme hiilineutraalia eläkevarojen sijoittamista vuoden 2035 loppuun mennessä.

HUOLEHDIMME YHTEISISTÄ ELÄKEVAROISTA

Vuosi 2019 oli poikkeuksellinen vuosi. Vuoden 2018 lopussa globaalit osakemarkkinat olivat ryskyneet alas. Moni sijoittaja odotti vuodelta synkkiä tunnelmia. Osakkeiden mukana myös suomalaiset eläkerahastot olivat painuneet tappiolle.

Maailmantalouden kasvu hidastui vuoden aikana noin kolmeen prosenttiin, kun se vielä edellisenä vuonna oli lähes neljä prosenttia. Vuotta leimasi epävarmuus Yhdysvaltojen ja Kiinan välisistä kauppasuhteista, mikä painoi maailmankaupan volyymeja ja suhdannenäkymiä. Kun näkymät olivat epävarmoja, keskuspankit Euroopassa ja Yhdysvalloissa kevensivät uudelleen rahapolitiikkaansa.

Keventyneen rahapolitiikan tukena globaalit rahoitusmarkkinat pirstyivät: korot laskivat ja osakekurssit

nousivat. Vuoden loppupuolella odotukset talouden kehityksestä kääntyivät taas lievästi hidastuvan kasvun suuntaan. Silti vuosi oli eläkevarojen kehityksen näkökulmasta poikkeuksellisen hyvä: sijoitustuloksemme oli vuosikymmenen paras.

Tulevaisuutta ajatellen hyvät tuotot kuitenkin laskevat odotuksia tulevasta tuotosta. Monien omaisuuslajien hinnat ovat hyvin korkealla ja korkotaso on ennätysmatala. Näin myös sijoittajien odotukset tulevasta tuotoista ovat matalalla. Monet sijoittajat tähyvät nyt entistä enemmän kiinteistöjä, infrastruktuurisijoituksia ja listaamattomia yhtiöitä. Siirtymä tarkoittaa tietenkin myös hintatason nousua ja tuotto-odotuksen laskua näissä omaisuusluokissa.

” 11,8 prosenttia oli vuosikymmenen paras sijoitustulos. Jos katsotaan vuoteen 1997 asti, niin sijoitustulos menee viiden parhaan joukkoon.

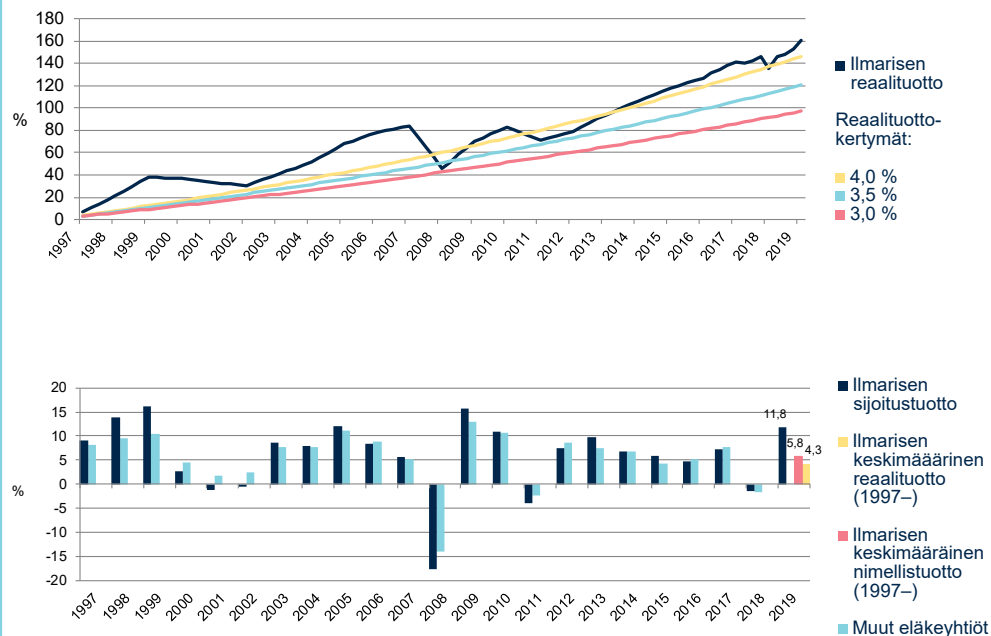
Mikko Mursula, Ilmarisen varatoimitusjohtaja, sijoitukset

ILMARISEN SIOJITUKSET JA VAKAVARAISUUS

	2019	2018
Eläkevarat, milj. e	51 342,1	46 473,8
Sijoitukset käyvin arvoon, milj. e	50 527,8	46 024,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	11,8	-1,4 %
Vakavaraisuusaste eli eläkevarojen ja vastuuvelan suhde	126,6 %	123,7 %
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	10 791,8	8 917,7

Eläkevarojen hoitamisessa aikajänne on aina yksittäistä vuotta pidempi. Jokaisen vuoden tulos merkitsee, mutta jokainen vuosi ei voi olla poikkeuksellisen hyvä. Sijoittamisessa mahdolliset voitot ovat aina sidottuja riskiin. Meidän on pidettävä riskitasomme sellaisena, että pystymme aina täyttämään vaatimuksen tuottavuudesta ja turvaavuudesta. Tässä tavoitteessa onnistumista voi tarkastella esimerkiksi vakavaraisuuden ja pitkän aikavälin sijoitustuottojen avulla.

Pitkän aikavälin tuotto on myös luku, jota Eläketurvakeskus käyttää ennustaessaan tulevia eläkemaksujen muutoksia. ETK on laskelmissaan arvioinut, että eläkevaroilta saadaan keskimäärin 2,5 prosentin reaaliuotto vuoteen 2028 asti. Tämän jälkeen reaaliuotto kohoaisi oletuksen mukaan 3,5 prosenttiin.

VASTUULLISIA JA KESTÄVIÄ SIOJITUSPÄÄTÖKSIÄ

Viimekädessä kaikkia sijoituspäätöksiämme ohjaa lakiin kirjattu vaatimus, jonka mukaan eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Tämä on mahdollista vain, jos varaudumme riittävän hyvin sijoittamisen riskeihin ja osaamme ottaa huomioon kaikki sijoituskohteiden arvonkehitykseen liittyvät näkökulmat.

Hallituksemme hyväksyy joka vuosi sijoitustoimintaa ohjaavan sijoitussuunnitelman ja seuraa sen toteutumista. Suunnitelmasa määrittelemme tavoitteet riskinotolle ja sijoitusallokaatiolle eli sijoitusten jakamiselle eri omaisuusluokkiin. Hallitus päättää myös sijoitusvaltuuksista. Operatiivisesta sijoitustoiminnasta vastaa Ilmarisen sijoitusorganisaatio.

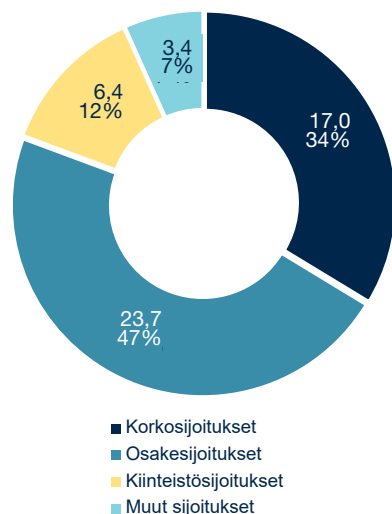
Olenainen osa sijoittamisen riskienhallintaa on tunnistaa globaalit ja paikalliset kehityskulut, jotka muokkaavat yritysten toimintaedellytyksiä ja vaikuttavat niiden mahdollisuuksiin ja kykyyn tuottaa taloudellista lisäarvoa omistajilleen. Siksi otamme huomioon kaikkia sijoituspäätöksiä tehdessämme ympäristöön, ihmisoikeuksiin sekä omistajanohjaukseen liittyvät tekijät. Näitä vastuullisen sijoittamisen näkökulmia kutsutaan sijoittajien keskuudessa usein englanninkielisten termien environment, social ja governance mukaan lyhenteellä ESG.

Näkemyksemme vastuullisesta sijoittamisesta on kuvattu vastuullisen sijoittamisen periaatteissamme. Niiden painoarvoa toiminnassamme kuvaa, että myös ne ovat hallituksemme hyväksymä asiakirja.

Viimeisin päivitys tehtiin 2019 lopussa. Periaatteet koskevat kaikkia Ilmarisen omaisuuslajeja listatuista pörssisijoituksista listaamattomiin yhtiöihin, yrityslainoihin ja kiinteistöihin. Jokaisessa omaisuuslajissa otetaan huomioon sen erityispiirteet ja vaatimukset.

Yleinen näkemyksemme vastuullisuudesta säilyi päivityksessä ennallaan: sijoitustoimintaamme ohjaa edelleen kansainvälisten normien noudattaminen, aktiivinen omistajuus ja vastuullisuuden integrointi salkunhoitoon. Merkittävin muutos oli, että päätimme asettaa kunnianhimoisen tavoitteen sijoittaa hoitamamme eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä. Tavoitteen aikataulu on sama kuin esimerkiksi Suomen valtiolla.

SIOJITUSOMAISSUUDEN MARKKINA-ARVO (50,5 MRD. E) OMAISSLAJEITTAIN

Hiilineutraali eläkevarojen hoitaminen tavoittelee todellisia päästövähennyksiä

Laskennallisesti hiilineutraalin sijoitussalkun saa helpoiten poistamalla kaikkein saastuttavimmat yhtiöt. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta todellisiin päästöihin varsinkaan lyhyellä aikavälillä. Meidän tavoitteemme on vaikuttaa siihen, että sijoituskohteemme tekisivät todellisia päästövähennyksiä eli päästöt kokonaisuudessaan pienenisivät.

Hiilineutraalius sijoituksissa vuoden 2035 loppuun mennessä on tavoite, joka ottaa huomioon erityisesti ilmastonmuutoksen sijoittajalle luomat riskit ja mahdollisuudet. Ilmastonmuutos ja sen vastaiset toimet vaikuttavat erityisesti fossiilista polttoaineista riippuvaisten yritysten toimintaan. Esimerkiksi päästökaupan muutokset ja mahdolliset hiilitullit markkina-alueiden välillä vaikuttavat yritysten talouteen. Siinä missä toimet nostavat fossiilisten polttoaineiden valmistukseen tai käyttöön perustuvan liiketoiminnan kustannuksia, ne lisäävät uusiutuvien ja vähä-

hiilisten energiamuotojen kysyntää. Näin ilmastonmuutoksen torjumiseen liittyvä liiketoiminta myös avaa uusia sijoitusmahdollisuuksia.

Hiilen hintaa nostavia markkinamekanismeja odotettiin jo viime vuonna. Markkinamekanismit eli jonkinlainen globaali päästökauppajärjestelmä on viimeinen merkittävä kohta vuoden 2015 Pariisin ilmastopöytäkirjassa, jolla sovittiin ilmaston lämpenemisen rajaamisesta 1,5 asteeseen. Joulukuussa kokoontunut Madridin ilmastokokous ei vielä päässyt sopuun mekanismeista, vaan päätökset jätettiin tänä vuonna Glasgow'ssa kokoontuvaan kokoukseen.

Oletuksena on, että muutoksia ei ole vielä hinnoiteltu sijoitustuotteissa. Sijoittajan näkökulmasta kyse ei ole siitä, tekevätkö valtiot ilmastotoimia, vaan milloin toimia tehdään. Ja tulee lainsäädäntöä tai ei, ilmastonmuutos on sijoittajalle riski ja mahdollisuus. Esimerkiksi ilmaston lämmetessä metsien kasvukausi Suomessa pidentyy, mutta toisaalta kuivuminen ja tuholaiset lisäävät metsätuhoja. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen taas vaikuttaa esimerkiksi lukuisten teollisuudenalojen toimintaan ja kuljetuksiin.

” Sijoittajan näkökulmasta olisi todella tärkeä saada sovittua hiilen hinnoittelusta ja päästökaupan säännöistä, jotta saastuttajat saataisiin maksamaan päästöistä.

Anna Hyrske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

Hiilineutraalius on vaativa tavoite

Suosimme salkussamme vähähiilisiä yrityksiä ja edellytämme sijoituskohteitamme muutosta kohti vähähiilisempää yhteiskuntaa. Lisäksi edellytämme, että sijoituskohteemme integroivat Pariisin ilmastopoliittisten tavoitteiden osaksi strategiaansa ja raportointiaan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tieteen perustuvien päästövähennystavoitteiden (Science Based Targets) asettamista.

Osana hiilineutraaliustavoitetta emme sijoita yrityksiin, joiden liiketoimintaan liittyvä hiili-intensiteetti eli riippuvuus fossiilisista polttoaineista on merkittävä eikä yhtiöllä ole riittäviä päästövähennystavoitteita.

Fossiilisista polttoaineista riippuvaisia yhtiöitä arvioimme hiiliriskilaskennan avulla. Siinä sijoituskohteen liiketoiminta-alueet jaetaan kolmeen luokkaan: korkean hiiliriskin toiminta, keskitason hiiliriskin toiminta, ja matalan hiiliriskin toiminta. Korkean hiiliriskin luokkaan kuuluvat fossiilisten polttoaineiden valmistus ja käyttö. Fossiilisiin polttoaineisiin lukeutuvat muun muassa kivihiihi, fossiilinen öljy ja maakaasu. Esimerkiksi kivihiihen käyttö energiantuotannossa tuottaa valtavat ympäristöhaitat, vaikka sen käytölle on vaihtoehtoja. Taloudellinen riski syntyy, kun useat sijoittajat välttävät sektoria. Sen sijaan kivihiihiltä tarvitaan teräksen valmistamiseen, eikä kaikelle teräksen käytölle ole toistaiseksi toimivia vaihtoehtoja.

Jos yhtiön liiketoiminnasta yli 30 prosenttia muodostuu korkean hiiliriskin toiminnasta, voimme sijoittaa yritykseen vain tarkemman arvioinnin perusteella. Laskemme rajaa asteittain 15 prosenttiin vuoden 2025

loppuun mennessä. Käytämme arvioinnissa MSCI:n hiiliriskilaskentaa ja -luokittelua.

Arvioimme rajan ylittävistä yrityksistä yksityiskohtaisesti muun muassa strategiamuutoksia, raportoinnin kattavuutta ja päästövähennystavoitteita. Lisäksi sijoituspäätökseen voi vaikuttaa yrityksen asema vertailuryhmässään, esimerkiksi päästövähennystavoitteiden merkittävyys ja aikataulut suhteessa samalla toimialalla toimiviin yrityksiin.

Energiantuotannon asteittaisellakin muuttamisella uusiutuvaksi on myös merkittäviä ihmisoikeusvaikutuksia. Köyhemmät ja kehittyvät talousalueet ovat riippuvaisempia fossiilisista polttoaineista kuin kehittyneet taloudet. Ihmisoikeusvaikutusten arviointi on kokonaisuudessaan tärkeä osa ilmastotoimia. Ilmastomuutoksen torjuminen on edellytys myös vakaan yhteiskunnallisen tilanteen säilymiselle ja siten edellytys eläkevarojen pitkäjänteiselle tuottavalle ja turvaavalle sijoittamiselle. Ilmastotekijöiden integroinnilla sijoituspäätöksiin voimme osaltamme olla mukana rakentamassa kestävä, oikeudenmukaista siirtymää (just transition) tukevaa ja menestyksekkästä tulevaisuutta.

Edelliset ilmastotavoitteemme otettiin käyttöön vuonna 2016 ja niiden tavoitteet määriteltiin vuoden 2020 loppuun. Edellisten periaatteiden laatimisen jälkeen ilmastotiede ja ymmärrys sijoittajien roolista ilmastomuutoksen torjumisessa on kuitenkin muuttunut merkittävästi. Mitään vuoden 2016 tavoitteista ei voi tai kannata jättää tekemättä, mutta tarve uusille tavoitteille oli ilmeinen.

ILMARISEN SIOJITUSTEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

GRI 305-4

	2019	2018
Suoran listatun osakesalkun hiili-intensiteetti (tCO ₂ e / miljoona euroa liikevaihtoa)	238	265
Suoran osakesalkun hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (osuus miljoona euroa liikevaihtoa kohden)	- 1 %	- 31 %
Suoran listatun osakesalkun hiili-intensiteetti (tCO ₂ e / miljoona sijoitettua euroa)	145	277
Suoran listatun osakesalkun hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (osuus miljoonaa sijoitettua euroa kohden)	- 13 %	2 %
Suoran listatun osakesalkun absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	1 579 240	1 660 031
Suoran listatun osakesalkun absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2+3)	15 607 735	-
Suoran listatun yrityslainasalkun hiili-intensiteetti (tCO ₂ e / miljoona euroa liikevaihtoa)	170	316
Suoran listatun yrityslainasalkun hiili-intensiteetti (tCO ₂ e / miljoona sijoitettua euroa)	286	371
Suoran listatun yrityslainasalkun absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1 + 2)	678 258	831 691
Suoran listatun yrityslainasalkun absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2+3)	6 267 656	-

Käymme läpi sijoitusten hiiliriskiä laskemalla osake- ja yrityslainasalkujemme hiilijalanjälkiä. Hiilijalanjälki on hyvä mittari ilmastoriskien esille tuomiseen sekä saman toimialan yritysten keskinäiseen vertailuun. Ne eivät kuitenkaan kerro koko totuutta sijoitusten ilmastovaikutuksista. Laskutavat vaihtelevat ja toimialojen välillä on suuria eroja. Mittauksissa ei pääsääntöisesti pystytä huomiomaan koko elinkaaren aikaisia päästöjä.

Taulukossa on raportoitu Ilmarisen suoraan osake- ja yrityslainasalkkuun sisältyvien yritysten hiilijalanjälki. Laskennassa ovat mukana suorat päästöt (taso/scope 1) ja osa epäsuorista päästöistä (pääasiassa hankittu energia eli taso/scope 2) (GRI 103-1)

Hiilijalanjälkeä varten on raportoitu sijoituskohteena olevien yritysten hiilidioksidiekvivalenttien eli eri kasvihuonekaasupäästöjen määrä yhteismittalistettuna hiilidioksiditonneiksi suhteessa yritysten liikevaihtoon. Tämä on ensisijainen raportointitapamme. Raportoimme myös kasvihuonekaasupäästöjen määrän suhteessa sijoitettuihin euroihin. Lisäksi raportoimme sijoituskohteiden absoluuttiset kasvihuonepäästöt hiilidioksidiekvivalenttioneina.

Osakesalkun päästöjä on verrattu vertailuindeksien yhdistelmään, joka vastaa Ilmarisen sijoitustoiminnassa käyttämiä vertailuindeksejä vastaavien yleisindeksien yhdistelmää.

SIOJITUKSET KESTÄVÄN KEHITYKSEN RATKAISUIHIN (KPI 6)

	2019	2018	TAVOITE 2020
Kestävän kehityksen ratkaisuihin liittyvän liiketoiminnan osuus suorien listattujen sijoitusten vuosiliikevaihdosta	9,2 %	7,9 %	12 %
Ilmastomuutoksen ratkaisuihin liittyvän liiketoiminnan osuus suorien listattujen sijoitusten vuosiliikevaihdosta	6,2 %	4,5 %	

Arvioinnin kestävä kehityksen ratkaisuihin liittyvistä liiketoimintamääristä (SDG – sustainable development goals) tekee ulkopuolinen toimija. Emme hyväksy laskentaan yhtiöitä, joiden liiketoiminnasta osa jarruttaa olennaisesti SDG-tavoitteiden saavuttamista, vaikka osa tukisikin tavoitteita. Tavoitteeseen pääseminen on osoittautunut haasteelliseksi, koska taloudelliset kriteerit täyttäviä sijoituskohteita on ollut vaikea löytää.

Uusi tieto vaikuttaa tavoitteisiimme myös jatkossa. Emme ole vielä lyöneet lukkoon kaikkia keinoja, joilla aiomme saavuttaa hiilineutraaliuden. Puramme tavoitteen lyhyempiin välitavoitteisiin ja seuraamme niiden toteutumista. Asetamme seuraavat välitapit, kun olemme saaneet tuloksia nyt julkistamiemme tavoitteiden osalta.

Ympäristöjärjestö Greenpeace arvioi loppukesästä suomalaisten eläkeyhtiöiden ilmastopolitiikkaa ja nimitti meidät ilmastokompastelijoiksi. Kansalaisjärjestön kritiikin seurauksena selvisi, että sijoituspäätösten taustalla käyttämässämme datassa oli virhe. Virheen seurauksena sijoitussalkussamme oli yhtiö, joka ei täyttänyt itse asettamiemme kriteereitä sijoitukselle. Asian tultua ilmi ryhdyimme toimiin: tarkastelimme prosessiamme kriittisesti ja osakemistuksista kyseisessä yhtiössä luovuttiin. Tehtyjen muutosten jälkeen Greenpeace nosti meidät ilmastotsemppari-ryhmään.

Kivihiili vähentyi salkussa – 1,75 asteen skenaario vaatii lisää uusiutuvaa energiaa

Olemme analysoineet Ilmarisen osake- ja yritysainasalkun sijoituksia käyttämällä PACTA (Paris Agreement Climate Transition Assessment) metodologiaa. Tässä tutkimuksessa taustana on kansainvälisen energijärjestön IEA:n vuoteen 2024 ulottuvat siirtymäskenaariot. Analyysi on tehty sijoituksille fossiilisiin polttoaineisiin, energian tuotantoon sekä autosektorille.

Tutkimme, miten sijoitussalkkumme on linjassa 1,75 asteen tavoitteen kanssa

vuonna 2024. Vuosi sitten tehdyn tutkimuksen mukaan Ilmarisen piti lisätä yritysainasijoituksia uusiutuviin energianlähteisiin sekä vähentää osakesijoituksia öljyntuotantoon ja yritysainasijoituksia hiilentuotantoon.

Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna yritysainasalkun kivihiileen kohdistuvat sijoitukset ovatkin vähentyneet merkittävästi. Sijoituksia uusiutuvaan energiaan sen sijaan pitäisi edelleen lisätä, jotta olisimme linjassa tavoitteen kanssa. Sijoitukset vesivoimalla tuotettuun energiaan ovat sekä osake- että yritysainasalkussa korkeammat kuin ilmastotavoitteeseen linjassa olevassa markkinasalkussa.

Olemme öljysijoitusten osalta lähes tavoitetasossa linjassa olevan markkinasalkun kanssa.

Autosektorin osalta meidän tulisi lisätä sijoituksia sähkö- ja hybridiautoihin sekä osake- että yritysainasalkussa. Monet autoyhtiöt ovat jo merkittävästi lisänneet tuotantoa sähkö- ja hybridiautoihin, jolloin muutos näkyy pienellä viiveellä myös sijoitussalkussamme.

YRITYSTEN OSUUS, JOTKA OVAT RAPORTOINEET KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖISTÄ

	2019	2018
Yritysten osuus, jotka raportoineet kasvihuonepäästöistä, listatut osakesijoitukset	91 %	81 %
- näistä laajasti raportoineiden osuus, listatut osakesijoitukset	86 %	90 %

	2019	2018
Yritysten osuus, jotka raportoineet kasvihuonepäästöistä, yritysainasijoitukset	68 %	64 %
- näistä laajasti raportoineiden osuus, yritysainasijoitukset	85 %	97 %

UUSIUTUVAN ENERGIAN JA KIVIHIILEN OSUUS ILMARISEN SIOJITUSKOHTENA OLEVIEŦ SÄHKÖYHTIÖIDEN ENERGIAŦTUOTANNOSTA

	2019	2018
Uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa suorissa osakesijoituksessa, %	31,5 %	25,4 %
Kivihiilen osuus sähköntuotannossa suorissa osakesijoituksessa, %	5,0 %	3,7 %
Uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa yritysainoissa, %	31,8 %	22,1 %
Kivihiilen osuus sähköntuotannossa yritysainoissa, %	6,2 %	17,1 %

” Meidän tavoitteemme on vaikuttaa siihen, että sijoituskohteemme tekisivät todellisia päästövähennyksiä eli päästöt kokonaisuudessaan pienenisivät.

Mikko Mursula, Ilmarisen varatoimitusjohtaja, sijoitukset

VASTUULLISUUS ON OSA KAIKKIA SIOJITUSPÄÄTÖKSIÄMME

Vastuullisuusanalyysi on osa prosessia, jolla valitsemme sijoituskohteemme. Valitessaan sijoituskohteita salkunhoitajat näkevät tietokannoistamme taloudellisen informaation rinnalla vastuullisuusluokitukset. Luokitusten perustana on yhdistelmä kolmansien osapuolien tuottamia vastuullisuusluokituksia, joita mukautamme sisäisistä ja ulkoisista lähteistä saatavalla analyysillä ja johtopäätöksillä.

Vuonna 2019 paransimme vastuullisuuden integrointia sijoituspäätöksiin kehittämällä oman vastuullisuustyökalun, joka toimii datapankkina salkunhoitajille.

Vastuullisuusluokitusten perustana oleva analyysi sisältää laajasti yritystoiminnan vastuullisuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia ja yritystoiminnan toteutuneita riskejä sekä normirikkomuksia. Huonoimpia luokituksia saaneisiin yrityksiin sijoittaminen vaatii aina tarkemman ennakkoselvityksen.

Yrityksiin, joihin liittyy vahvistettu normirikkomus eikä yhtiö ole ryhtynyt korjaaviin toimiin, voimme sijoittaa vain käynnissä olevan vaikuttamisprosessin aikana. Mikäli lopetamme vaikuttamisprosessin tuloksettomana, myymme omistuksen mahdollisuuksien mukaan. Jos normirikkomuksia tehnyt yhtiö myöhemmin korjaa toimintaansa, voimme jälleen harkita sijoitusta normaalin sijoittamisprosessin kautta. (GRI 103-2)

Sijoitustoiminnassa on käytössä vastuullisuutta painottavat ESG-vertailuindeksit. ESG-indeksi perustuu MSCI:n tuottamiin luokituksiin. Indeksiiin on valittu sektoreit-

tain ja alueittain parhaimman vastuullisuusluokituksen saaneet yritykset, jotka edustavat 50:tä prosenttia vastaavan yleisindeksin markkina-arvosta. Lisäksi indekseistä on suljettu pois esimerkiksi tupakkaa tai eräitä kiistanalaisia aseita valmistavat yhtiöt sekä vakavia kansainvälisiä normirikkomuksia tehneet yhtiöt.

ESG-vertailuindeksien käyttöönotto sitoo vastuullisuutta entistä tiukemmin käytännön sijoitustoimintaan. ESG-vertailuindeksit eivät kata koko Ilmarisen listattujen osakkeiden salkkua. Esimerkiksi monen Suomen pörssissä listatun osakkeen markkina-arvo tai vaihto on liian pieni indeksilistaukseen. Indeksistä poisjääminen ei siis automaattisesti tee yritystä vastuuttomaksi, joten erilaisten työkalujen käyttö vastuullisuuden kokonaisarvioimiseksi on tärkeää.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteidemme laatimisesta ja päivittämisestä sekä käytännön ohjeistuksesta vastaa vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Sen kokoonpanoon kuuluu toimitusjohtajan ja sijoitusjohtajan lisäksi edustajia sijoituslinjalta, lakiasioista ja viestinnästä. Periaatteiden toteuttamisesta vastaa Ilmarisen sijoitusorganisaatio.

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä valmistelee, päättää ja koordinoi keskeiset omistajapoliittiset linjauksemme. Niihin kuuluvat äänestysohjeet yhtiökokouksissa ja kannanotot suurimpien omistajien yhteisistä julkilausumista ja ehdotuksista ennen yhtiökokouksia.

Sijoituslinja vastaa operatiivisesta vastuullisuusanalyysistä ja sen integroinnista valintaprosessiin sekä omistamiemme sijoit-

tusten vastuullisuusseurannasta. Vastuullisen sijoittamisen tiimiin kuuluu vastuullisen sijoittamisen päällikkö ja kaksi vastuullisen sijoittamisen analyyttikkoa. Tiimi toimii alkaatiojohtajan alaisuudessa.

(GRI 103-2)

Raportimme eläkevarojen ja eläketurvan hoitamisesta säännöllisesti

Raportimme Ilmarisen sijoitusten tuotosta ja vakavaraisuudesta julkisesti neljännesvuosittain. Näin nykyiset tai tulevat asiakkaamme ja muut sidosryhmät voivat seurata, miten olemme hoitaneet eläketurvaa.

Lisäksi raportimme vuosittain yritysraportillamme sijoitusten vaikutuksiin liittyviä tietoja. Laadimme tämän raportin käyttämällä kansainvälistä GRI-viitekehystä ja hyödynnämme lisäksi kansainvälistä TCFD-raportointia.

Yksi TCFD:n keskeisistä suosituksista on eri ilmastonlämpenemisskenaarioiden huomioiminen muuttuvassa liiketoimintaympäristössä ja erilaisten tulevaisuudenkuvien kautta. Ilmarisessa hyödynnetäänkin erilaisia ilmastoskenaarioita sijoitustoimin-

nan tausta-analyyseissä. Mielestämme on myös tärkeää tehdä erilaisia skenaarioanalyseja sijoitussalkun rakenteesta analyysiin ja eri laskentatapoihin liittyvistä haasteista huolimatta.

Katsomme toimintamme olevan suurelta osin TCFD:n linjausten mukaisia. Laskentaan ja skenaarioanalyysiin sisältyy kuitenkin vielä haasteita esimerkiksi tiedon luotettavuuden osalta. Näitä haasteita näkyy esimerkiksi salkun hiilijalanjäljen laskennassa, jossa on mahdollista saada erilaisia tuloksia laskentatavasta riippuen. Haluamme kertoa mahdollisimman realistisen kuvan hiilijalanjäljestämme. Raporttiin valitsemassamme laskentatavassa on käytetty toimialojen keskiarvoja niistä päästöistä, joista ei ole saatavissa julkista, varmennettua tietoa.

Yritysvastuuraportin lisäksi julkaisemme kerran vuodessa tietoja vaikuttamisprosessista ja niiden kohteena olleista yrityksistä Nordic Engagement Cooperation -vuosikertomuksen yhteydessä. Vastuullisen sijoittamisen käytännöistä laadimme erillisen Principles of Responsible Investment (PRI) -ohjeistuksen mukaisen raportin. (GRI 102-12)

” Sijoittajien täytyy huomioida, että energiantuotannolla ja sen muutoksilla on myös ihmisoikeusvaikutuksia.

Anna Hyske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

Siirsimme passiivisten sijoitusten painopisteen vastuullisiin rahastoihin

Vuoden 2019 aikana siirsimme varoja yli kolme miljardia euroa uusiin, hinnoiltaan kilpailukykyisiin vastuullisuustavoitteet huomioon ottaviin passiivisiin rahastoihin. Sijoituksia on yhteensä neljässä ESG-orientoituneessa ETF-rahastossa eli vastuullisessa pörssilistatussa indeksirahastossa. Nämä rahastot seuraavat MSCI:n tuottamia vastuullisuusindeksejä.

Viime vuonna tekemämme sijoitukset siirsivät passiivisesti hoidettujen sijoitusten painopisteen vastuullisiin ja hinnaltaan kilpailukykyisiin indeksirahastoihin. Olimme aktiivisesti mukana kehittämässä Yhdysvaltain ja Euroopan markkinoille sijoitettavia rahastoja. Tunnustuksena työstämme pääsimme soittamaan New Yorkin pörssin päätöksellään uuden vastuullisen indeksirahaston lanseerauksen yhteydessä. Keskeinen syy tunnustukseen oli, että alkusijoituksemme ansiosta kyseisen rahaston lanseeraus oli Yhdysvaltain historian suurin ETF-rahaston lanseeraus.

Vuoden vaihteessa noin 70 prosenttia passiivisista sijoituksista oli vastuullisissa rahastoissa. Osuus nousi vuoden 2020 helmikuussa, kun osallistuimme uuden, kehittyville markkinoille sijoittavan vastuullisuusindeksiä seuraavan ETF:n lanseeraukseen. Tavoitteenamme on, että yli 90 prosenttia passiivisista sijoituksistamme olisi vastuullisissa rahastoissa vuoden 2020 loppuun mennessä.

Kehitimme oman vastuullisuustyökalun, joka toimii datapankkina salkunhoitajille. Työ tukee ilmastotavoitteiden saavuttamista ja seuraamista.

Sijoitamme eläkevarat hiilineutraalisti 2035 loppuun mennessä.

Ensimmäiset toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi julkaistiin helmikuussa 2020.

Siirsimme passiivisten sijoitusten painopisteen vastuullisiin ja hinnaltaan kilpailukykyisiin indeksirahastoihin. Siirsimme niihin passiivisista sijoituksista yli 3 miljardia euroa.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen tiimi kasvoi kolmen hengen vahvuiseksi.

Soitimme kelloa New Yorkin pörssissä uuden vastuullisen indeksirahaston lanseerauksen yhteydessä. Olimme aktiivisesti mukana kehittämässä rahastoja.

Suljimme kannabista viihdekäyttöön valmistavat yritykset pois sijoituskohteistamme.

Kansainväliset sijoittajat arvioivat panostuksemme vastuullisuuden eteen erinomaisiksi. Sijoituimme IRRI 2019 -kyselytutkimuksessa sijalle 22.

Kansainvälisen sijoittajayhteistyöorganisaatio PRI:n vertailussa Ilmarisen saamat arvosanat vaihtelivat pääosin erinomaisesta keskitasoon.

- Tutustu vastuulliseen sijoittamiseen ja lataa periaatteet ja käytännön ohjeet >
- Artikkelit: Pienemmät riskit, paremmat tuotot ja puhtaampi maailma – vastuullinen sijoittaja voi saada tämän kaiken >
- Artikkelit: Mitä Madridin ilmastokokouksesta jäi käteen: ”Ilmastomuutos on sijoittajalle riski ja se kannattaa huomioida jo ennen kansainvälistä hiilen hinnoittelua” >
- Blogi: Vastuuttomuus on kuollut, eläköön vastuullisuus >
- Blogi: Matkalla ilmastosankariksi >
- Uutinen: Vastuullinen sijoittaminen indeksirahastoilla laajenee kehittyville markkinoille – Ilmarinen mukana kehittämässä >
- Uutinen: Ilmarinen soittaa kelloa New Yorkin pörssissä vastuullisen sijoittamisen edistämiseksi >
- Uutinen: Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytäntöjä arvioitiin kansainvälisesti erinomaisiksi – katso, miten hoidamme eläkevarojasi suhteessa muihin kansainvälisiin sijoittajiin >

ILMASTONMUUTOS ON SIOITTAJALLE RISKI, JOKA ON OTETTAVA HUOMIOON

HALLINTO (G)

a. Hallituksen valvonta ilmastoon liittyvissä riskeissä ja mahdollisuuksissa

Hallituksemme hyväksyy ympäristöperiaatteet ja niihin kuuluvat ilmastoperiaatteet. Ilmastoperiaateissa olemme tunnustaneet ylätasoa riskejä ja mahdollisuuksia, joita ilmastonmuutokseen liittyy. Ilmarisen hallitus on hyväksynyt ylätasoa hiilineutraalisuustavoitteen vuoden 2035 loppuun mennessä. Esittelemme hallitukselle ilmastotyön tuloksia vähintään kerran vuodessa osana raportointia ja periaatteiden hyväksyntää.

b. Toimivan johdon rooli ilmastoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa ja hallinnassa

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän vastuulla on tuoda periaatteet osaksi käytännön työtämme. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä ohjeistaa ja määrittelee, miten

riskit ja mahdollisuudet integroidaan osaksi sijoituspäätösten tekoa. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä asettaa välitavoitteet osana hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.

STRATEGIA (S)

a. Ilmaston liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen eri aikaperspektiiveillä

Merkittävimmät ja vaikutuksiltaan suurimmat ilmastoriskit ja mahdollisuudet liittyvät sijoitusvarallisuuteemme. Oman toimintamme osalta vaikutukset ovat vähäisiä. Epäsuoria riskejä syntyy lähinnä asiakkaidemme liiketoiminnan kautta.

Nostamme ilmaston liittyviä teemoja esille osana normaalia salkunhoitoa yrittäjyysjohton tapaamisissa ja vaikuttamisprosessien yhteydessä. Julkistimme uudet vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymät vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeet helmikuussa 2020. Käytännön ohjeistus linjaa, miten toteutamme ilmastoperiaatteiden tavoitetta eläkevarojen hiilineutraalista sijoittamisesta vuoden 2035 loppuun mennessä.

b. Ilmaston liittyvien riskien ja mahdollisuuksien vaikutukset liiketoimintaan, strategiaan ja taloudelliseen suunnitteluun

Hallituksemme käsittelee ilmastoasioita periaatetasolla ja hyväksyy pitkän aikavälin ilmastotavoitteet. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä käsittelee ja tunnistaa ilmastoriskejä ja -mahdollisuuksia sekä päättää ilmastotavoitteen välitavoitteista ja toimenpiteistä osana vastuullisen sijoittamisen kokonaisuutta.

Ilmastovaikutusten merkittävyys riippuu esimerkiksi kohdeyhtiöiden toimialoista ja maantieteellisestä sijainnista. Osana hiilineutraalisuustavoitetta emme sijoita yrityksiin, joiden liiketoimintaan liittyvä hiili-intensiteetti eli riippuvuus fossiilisista polttoaineista on merkittävä eikä yhtiöllä ole riittäviä päästövähennystavoitteita. Suosimme vähäpäästöisiä sijoituskohteita ja tutkimme ilmastonmuutoksen tuomia mahdollisuuksia liiketoiminnalle. Lisäksi kannustamme sijoituskohteitamme asettamaan tieteeseen perustuvia päästövähennystavoitteita (science based targets) ja viemään Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet strategiaan. Käytännön tavoitteet hiilineutraaliuden toteutumiseksi on laadittu viideksi vuodeksi. Tarkastelemme välitavoitteita jatkuvasti kokemustemme ja uuden tiedon valossa. Tarkemmin ilmastotoimistamme ja hiilineutraalisuustavoitteesta voit lukea tämän raportin sivuilta 28–29.

TCFD

TCFD on kansainvälinen raportointikehys, joka auttaa ottamaan ilmastorisikien taloudellisen raportoinnin osaksi yritysten raportointia. Ohessa olemme tarkastelleet omaa toimintaamme viitekehysten ohjeistuksen mukaisesti kolmessa alateemassa:

- hallinto (G, governance)
- strategia (S, strategy)
- riskien hallinta (R, risks)

Lisäksi mukana on erikseen mittarit ja tavoitteet (M).

c. Ilmastostrategian kestävyys skenaariot huomioiden

Olemme tehneet skenaarioanalyyssejä, niitä tarvitaan lisää. Laskentatapoja täytyy kehittää ennen kuin skenaarioita voidaan käyttää olennaisena osana salkunhoitoa. Tällä hetkellä skenaarioanalyysit antavat käyttökelpoista informaatiota erityisesti sijoituskohteiden edustajien tapaamisista ja vaikuttamisprosesseista varten. Ne myös auttavat tunnistamaan sijoituskohteiden joukosta tapauksia, joista tarvitsemme lisäselvityksiä.

” Toivomme, että mahdollisimman moni sijoittaja ottaisi ilmastonmuutoksen ja sen riskit huomioon. Mitä useampi lähtee mukaan, sen helpompi meidän on saavuttaa oma tavoitteemme.

Anna Hyske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

RISKIENHALLINTA (R)

a. Yhtiön prosessit ilmatoriskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja hallinnassa

Käytämme ulkopuolisten palveluntarjoajien lisäksi omaa analyysia ilmatoriskien tunnistamiseen ja arviointiin. Arvopaperisalkunhoitajilla on käytössään erilaisia datapankkeja ja analyysseja, joissa otetaan huomioon ilmatoriskien lisäksi myös muita vastuulliselle sijoittamiselle merkittäviä teemoja.

Esimerkiksi kiinteistösijoituksissa olemme jo pitkään käyttäneet elinkaarimallia osana projektien kannattavuuden laskentaa. Kaikille uusille rakennushankkeille haetaan LEED-ympäristösertifikaatti. Vaatimustasona on vähintään gold-taso.

b. Yhtiön prosessit ilmatoriskien integroinnista osana laajempaa sijoitusriskien hallintaa

Tässä vaiheessa keskitymme vielä ensimmäisen kohdan systematisointiin salkunhoitotasolla. Sen jälkeen ilmatoriskit integroidaan osaksi koko organisaation riskien hallintaa. Olemme pohtineet, miten ilmatoriskejä voitaisiin huomioida laajemmin esimerkiksi osana vakavaraisuuslaskentaa.

MITTAAMINEN JA TAVOITTEET (M)

a. Käytettävät laskentatavat ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnissa

Käytämme ulkopuolista palveluntarjoajaa esimerkiksi hiilijalanjäljen laskennassa. Vuoden 2019 luvut ovat Engaged Tracking

-yhtiön laskelmia.

Laskennassa on käytetty keskiarvoja, mikäli saatavilla ei ole julkista, varmennettua tietoa päästöistä.

Hiilijalanjälkilaskennan lisäksi käytämme eri palveluntarjoajien tuottamaa dataa ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnissa. Teemme säännöllisesti salkuistamme eri skenaarioanalyysseja muun muassa PACTA-työkälulla.

b. Scope 1 ja 2, mahdollisuuksien mukaan myös Scope 3 tasot

Julkaisemme hiilijalanjälkemme sekä suorien osake että korkosijoitusten osalta (Scope 1 ja 2 sekä erikseen Scope 1+2+3) ja lisäksi raportoimme laajasti esimerkiksi kiinteistösijoitustemme ilmastovaikutuksista.

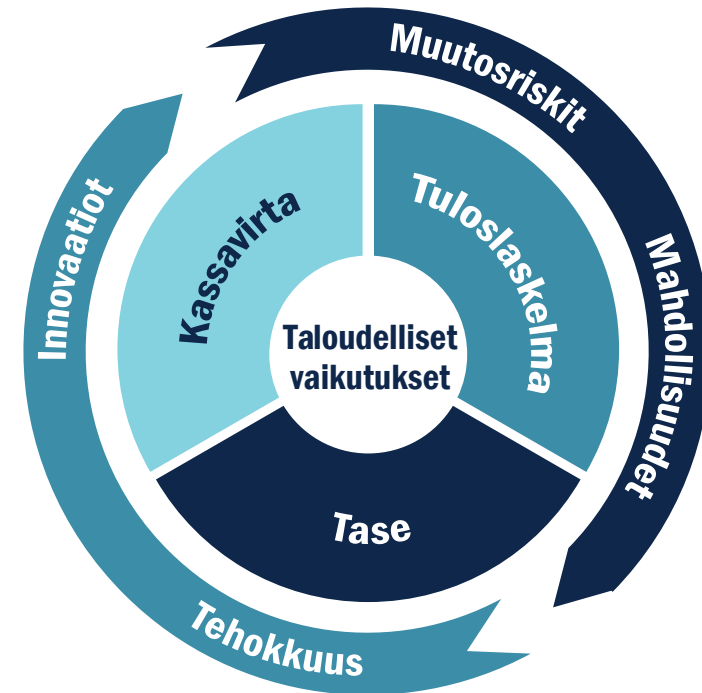
Olemme laskeneet myös sijoitusten Scope 3 -päästöjä. Variaatiot eri laskentatapojen osalta ovat edelleen suuret ja laskentaan tulee mukaan samoja päästölähteitä useampaan kertaan, joten suhtaudumme varauksella lukuihin ja niistä tehtäviin päätelmiin.

c. Ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien hallintaan liittyvien tavoitteiden asettaminen ja seuranta

Olemme julkaisseet ilmastotavoitteet ja tielkartan vuosille 2020–2025. Tavoitteemme on sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä. Välitavoitteet on asetettu viideksi vuodeksi vuoteen 2025 mennessä. Osana yritysraportointia seuraamme vuosittain tavoitteiden toteutumista. Tavoitteita tarkastellaan kokemusten ja uuden tiedon valossa säännöllisesti.

TCFD raportointikehikon olennainen osa liittyy ilmastonmuutokseen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamiseen. Näillä riskeillä ja mahdollisuuksilla on taloudellisia vaikutuksia, joita sijoittajan kannattaa ottaa huomioon. Vaikutukset voivat näkyä taseen, tuloslaskelman ja/tai kassavirran kautta.

Yrityksen vahvalla taseella ja terveellä kassavirralla on helpompaa kehittää omaa toimintaansa ja vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä hyödyntää ilmastonmuutoksen mahdollisuuksia. Vaikutuksia voi myös tarkastella toiseen suuntaan eli yhtiö, joka kykenee vastaamaan ilmastonmuutokseen haasteisiin ja mahdollisuuksiin, voi todennäköisesti hyötyä kilpailijoitana paremmin taloudellisesta näkökulmasta.

Muutosriskejä eli riskejä, jotka liittyvät yhteiskunnan muuttumiseen vähähiilisemmäksi, ovat muun muassa lainsäädäntöön, teknologiaan, markkinamuutoksiin ja maineeseen liittyviä riskejä. Esimerkiksi energia- ja autoteollisuus ovat erityisen alttiita muutosriskien vaikutuksille.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat fyysiset riskit jaetaan kahteen eri luokkaan: akuutteihin ja pidempiaikaisiin riskeihin. Akuutteihin riskeihin kuuluvat sääolojen muutoksiin liittyvät riskit kuten tulvat ja hurrikaanit. Pidempiaikaisiin riskeihin lasketaan esimerkiksi pysyvästi kohonnut lämpötila ja niistä johtuva merenpinnan nousu. Fyysisille riskeille erityisen alttiita toimialoja ovat muun muassa metsäsektori, maatalous ja kiinteistöt.

Ilmastonmuutokseen liittyy myös mahdollisuuksia muun muassa tehokkuuden parantamisen, energialähteiden, uusien tuotteiden ja palveluiden sekä uusien markkinoiden kautta. Myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen luo liiketoimintamahdollisuuksia eri toimialoilla.

Pyrimme tunnistamaan näitä riskejä ja mahdollisuuksia kaikilta sektoreilta ja otamme niitä huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme.

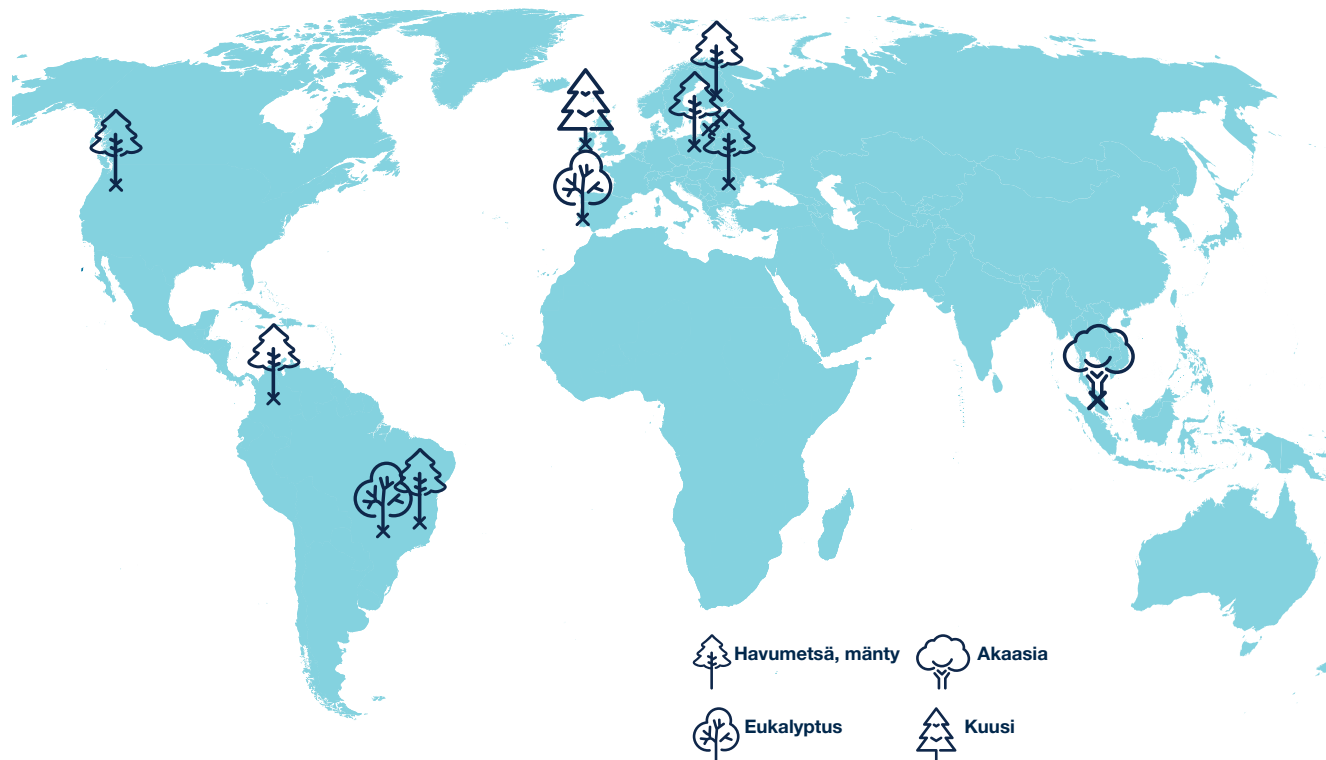
METSÄOMISTUSTEN ILMASTORISKIT JA MAHDOLLISUUDET

Meillä on metsäsijoituksia eri yritysten kautta yhteensä 210 000 hehtaarin verran. Tämä luku ei sisällä sijoituksia listattuihin yrityksiin, joilla on muun liiketoiminnan lisäksi myös metsäomistusta. Metsät sijaitsevat maailman eri kolkissa kuten kartasta voi huomata. Suurien metsäpalojen koettelemissa Australiassa ja Amazonin alueella emme metsäsijoituksia ole tehneet, mutta ilmastonmuutos luo riskejä ja toisaalta myös mahdollisuuksia omistuksillemme muualla. Osana ilmastonmuutoksen riskikartoitusta olemme tutkineet metsäomistuksiamme ja kirjanneet erityisesti ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia metsäsijoittajan näkökulmasta.

Ilmastonmuutos muokkaa ympäristöämme eri tavoin ja aiheuttaa yhtä aikaa sekä negatiivisia että positiivisia vaikutuksia metsäsijoittajalle. Vaikutukset ovat riippuvaisia sijainnista eli esimerkiksi lämpenevä ilmasto aiheuttaa kuivuutta toisaalla ja pidentää kasvukautta toisaalla. Olemme tähän listanneet ilmastonmuutoksen yleisiä riskejä metsäsijoituksille:

- kuivuus altistaa metsäpaloille
- diversiteetin heikkeneminen
- kasvun häiriintyminen
- tuholaiten lisääntyminen
- maan käytön muut tarpeet
- tuulituhot
- sulan maan tuottamat ongelmat juuristolle
- lumivahinkojen lisääntyminen (Pohjois-Suomi)
- vieraslajit ja sienet

ILMARISEN METSÄOMISTUKSET MAITTAIN

Ilmarisen yritysten kautta omistamien metsien osalta Suomen pidentyvien kasvukausien kääntöpuolena ovat paikallisesti kuivuus, liialliset sateet, lumen ja tuulen tuomat tuhot sekä tuholaitten ja sienien aiheuttamat tuhot. Negatiivisia vaikutuksia voidaan hillitä ja minimoida muun muassa käyttämällä metsien käsittelymenetelmiä, joissa suositetaan puulajien monipuolisuutta sekä edistetään metsien terveyttä. Metsätieverkko, paloalkujen aktiivinen tunnis-

taminen ja käytettävissä olevat resurssit vähentävät metsäpalariskejä Suomessa huomattavasti. Metsiä ei myöskään merkittävästi polteta osana maankäyttöä, jolloin palot voisivat päästä leviämään. Kuivuus ja sen aiheuttamat metsäpalot eivät siten ole yhtä merkittävä ongelma meillä, toisin kuin monessa muussa maassa olemme nähneet esimerkiksi vuoden 2019 aikana. Suomessa sen sijaan ilmastonmuutoksen tuomat leudommat talvet estävät maan

Ilmarisen metsäomistukset yhteensä, hehtaareja

2019	210 000
2017	169 128

jäätymistä, joka lisääntyneiden sateiden ja tuulien lisäksi aiheuttaa enemmän vahinkoa talvimyrskyissä. Talvien leudontuminen ja roudan väheneminen hankaloittavat koneellista puunkorjuuta. Metsäautotiet kärsivät pehmenneestä pohjasta ja saattavat johtaa kuljetusongelmiin sekä paikalle pääsyyn metsäpalon sattuessa. Näitä riskejä voidaan pienentää tunnistamalla paremmin kantavuudeltaan heikot kohdat niin metsässä kuin tiestössäkin, käyttämällä soveltuvaa korjuukalustoa ja ylläpitämällä riittävän kantavaa tiestöä.

Suomen ulkopuolella esimerkiksi Virossa kelirikot ovat merkittävä haaste. Romaniassa omistamamme metsäyhtiö Tornator on rakentanut metsätieverkkoa ja yhtiön metsätiet ovat yleistä paikallistasoa paremmat. Metsäpalot ovat näillä alueilla Suomea merkittävämpi riski muun muassa peitteisestä metsänhoidosta johtuen. Toisaalta peitteinen metsänhoito lisää alueen biodiversiteettiä.

Ilmastonmuutos luo myös mahdollisuuksia metsäomistuksille. Kyse ei siis ole ainoastaan riskeistä. Hiilineutraalisuustavoitteisiin tarvitaan hiilinieluja, vaihtoehtoja fossiilille polttoaineille ja materiaaleille sekä työpaikkoja osana vähähiilisempää yhteiskuntaa.

Metsäsijoitusten mahdollisuudet:

- hiilinielut
- diversiteetin ylläpitäminen
- elinvoimainen ja terve ympäristö
- kulttuurilliset arvot
- puu- ja sellutuotteiden kyky korvata muita materiaaleja
- kasvunopeuden kiihtyminen esimerkiksi Suomessa

Maankäyttö ja metsät ovat lähes ainoita tällä hetkellä käytössä olevia hiilinieluja. Teollisen skaalan hiilidioksidin kerääminen ilmakehästä on vielä koevaiheissa, joten ilmastonmuutoksen näkökulmasta on tärkeää pitää huolta hiilinieluistamme. Tämä ei tarkoita sitä, etteikö metsää voida käyttää. Hiilinieluja vahvistaaksemme meidän tulee huolehtia metsien kasvusta ja terveydestä, niiden lisäämisestä ja metsien jalostusasteen parantamisesta. Puun käyttömahdollisuuksien laajentaminen luo mahdollisuuksia sijoittajalle. Puulla voidaan korvata enemmän saastuttavaa raaka-ainetta esimerkiksi rakentamisessa, raaka-ainemateriaalina ja tulevaisuudessa yhä enemmän vaikkapa tekstiiliteollisuudessa. Yhdysvalloissa toimivan sijoituskohteemme Lewis&Clarkin tuotteista valtaosa käytetään rakentamiseen, joka sitoo hiiltä erittäin pitkäaikaisesti. Toisaalta lyhykestoinen hiilensidontakin voi olla ilmastomuutoksen kannalta hyödyllistä, mikäli sillä voidaan korvata runsaasti päästöjä aiheuttavia materiaaleja ja maankäyttöä. Tästä esimerkkinä on puusellun käyttö tekstiiliteollisuudessa puuvillan sijaan.

Kiertotalousajattelu sopii mainiosti puun-

ILMASTONMUUTOKSEN METSÄVAHINKOJEN RISKIT SUOMESSA

Riski	Nykytilanne	Tulevaisuuden arvio	
Metsäpaloriski	0,2 %	1,0 %	
Tuhoutuneiden puiden hyötykäyttöaste	0 %	0 %	
Hyönteistuhoriski	3 %	12 %	
Tuhoutuneiden puiden hyötykäyttöaste	50 %	70 %	
Tyvilahoriski	10 %	30 %	
Tuhoutuneiden puiden hyötykäyttöaste	50 %	70 %	

Riskillä tarkoitamme tässä todennäköisyyttä, jolla tuho tapahtuu tuhoriskialueella toistuvasti.

Lähde: Tornator

” Vastuullisuudesta kiinnostuakseen ei kuitenkaan tarvitse olla kiinnostunut ympäristönäkökulmasta. Riittää, että on huolissaan sijoitustoimintansa riskienhallinnasta.

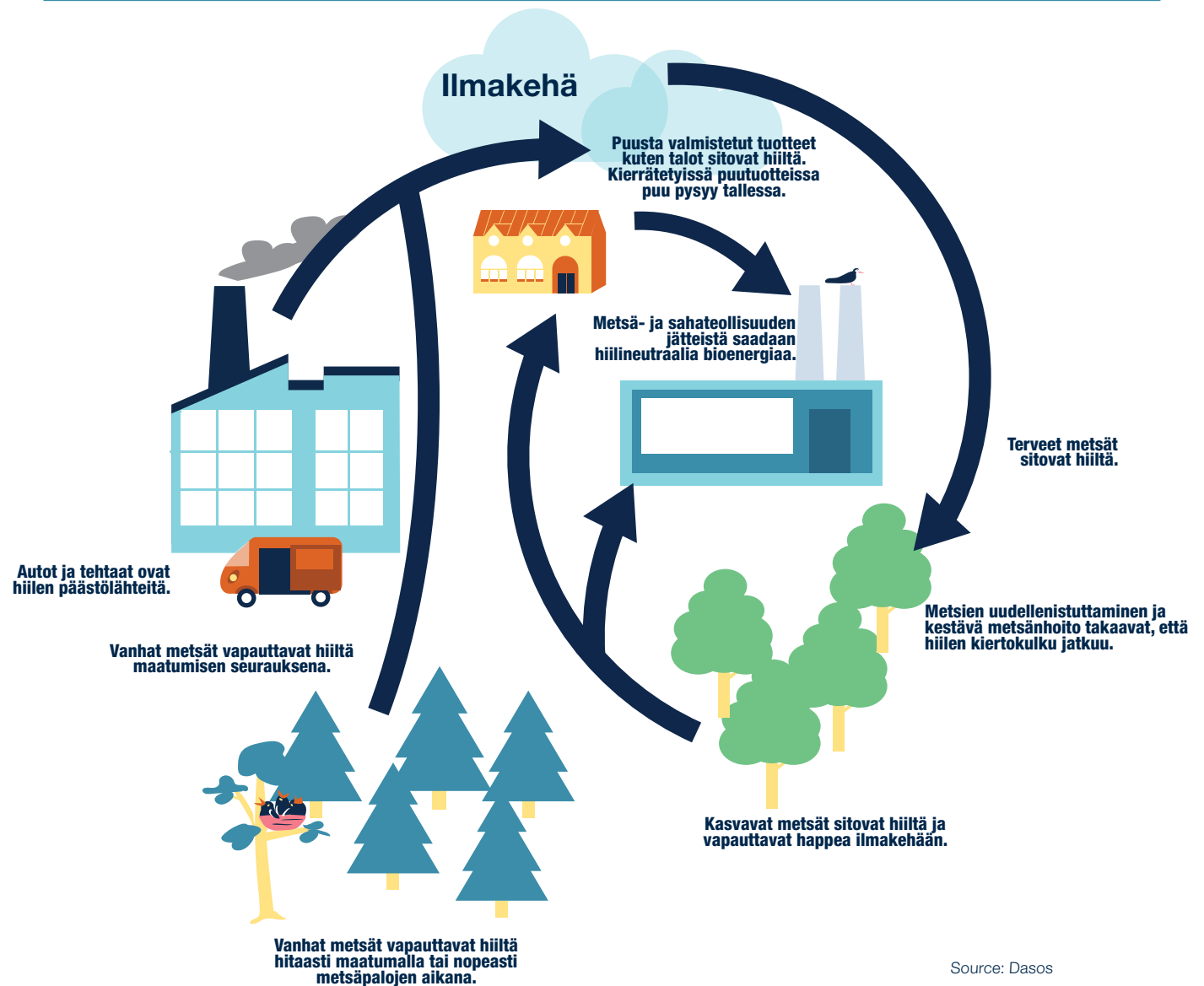
käyttöön, jossa materiaalia voidaan kiertättää ja uudelleen käyttää useita kertoja. Vähähiilisessä yhteiskunnassa hiilenkiertoon tulee muutoinkin kiinnittää erityistä huomiota.

Meille on tärkeää, että omistamamme metsäyhtiöt noudattavat lainsäädännön lisäksi myös erilaisia sertifiointikriteerejä metsäomaisuuden hallinnoinnissa. Maanomistukseen ja maankäyttöön liittyvät riskit tulee ottaa huomioon osana metsäsijoitusta. Henkilöstöä kouluttamalla, kiinnittämällä huomiota toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, paikallisia oloja ymmärtämällä sekä paikalliset yhteisöt mukaan ottaen vähennetään sekä ihmisen aiheuttamia riskejä että osittain myös luonnontuho- riskejä. Kaikkialla maailmassa ei ole saatavilla kattavia tai taloudellisesti järkeviä metsä- vakuutuksia tuhojen kattamiseksi. Osana riskienhallintaa olemme hajauttaneet metsäsijoituksiimme eri maantieteellisille alueille, eri puulajeihin ja puustojen erilaisiin elinkaarivaiheisiin, jolloin metsäsijoituksemme täyttävät mainiosti kriteerimme tuottavista, turvaavista ja vastuullisista sijoituksista.

Vuoden 2019 aikana olemme kartoittaneet ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä muun muassa selvittämällä Amazonin alueen metsäpalojen vaikutuksia suorille ja epäsuorille sijoituskohteillemme sekä järjestämällä kaksi sidosryhmäkeskustelua, toinen erityisesti metsäsijoituksiin ja toinen hiilineutraaliuteen liittyen.

Saavuttaaksemme hiilineutraaliustavoittemme on meidän huolehdittava hiilinielustamme ja kasvatettava niitä taloudelliset ja ympäristölliset näkökulmat huomioiden.

METSÄT JA HIILEN KIERTOKULKU

OMISTAJUUS TUO VALTAA JA VASTUUTA – VAIKUTAMME SIOJITUSKOHEISIIMME

Aktiivinen omistajuus on pitkään ollut yksi keskeinen osa sitä, miten toimimme vastuullisena sijoittajana. Linja sille, miten toimimme aktiivisena omistajana, on määriteltä omistajaohjauksen periaatteissa. Omistajaohjaus on näkökulmamme siihen, kuinka otamme huomioon yritysten hyvään hallintoon liittyvät kysymykset eli ESG-näkökulmien governance-asiat.

Aktiivisen omistajaohjauksemme painopiste on kotimaisessa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa. Toteutamme sitä muun muassa toimimalla nimitystoimikunnissa ja äänestämällä yhtiökokouksissa. Käymme aktiivista vuoropuhelua omistajiemme yhtiöiden johdon kanssa esimerkiksi vastuullisuuskysymyksistä. Epäsuorien omistusten osalta omistajaohjauksesta vastaavat rahastoyhtiöt, joilta kysymme omistajaohjauksen toteuttamisesta säännöllisesti joko kirjallisesti tai tapaamisten

yhteydessä.

Omistajaohjauksen periaatteemme sisältyvät vastuullisen sijoittamisen periaatteisiimme. Ne kuvaavat muun muassa odotuksiamme yhtiöille. Pidämme tärkeänä, että yhtiöt raportoivat avoimesti toiminnastaan ja kertovat taloudellisten tietojen lisäksi myös hallintotavastaan, vastuullisuusperiaatteistaan, verojalanjäljestään ja monimuotoisuusperiaatteistaan. Linjaamme myös, millaisia odotuksia meillä on yhtiökokousten esityslistasta, palkitsemisjärjestelmistä ja hallituksen kokoonpanosta.

Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet pörssi-yhtiöiden hallintoelimissä. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin pörssi-yhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Omistajana osallistumme myös useiden suomalaisten pörssi-yhtiöiden hallitusten jäsenten nimitysprosesseihin. Nimitysproses-

” Joskus sijoituskohde voi vetää köyttä eri suuntaan kuin omistaja. Lobbaamalla esimerkiksi päästöleikkauksiin tähtäväää lainsäädäntöä vastaan yritys voi kuvitella turvaavansa toimintaansa. Tällöin kuitenkin hukataan helposti laajempi kuva.

Anna Hyske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

SIOJITUSKOHEIDEN NORMIRIKKOMUSTEN SEULONTA, YMPÄRISTÖRIKKOMUSTEN JA SOSIAALISTEN KYSYMYSTEN SUHTEEN

	2019	2018
Normirikkomusten seulonta, osuus listatuista osakesijoituksista	100 %	100 %
Normirikkomusten seulonta, osuus listatuista yritysainoista	100 %	100 %
Normirikkomusten seulonta, osuus Ilmarisen koko sijoitusvarallisuudesta	65 %	54 %
Ilmarisen omien vastuullisuusluokitusten kattavuus (osuus suorista sijoituksista listattuihin osakkeisiin)	90 %	90 %

Edellytämme, että omistamamme yhtiöt noudattavat kansallisen lainsäädännön lisäksi muun muassa YK:n Global Compact -aloitteen periaatteita ja niihin linkittyviä kansainvälisiä normeja koskien muun muassa ihmisoikeuksia, työelämänoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota.

Ulkopuolinen palveluntarjoaja käy sijoituksemme arvopapereita läpi kaksi kertaa vuodessa ja raportoi meille havaitsemistaan normirikkomuksista ja -epäilyistä. Läpikäynti kattaa Ilmarisen suorat sijoitukset listattuihin osakkeisiin, yritysainoihin ja johdannaisiin, joiden kohde-etuutena on yksittäinen yritys sekä mahdollisuuksien mukaan myös rahastot. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon uusia sijoituspäätöksiä tehdessämme. Ensimmäinen toimintamalli normirikkomuksissa on sijoituskohteeseen vaikuttaminen. Normirikkomukset voivat johtaa sekä vanhojen että uusien sijoituskohteiden poissulkemiseen.

Emme sijoita yhtiöihin, jotka osoittavat piittaamattomuutta kansainvälisiä normeja kohtaan. Sijoituksia ei tehdä myöskään tupakka- ja viihdekannabistuotteiden tai kiistanalaisten aseiden valmistajiin. Rajoitamme sijoituksiamme hiili-intensiivisiin yrityksiin.

ILMARISEN VUOROVAIKUTUS YMPÄRISTÖ- JA SOSIAALISISSA KYSYMYKSISSÄ SIOJITUSSALKKUUN KUULUVIEN YRITYSTEN KANSSA

	2019	2018
Vuorovaikutus ja yhteydenpito ympäristö- tai sosiaalisissa kysymyksissä, kpl sijoitusalkkuun kuuluvista yhtiöistä	161	101
Ilmarisen suoran osakesalkun yhtiöiden lukumäärä	615	563
Vuorovaikutus ja yhteydenpito ympäristö- tai sosiaalisissa kysymyksissä, osuus sijoitusalkkuun kuuluvista yhtiöistä	26 %	18 %
Vaikuttamistoimenpiteiden kohteena olleet yhtiöt	146	64
Vaikuttamisprosessissa olleet yritykset vuoden lopussa (global compact)	16	12
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit (global compact)	9	4
Vaikuttaminen yhtiökokouksesityksiin liittyen	24	24
Yhtiöt, joiden nimitystoimikunnissa olimme vuoden aikana	25	23

Vuorovaikutukseen kuuluvat sekä Ilmarisen omat toimet vaikuttamisprosesseissa että muu yhteydenpito dialogien kautta.

seissa edistämme omistamiemme yritysten ammattitaitoista ja vastuullista hallintoa sekä johtamista. Nimitysvaliokuntien jäsenenä olemme varmistamassa, että hallituksen kokoonpanossa huomioidaan yhtiön liiketoimintojen tarpeet ja kehitysvaiheet sekä hallituksen ja sen valiokuntien edellyttämät osaamisalueet. Näkemyksemme mukaan monimuotoisuus on yksi toimivan hallituksen tunnusmerkkejä.

(GRI 103-2)

Vaikutamme ensisijaisesti myönteisellä tavalla, kun keskustelemme aktiivisesti sijoituskohteidemme kanssa ja saamme yritykset muuttamaan toimintaansa. Pelkkä poissulkeminen ei välttämättä luo motivaatiota muutokseen lyhyellä aikavälillä. Poissulkemisten merkitys näkyy vasta pitkällä aikavälillä ja vain, jos riittävän moni sijoittaja alkaa karttaa yhtiötä tai toimialaa.

Yritykset tarvitsevat muutosagentteja, ulkoisia tai sisäisiä. Vaikutamme yrityksiin yksin, yhdessä muiden sijoittajien kanssa

tai osana laajempaa koalitiota. Keskustelumme yhtiöiden kanssa ovat pääsääntöisesti luottamuksellisia. Vaikuttavimmat tulokset saadaan aikaan dialogin ja positiivisen muutoksen kautta, ei julkisesti selkään vasten asettamalla.

Jos dialogin jatkaminen on haasteellista, mietimme vaihtoehtoisia strategioita. Keväällä 2019 teimme osakkeenomistajana esityksen öljy-yhtiö BP:n yhtiökokoukselle, jossa vaadittiin yhtiötä ottamaan tulevassa strategiassaan Pariisin ilmastoparitus paremmin huomioon. Esitysten saaminen yhtiökokouksen asialistalle vaatii suuren määrän aikaa ja vaivaa. Mikäli vaikuttaminen ei johda toivottuun lopputulokseen, on viimeisenä keinona omistuksesta irtautuminen.

Tilanne yrityksissä on harvoin staattinen: yhtiöt luovat uusia strategioita, hakevat uusia mahdollisuuksia uusilta toimialoilta ja myyvät pois toimintoja. Aiemmin heikosti suoriutunut yhtiö voi muuttua esimerkiksi ilmastönäkökulmasta paremmaksi tai päinvastoin.

” Emme voi kävellä pois ja pestä käsiämme todeten, että tämä on muiden ongelma. Omistaminen antaa valtaa ja se synnyttää vastuuta toimia myös silloin, kun kaikki ei olekaan kunnossa.

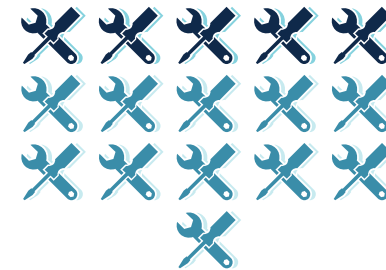
Anna Hyske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

AKTIIVISUUS YHTIÖKOKOUKSISSA

	2019	2018
Lukumäärä Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksista, joihin Ilmarinen osallistui	107	93
Omistukset Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouskauden aikana	113	105
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin, osallistumisia suhteessa omistettujen yhtiöiden määrään	95 %	89 %
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin, osallistumisia suhteessa omistettujen yhtiöiden arvoon	99 %	99 %
Äänestäminen ulkomaisten yhtiöiden varsinaisissa yhtiökokouksissa	19	6
Osallistumisaste listaamattomien kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin suhteessa omistusten arvoon	97 %	-

Osallistumme niiden yhtiöiden yhtiökokouksiin, joissa olemme merkittävä omistaja tai joihin osallistuminen on tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi. Raportoimme vuosittain verkkosivuillamme osallistumisemme listattujen suomalaisyhtiöiden yhtiökokouksiin ja äänestyksissä käytetyt äänet. Odotamme, että kaikki tavanomaisesta poikkeavat esitykset perustellaan jo kokouskutsussa. Vastuullisen sijoittamisen organisaatiomme valmistelee jokaiseen yhtiökokoukseen äänestysohjeet. Ohjeiden laadinnassa otamme huomioon omistajaohjauksen periaatteissa määrittelemämme linjaukset muun muassa hallitusten jäsenten riippumattomuudesta, palkitsemisesta ja yhtiökokouksessa haettavista valtuuksista osakeantoihin ja omien osakkeiden ostoon.

Jos yhtiökokouksen esityksissä on omistajaohjauksen periaatteistamme poikkeavia esityksiä, pyrimme keskustelemaan yhtiöiden kanssa ensisijaisesti jo ennen yhtiökokousta ja vaikuttamaan näkemysten yhteensovittamiseksi.

Vuoden aikana oli käynnissä kaikkiaan 16 vaikuttamisprosessia, joista yhdeksän päättyi. Jatkoimme aktiivista ja aloitteellista vaikuttamista pohjoismaisen NEC:n kautta. Tekstiiliiteollisuuteen liittyvä vaikuttamisprosessi saatiin päätökseen. Aloitimme TCFD-raportointiin liittyvän vaikuttamisprosessin ruoantuottajien kanssa.

Väärinkäytökset aloittivat vaikuttamisprosessin

Alkuvuodesta 2019 suomalaisessa hoiva-alan yhtiö Esperi Caressa tuli ilmi väärinkäytöksiä. Valvira sulki yhtiön vanhuksille suunnatun asumisyksikön. Tapahtumat käynnistivät laajan poliittisen keskustelun yksityisistä hoivapalveluista Suomessa.

Olimme vuonna 2019 Esperi Caren vähemmistöosakas noin neljän prosentin omistuksella. Yhtiön väärinkäytösten tultua ilmi aloitimme vastuullisen sijoittamisen periaatteidemme mukaisesti vaikuttamisprosessin. Yhtiö aloitti toimintansa kehittämisen ja olemme seuranneet edistymistä. Yhtiön asettama ulkoinen laaturyhmä julkaisi tammikuussa 2020 selvityksensä, jonka pohjalta yhtiö jatkaa työnsä laadun parantamista.

Alkuvuodesta 2020 yhtiön pääomistajan kanssa käytyjen keskusteluiden seurauksena Esperi Care siirtyy Ilmarisen, Danske Bankin ja SEB:n omistukseen. Järjestelyn avulla luotonantajat halusivat turvata yhtiön toiminnan rahoituksen, millä varmistetaan palveluiden tarjoaminen Esperi Caren asiakkaille, laadukas hoiva asukkaille, yhtiön toiminnan laadun kehittäminen sekä kannustava ja vakaa työympäristö henkilöstölle. Omistusjärjestelyn seurauksena omistusosuutemme yhtiössä kasvoi hieman alle 20 prosenttiin. Omistusosuuden muutoksesta huolimatta jatkamme vastuullisen sijoittamisen periaatteidemme mukaisesti vaikuttamisprosessia.

Climate Action 100+ -vaikuttamishankkeessa oli mukana yli 450 sijoittajaa, joiden yhteenlaskettu sijoitusvarallisuus on yli 40 biljoonaa dollaria. Sijoittajat ovat yhteistyössä vaikuttaneet 161 suurimpaan firmaan eri tavoin.

Kansainvälisellä sijoittajien aloitteella pyritään vaikuttamaan yli sataan globaalisti suurimpaan kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajaan. Päästötiedot perustuvat Carbon Disclosure Projectin (CDP) keräämään dataan.

Osallistumme myös suomalaisen Climate Leadership Coalition -järjestön toimintaan ja olimme mukana allekirjoittamassa yhdistyksen koordinoiman lausunnon, jossa pohjoismaiset yritykset, finanssisektori ja järjestöt vaativat julkilausumassaan EU:ta ja sen jäsenvaltioita sopimaan uusista, riittävän kunnianhimoisista ilmasto-tavoitteista Pariisin sopimuksen vahvistamiseksi

Olemme mukana Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän Ilmastokumppanit-verkostossa. Yli 60 yrityksen ja tukijäsenen verkosto on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään ja hillitsemään ilmastonmuutosta

- Katso Ilmarislaisten hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet ›
- NEC-vuosiraportit ›

- Blogi: Vaikuttamisessa on voimaa ›
- Artikkelit: Vaikuttaminen auttaa ratkaisemaan myös vaateteollisuuden ongelmia ›
- Blogi: Onko vaatteesi ja aatteesi ommeltu samasta kankaasta? ›

” On hienoa, että hyvät käytännöt huomataan ja ne pääsevät leviämään alalla laajemmin. Tämä koskee kaikkia kärkeen nousseita sijoittajia, joista varsin moni on pohjoismaisia. Työllä on sitä enemmän vaikutusta, mitä useampi ottaa vastuullisuuden huomioon sijoituksissaan.

Anna Hyrske, Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen päällikkö

SUOMALAINEN OMISTAMINEN

Yksittäisenä sijoittajana olemme merkittävässä asemassa suomalaisilla sijoitus- ja rahoitusmarkkinoilla. Suomalaisyritysten menestys vaikuttaa Ilmarisen hoidossa olevien eläkevarojen tuottoihin esimerkiksi pörssiosakkeiden arvonkehityksen muodossa. Noin neljännes hoitamistamme eläkevaroista on sijoitettu Suomeen.

Lisäksi olemme yksi Suomen suurimmista rakennuttajista. Rakennutamme uusia toimitiloja ja asuinrakennuksia sekä kehitämme olemassa olevia kiinteistöjämme vastamaan asiakkaiden tarpeita. (GRI 203-2)

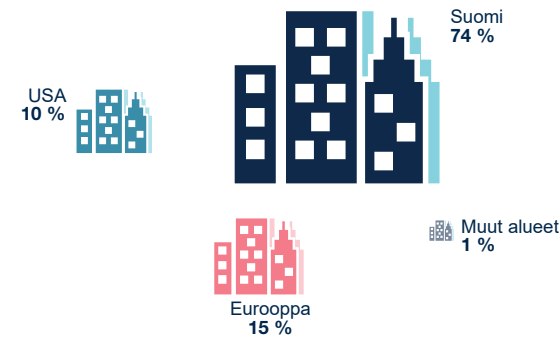
SUURIMMAT KOTIMAISET NOTEERATUT OSAKEOMISTUKSET

		31.12.2019	31.12.2018
Osakkeiden arvon mukaan, milj. e			
Kojamo Oyj	↑	455	264
Nordea Bank Abp	↑	282	190
Kesko Oyj	↑	276	96
Sampo Oyj	↑	269	155
UPM-Kymmene Oyj	↑	269	200
Neste Oyj	↓	264	274
Fortum Oyj	↑	259	170
Kone Oyj	↑	257	188
Stora Enso Oyj	↑	257	216
Nokia Oyj	↑	251	184
Omistussuuden mukaan, prosenttia yhtiön osakkeista			
Nurminen Logistics Oyj	↓	19,7 %	19,8 %
Digia Oyj		14,6 %	14,6 %
Kojamo Oyj	↓	11,3 %	13,1 %
Talenom Oyj	↓	11,3 %	17,2 %
QT Group Oyj	↑	10,2 %	10,1 %
Panostaja Oyj		8,1 %	8,1 %
Martela Oyj		8,1 %	8,1 %
Glaston Oyj	↑	7,3 %	7,2 %
Citycon Oyj		7,1 %	7,1 %
Capman Oyj	↑	6,8 %	7,1 %

NOTEERATUT OSAKKEET (18,5 MRD. E) ALUEITTAIN

KIINTEISTÖSIIJOITUKSET (6,4 MRD. E) ALUEITTAIN

Sijoitusstrategiamme mukaisesti jatkoimme kiinteistö-sijoitusten hajauttamista myös ulkomaille. Tavoitteemme on, että kiinteistösijoituksista 40 prosenttia olisi ulkomailta.

RAKENNAMME HUOMISEN KOTEJA JA TYÖPAIKKOJA

Vietämme kodissa ja työpaikalla ylivoimaisesti suurimman osan elämästämme. Sillä, millaisia kiinteistöjä rakennamme ja pidämme yllä, on vaikutusta tuhansien ihmisten arkeen.

Ihmisten lisäksi rakennuksilla on myös merkittäviä suoria ja epäsuoria vaikutuksia ympäristöön. Suomessa noin neljännes käytetystä energiasta kuluu rakennusten lämmittämiseen. Energiantuotannolla taas on merkittävä rooli myös kansallisissa päästövähennystavoitteissa.

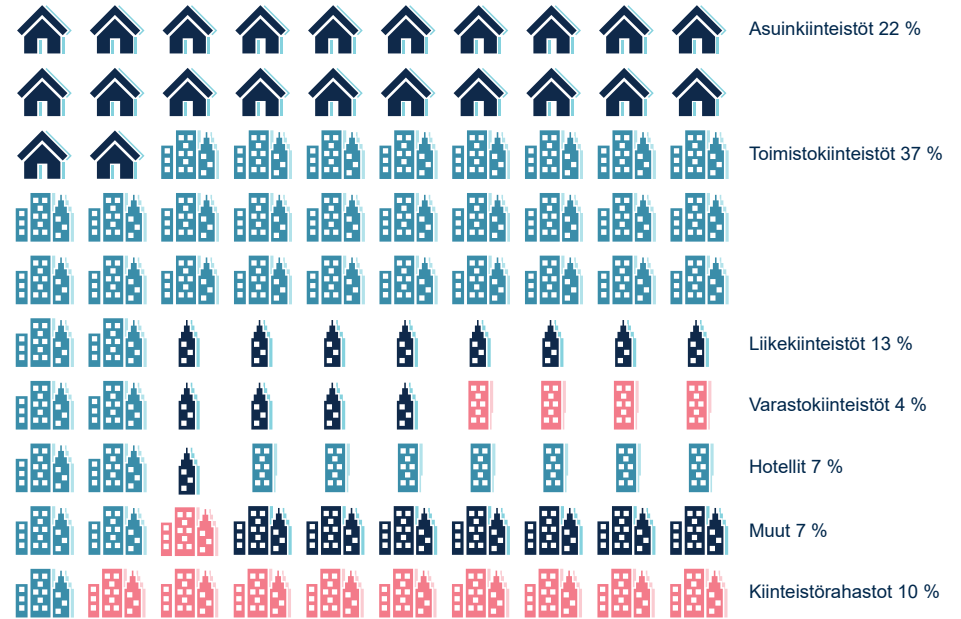
Sijoitamme resurssitehokkaisiin ja käytäjille terveellisiin ja turvallisiin rakennuksiin, jotka sijaitsevat hyvien joukkoliikenneyhteyksien päässä. Rakennuttamisella ja tilaamillamme kiinteistöpalveluilla on myös merkittävä työllistävä ja yhteiskunnan verotuloa kartuttava vaikutus. VTT:n ja Rakennusteollisuuden laskelmien mukaan esimerkiksi

korjausrakentamiseen investoidut miljoona euroa tuottavat keskimäärin 16 henkilötyövuotta. Ilmarinen investoi rakennuttamiseen vuositasolla noin 110 miljoonaa euroa.

Olemme mukana kehittämässä kiinteistö- ja rakennusalan vastuullisia käytäntöjä esimerkiksi osallistumalla rakennusalan järjestön RAKLI:n työryhmiin ja julkiseen keskusteluun. Rakennuttamisessa seuraamme myös työterveyttä ja turvallisuutta kartoitettavia mittareita.

Merkittävänä rakennuttajana ja kiinteistö-sijoittajana huolehdimme osaltamme harmaan talouden ehkäisemisestä rakennus- alalla tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kanssa. Ilmarisen ohjeita harmaan talouden torjumiseksi sovelletaan kaikissa uudisrakennuskohteissamme sekä peruskorjaus- ja perusparannuskohteissa. Linjauksemme on, että emme hyväksy kuin poikkeussyistä enempää kuin yhden alirakoitsijatason pääurakoitsijan alla.

KIINTEISTÖSIJOITUKSET (6,4 MRD. €) KIINTEISTÖTYYPEITTÄIN

Sitouduimme RAKLI ry:n ja Ympäristöministeriön green deal -purkusopimukseen heti vuoden 2020 alussa. Sopimuksen perusteella otamme entistä paremmin huomioon kiinteistöjen ympäristövaikutukset myös elinkaaren lopussa.

Työmme vastuullisen ja kestävästä rakentamisesta edistämiseksi huomioitiin RAKLI ry:n Vuoden rakennuttaja 2019 -palkinnolla. Huomioimme rakennuttamisessa muun muassa rakennusten pitkän käyttöiän sekä materiaali- ja energiatehokkuuden.

Kämp Gallerian toisen kerroksen kävijämäärät ovat kolminkertaistuneet ja myynnit ovat kasvaneet merkittävästi, uuden vastuullisen ja yhteisöllisen Kämp Gardenin avaamisen jälkeen.

Pasilaan valmistunut Mall of Tripla sai korkeimman mahdolliset LEED Platinum -sertifikaatin. Espoon Lepävaaran Sello saavutti hiilineutraaliuden toiminnassaan ja valittiin vuoden kauppakeskukseksi.

Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokrattuihin toimistoihin

2019	4,0
2018	4,0

Kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen ylläpitoon

2019	4,0
2018	3,8

Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokraukseen, toimitilat

2019	3,8
2018	3,7

Kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen rakennuttamiseen

2019	4,3
2018	4,3

Asiakastyytyväisyyttä mitattaessa on huomioitu vain ne toimitilakiinteistöt, joita hallinnoimme itse.

Valmistuneita koteja (asuntoja)

2019	368
------	-----

Esteettömyyskertoituksia ilmarisen asunnoissa

2019	500
2018	600

Energiansäästötoimenpiteiden vaikutus, MWh/vuosi

2019	5 252
2018	2 760

LEED-SERTIFIOIDUT KOHTEET

Kohde	LEED
Käytönaikaiset	
Graniittitalo	Silver
Pääpostitalo	Gold
Grönqvistin talo	Gold
Aleksanterinkatu 17	Gold
Aleksanterinkatu 30-34	Gold
Aleksanterinkatu 44	Gold
Keilaranta 19	Gold
Uudiskohteet	
Mall of Tripla	Platinum
Peruskorjauksen yhteydessä	
Mikonkatu 9	Gold

LEED eli Leadership in Energy and Environmental Design on kansainvälinen rakennusten ympäristösertifikaatti. Järjestelmää hallinnoi ja ylläpitää U. S Green Building Council. LEED on laajimmin kansainvälisesti käytössä oleva kaupallisten rakennusten ympäristösertifikaatti, jota käytetään 160 maassa.

Sertifioinnissa on neljä tasoa, joista kultataso eli LEED Gold -sertifiointi on toiseksi korkein. Ilmarinen edellyttää kultatasoa kaikilta rakennuttamiltaan uusilta kiinteistöiltä. Ilmarinen käyttää käytön aikaisessa sertifioinnissa LEED:n v4-työkaluversiota, joka on kriteereiltään tiukin käytössä olevista versioista.

LEED-sertifioinnissa kiinteistöjen vuokratulot pääsevät vaikuttamaan omiin toimitiloihinsa ja kehittämään niiden vastuullisuutta. Samalla kiinteistöjen käyttäjien mukana olemisen on myös edellytys käytönaikaisen sertifikaatin saamiselle: tarkastelussa oli teknisten ratkaisujen lisäksi erityisesti kiinteistön ja sen käyttäjien jokapäiväinen toiminta. Esimerkiksi joulukuussa myönnettyjen sertifiointien tuloksena energian ja veden käyttö tehostui ja jätteistä entistä suurempi osa päätyi kierrätykseen.

Olemme työskennelleet pitkäjänteisesti alentaaksemme kiinteistöjemme energiankulutusta. Olemme mukana Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämien energiatehokkuussopimusten sopimuskaudella 2017–2025 asuinkiinteistöjen sopimuksessa (VAETS) ja toimitilakiinteistöjen sopimuksessa (TETS). Sopimuskauden loppuun mennessä tavoitteena on saavuttaa 10,5 prosentin säästöt edellisellä sopimuskaudella saavutetusta tasosta.

Suurin yksittäinen tekijä energiansäästötoimenpiteiden vaikutuksen kasvussa vuonna 2019 oli Leanheatin ottaminen käyttöön energiankulutuksen hallinnan menetelmänä isossa osassa kohteita. Lisäksi teimme paljon pieniä energiatehokkuutta lisääviä toimenpiteitä, kuten energiansäästöohojen asennuksia.

KIINTEISTÖJEN KÄYTÖNAIKAINEN HIILIJALANJÄLKI (KPI 7)

	2019	2018
Kotimaiset kiinteistöt		
Kotimaiset kiinteistöt yhteensä	25	27
Varastot kg CO ₂ e/m ²	17	14
Vapaa-ajan kiinteistöt kg CO ₂ e/m ²	27	12
Toimistot kg CO ₂ e/m ²	27	32
Päivä-/hoitokodit kg CO ₂ e/m ²	25	26
Paikoitus kg CO ₂ e/m ²	18	6
Muut kg CO ₂ e/m ²		23
Liikekiinteistöt kg CO ₂ e/m ²	30	25
Hotellit kg CO ₂ e/m ²	27	40
Asuinkiinteistöt kg CO ₂ e/m ²	28	29
Ulkomaiset kiinteistöt		
Toimistot kg CO ₂ e/m ²	60	68
Liikekiinteistöt kg CO ₂ e/m ²	135	132
Kaikki kiinteistöt		
Kaikki kiinteistöt kg CO ₂ e/m ²	37	42

KIINTEISTÖJEN RAKENUTTAMISEN HIILIJALANJÄLKI

Hiilijalanjälki neliometriä kohti (kg CO ₂ e / netto-m ² , päästöt)	387	411
Hiilijalanjälki neliometriä kohti (kg CO ₂ e /huoneisto-m ² , päästöt)	552	577
Rakentamisen hilipäästöt suhteessa vuotuisen liikevaihtoon* (tCO ₂ e/miljoonaa euroa)	120	124

Luvut sisältävät ne kasvihuonekaasupäästöt, jotka muodostuvat kiinteistökannan energiankulutuksesta. Tavoitteenamme on pienentää kiinteistökantamme hiilijalanjälkeä 10 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 2015 tasosta ja 20 prosenttia vuoteen 2025 mennessä.

Ostoenergialle on määritetty päästökertoimet; sähkölle valtakunnallinen ja kaukolämmölle ja -jäähdytykselle paikallisen tuotantolajakauman mukaisesti (location based).

Rakennuksen elinkaaren hiilijalanjäljestä aiheutuu suurin osa käytön aikana. Suurin ilmastovaikutus on energiankulutuksella. Valtiosa käytön aikaisiin kasvihuonepäästöihin vaikuttavista valinnoista tehdään jo suunnitteluvaiheessa. Uudisrakennushankkeiden yhteydessä teemme energiasimuloinnit ja kartoitamme uusiutuvan energian, kuten aurinkoenergian ja maalämmön, potentiaalia ja kannattavuutta rakennusten energianlähteen.

Laskemme vuokraamiemme kiinteistöjen hiilijalanjäljen jakamalla rakennuksen kokonaispäästöt vuokrattavalla alalla. Esimerkiksi Helsingin Punanotkonkatu 2:een valmistuvassa asuntokohteessa kiinteistön bruttoala on noin 9 700 neliometriä. Vuokrattavaa alaa kiinteistöstä on noin 5 400 neliometriä, eli noin 60 prosenttia bruttoalasta. Omassa toimitalossamme rakennuksen bruttoala on noin 57 000 neliometriä ja kaikkien vuokrattujen pinta-ala on noin 41 600 neliometriä eli noin 70 prosenttia bruttoalasta. Bruttoalan ja vuokrattavien tilojen erotus syntyy esimerkiksi aulaloista, porraskäytävistä ja pysäköinnistä. Käyttämällä bruttoalaa päästöjen jakajana saataisiin näissä kohteissa noin 30–40 prosenttia pienempiä päästöintensiteetin lukuja verrattuna taulukossa esitettyihin lukuihimme.

KIINTEISTÖJEN VEDENKULUTUS

	2019	2018
Asuntojen vedenkulutus m ³ /m ² /vuosi	1,07	1,09
Toimitilojen vedenkulutus m ³ /m ² /vuosi	0,26	0,21
Ulkomaisten toimitilojen vedenkulutus m ³ /m ² /vuosi	0,57	0,47

KIINTEISTÖJEN ENERGIANKULUTUS

	2019	2018
Asuntojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	155	142
Toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	198	180
Ulkomaisten toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	194	156

” Sertifiointin ja siihen liittyvän kehitystyön lopputuotteena vuokralaiset saavat toimitilat, jossa monet rakennuksen toimivuuteen ja ympäristövaikutuksiin liittyvät seikat on huomioitu aiempaa paremmin. On tärkeää, että vuokralaisemme pääsevät itse vaikuttamaan ratkaisuihin, jotka vaikuttavat heidän arkeensa.

Niina Nurminen, Ilmarisen rakennuttajapäällikkö

Selvitämme vuosittain uudiskohteidemme rakentamisen ja koko elinkaaren aikana syntyvän hiilijalanjäljen. Myös rakennettavan kohteen mahdolliset pysäköintipaikat sisältyvät laskelmiin. Rakennuttamisen hiilijalanjäljessä on nähtävissä tekemämme työn tuloksena laskeva trendi. Elinkaarta koskevissa laskelmissamme arvioimme rakennuksen käyttöikäksi 50 vuotta. Suunnitteluohjeemme ja toteutus kuitenkin tähtäävät 100 vuoden käyttöikään. Uudisrakentamisen hiilijalanjäljen laskennassa käytetään rakennusten nettoalaa eli rakennusten ulkoseinien sisäpintojen mukaan laskettua bruttopinta-alaa. Ero vuokrattujen kohteiden laskentatapaan johtuu siitä, että palveluntarjoajamme käyttävät uudiskohteiden päästöintensiteetin laskennassa rakennussuunnitelmaa.

Tavoitteenamme on pienentää kiinteistökantamme hiilijalanjälkeä 10 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 2015 tasosta ja 20 prosenttia vuoteen 2025 mennessä.

ELÄKEVAROJEN VEROTUKSELLA ON YHTEISKUNNALLISIA VAIKUTUKSIA

Verojalanjäljellä kuvataan verotuloja, jotka kertyvät yhteiskunnalle yrityksen toiminnasta. Se, miten yritykset veroihin suhtautuvat ja paljonko ne veroja maksavat, on jatkuvan yhteiskunnallisen keskustelun aihe. Verojalanjälkemme muodostuu oman toiminnan, vakuutus- ja sijoitustoiminnan sekä välillisesti sijoituskohteina olevien yritysten veronmaksusta.

Eläkejärjestelmän verotus noudattaa Suomessa samoja periaatteita kuin monissa muissakin maissa. Yhteistä eri maissa on, että kaikki haluavat välttää eläkesääntämisen moninkertaisen verotuksen ja näin tukea eläkerahastojen karttumista. Moninkertainen verotus luo paineita eläkemaksujen nostamiselle.

Työnantajien, yrittäjien ja palkansaajien maksamat työeläkemaksut ovat vähennyskelpoisia tuloverotuksessa. Kun palkansaaja tai yrittäjä alkaa aikanaan saada eläkettä, siitä maksetaan tuloveroa.

Sijoitustuottojen siirto vakavaraisuuspuskuriin on verotuksessa vähennyskelpoinen, joten sijoitustuottojen vuotuinen heilahtelu ei aiheuta veroseuraamuksia. Työeläkeyhtiön tuloslaskelman voitto määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Sen suuruuden määrittää takuupääomalle tai muulle omalle pääomalle laskettava kohdullinen tuotto.

Olemme keskinäinen yhtiö, jolla ei ole takuupääomaa eikä siten voitonjakoa. Yhtiön oma pääoma kuuluu kokonaisuudessaan vakuutusnottajille ja vakuutetuille. Vaikka

pääoman laskennallinen vuosituotto on eläkeyhtiön verotettavaa tuloa, maksettavaa veroa ei kuitenkaan ole muodostunut. Verotettavaa tuloa ovat vähentäneet aiempina vuosina kertyneet veropuskurit.

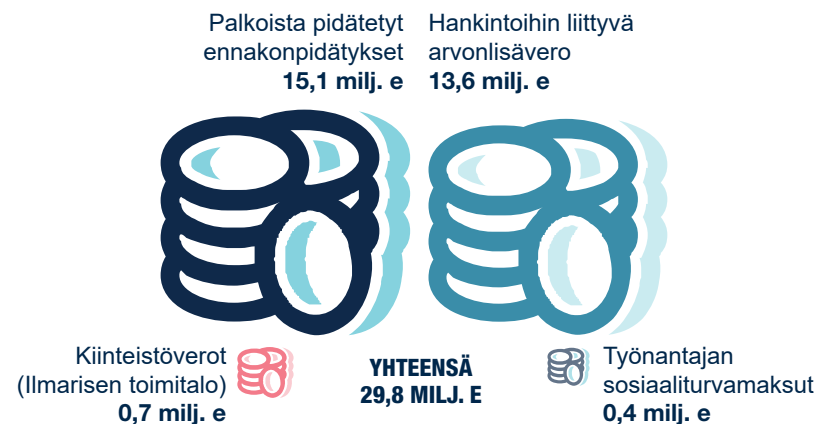
Kerromme Ilmarisen tilinpäätöksen liitetiedoissa kaikki suurimmat osake- ja rahastosijoituksemme kotipaikkoineen. Ulkomailta saaduista sijoitustuotoista, kuten osingoista, peritään verosopimusten mukaisesti lähdeveroja, joka on tuotosta kohdemaahan maksettava vero. Lähdeverojen määrät ja niitä koskevat verosopimukset vaihtelevat maittain ja sijoituskohteittain.

Omistajaohjauksen periaatteidemme mukaisesti toivomme omistamiemme yritysten raportoivan veropolitiikastaan ja verojalanjäljestään ja esittelevän ne yhtiökokouksessa.

Sijoitamme listaamattomiin ulkomaisiin ja joihinkin kotimaisiin yhtiöihin osana konsortioita, joissa on mukana muita kotimaisia ja ulkomaisia sijoittajia. Niissä on usein osana valmistelua mukana veroasiantuntija, joka suunnittelee sijoittajien näkökulmasta mahdollisimman verotehokkaan sijoitusrakenteen. Tämä on erityisesti kansainvälisten sijoittajien vaatimus ja alalla vallitseva käytäntö. Veroseuraamusten arviointi etukäteen on tärkeää myös, jotta voimme ennakoita sijoitusten nettotuottoa edunsaajien eli nykyisten ja tulevien eläkeläisten kannalta. Seuraamme verolainsäädäntöä ja sen muutoksia, jotta toimimme varmasti lainmukaisesti.

Ilmarisella, kuten muillakin eläkeyhtiöillä, on sijoituksia maissa, jotka joidenkin määritelmien mukaan katsotaan veroparatiiseiksi.

ILMARISEN TOIMINTAAN LIITTYVÄT VEROT

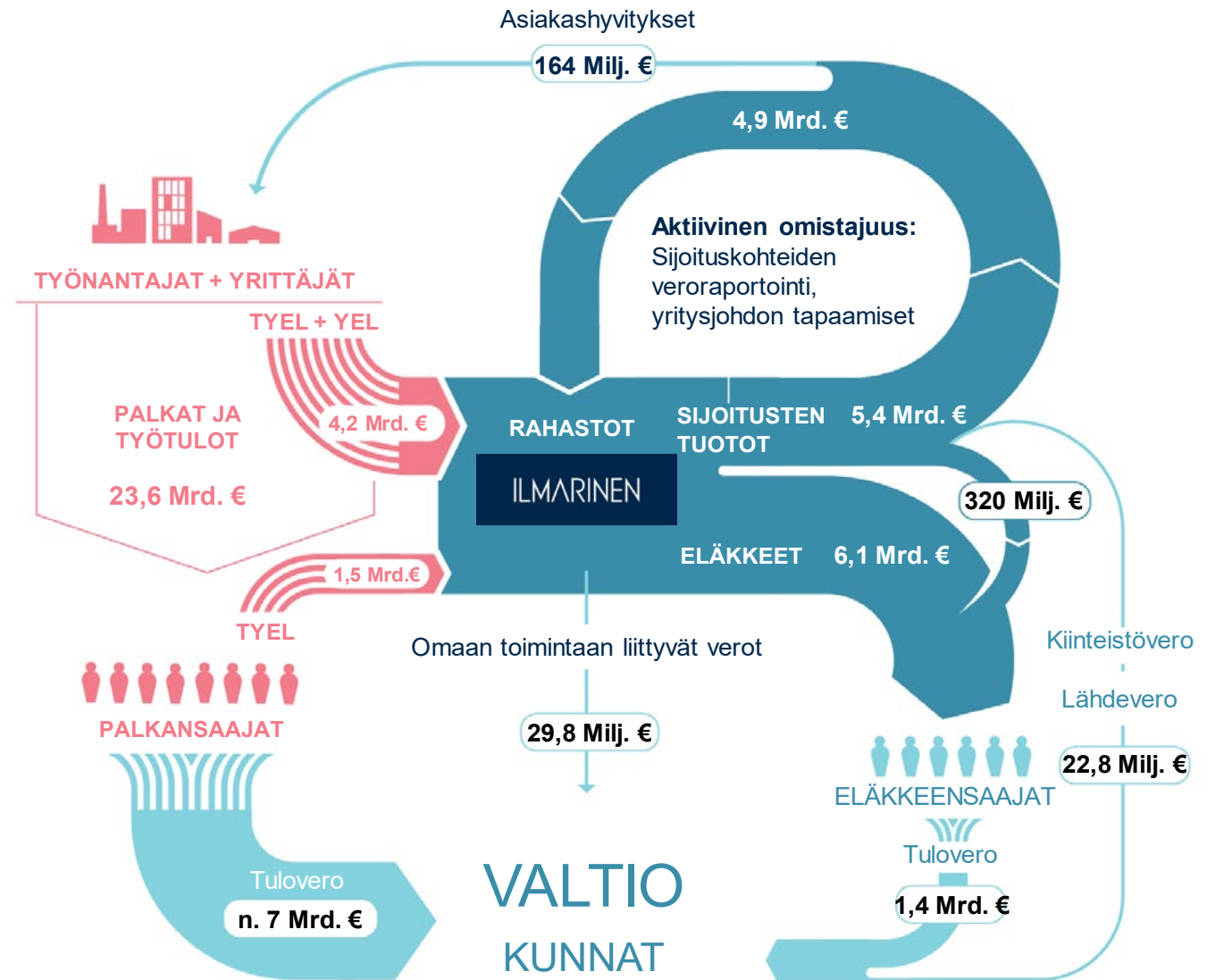

Tällaisia sijoituksia on käytännössä katsoen mahdollonta välttää, mikäli sijoitussalkku halutaan hajauttaa riittävän laajasti omaisuuslajeittain ja maantieteellisesti. Julkistamme kaikki suurimmat osake- ja rahasto-sijoituksemme, mukaan lukien rahaston kotipaikat tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verotuskäytäntöjen ja -rakenteiden harmonisointi on ennen kaikkea viranomaisten tehtävä, jota seuraamme tarkasti ja otamme huomioon omassa sijoitustoiminnassamme. Nykyisten rakenteiden vallitessa haasteena on, että vastuulliseen menettelyyn pyrkivä sijoittaja joutuu merkittävästi rajaamaan käytettävissä olevia sijoitusinstrumentteja.

Eläkeyhtiön toiminta on pääosin arvonlisäverotonta. Vaikka Ilmarinen maksaa arvonlisäveroa omista hankinnoistaan, se ei voi verollista toimintaa harjoittavien tahojen tapaan vähentää näitä maksettuja veroja itse perimistään arvonlisäveroista.

ILMARISEN VEROJALANJÄLKI

TEEMME TYÖTÄ SINULLE – ELÄKKEESI TURVAKSI

Kaikki työmme tähtää viime kädessä siihen, että sinä saisit ansaitsemasi eläkkeen. Jotta onnistuisimme tehtävässämme, joukkueellamme on oltava paras mahdollinen osaaminen huolehtia eläketurvastasi.

Eläketurvan hoitaminen on tiimityötä sekä työntekijöidemme välillä että yhdessä sinun ja muiden sidosryhmiemme kanssa. Hyvä yhteistyö vaatii avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Siksi haluamme, että sinulla ja kaikilla sidosryhmillämme on riittävästi tietoa siitä, kuinka toimimme.

HOIDAMME ELÄKETURVASI LUOTETTAVASTI JA LÄPINÄKYVÄSTI – GLOBAALISSA VERTAILUSSA YKKÖSENÄ

Kun Eläketurvakeskus selvitti tuoreimmassa eläkebarometrissaan suomalaisten tuntemusta eläkejärjestelmästä, tulos oli vähintäänkin selvä: suomalaiset tuntevat eläkejärjestelmänsä varsin vähän. Eläkkeeseen oli perehdytty sitä enemmän, mitä iäkkäämpi vastaaja oli kyseessä.

Tiedon puute ei johdu ainakaan siitä, että tietoa ei olisi tarjolla. Suomen eläkejärjestelmä arvioitiin viime vuonna kuudetta kertaa peräkkäin maailman luotettavimmaksi ja läpinäkyvimmäksi eläkejärjestelmäksi australialaisen konsulttiyhtiö Mercerin tekemässä vertailussa. Kokonaisvertailussa eläkejärjestelmämme sijoittui neljänneksi.

Kehityskohteitakin löytyi, esimerkiksi eläketurvan vähimmäistason korottaminen, työeläkkeiden rahoitustiesteen kasvattaminen ja ikään-tyneiden heikohko työllisyystilanne. Myös puolisoiden eläkeoikeuden jakaminen parantaisi pisteitä tässä vertailussa. Listasta huomaa helposti, että eläkejärjestelmä on tiiviisti yhteydessä moniin keskeisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin: esimerkiksi sosiaaliturvan tasoon, työllisyyteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

LIIKETOIMINNAN PERIAATTEET OHJAAVAT TYÖTÄMME

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat ominaisuuksia, joiden säilymisen eteen on tehtävä jatkuvasti työtä. Perustaso on, että tarjomme riittävästi toimintaamme koskevaa tietoa kaikkien saataville. Näin asiakkailamme ja muilla sidosryhmillämme on mahdollisuus arvioida toimintaamme.

Avoimuuden lisäksi tärkeää on hyvän hallinnon jatkuva kehittäminen ja kaikkien säännösten noudattamisen kulttuuri. Säännösten noudattamisen varmistamista kuvataan usein compliance-näkökulmana toimintaan. Säännösten noudattaminen arjessa vaatii sitä, että olemme aina tietoisia kaikista toimintaan liittyvistä säännösten muutoksista. Muutokset voivat koskea suoraan työeläkeyhtiöitä tai eläkkeitä säätelevää lainsäädäntöä, mutta yhtä lailla sijoitustoimintaa ja sen raportointia missä tahansa markkinapaikalla, jossa meillä on sijoituksia. Tässä työmme tukena toimivat Ilmarisen juristit.

Hyvän hallinnon varmistamisessa on erityinen rooli hallinnollisesti lakiasiajn johtajalle raportoivalla compliance officerilla. Hän raportoi operatiivisesta toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Hallitus vahvistaa vuosittain compliance-toimintasuunnitelman ja seuraa sen toteutumista.

Viime kädessä jokainen työntekijä on vastuussa siitä, että noudattaa sääntelyä, viranomaisohjeita ja hyvän hallinnon periaatteita ja puuttuu mahdollisesti havaitsemiinsa epäkohtiin. Työntekijöillämme on käytössään nimetön ilmiantokanava, jonka

kautta he voivat raportoida epäilemiään väärinkäytöksiä tai muita epäkohtia. Vuonna 2019 emme saaneet kanavan kautta ilmoituksia. Hyvään hallintotapaan opastavan Code of Conduct -verkkokurssi kuuluu uusien työntekijöiden perehdytykseen. Noin 67 prosenttia vuonna 2019 aloittaneista työntekijöistämme oli suorittanut kurssin vuoden loppuun mennessä. Myös kaksi hallituksemme jäsentä suoritti kurssin vuoden aikana. Code of Conduct -asiakirja eli liiketoimintaperiaattemme on avoimesti saatavilla verkkosivuiltamme. (GRI 205-2)

Ohjeistamme lain vaatimusta tiukemmin esimerkiksi lähipiiriasioista ja lähipiiriyhtiöitä koskevista liiketoimista. Valvomme eturistiriitatilanteita, kun valmistelemme ja teemme päätöksiä suhteessa omistamiimme yhtiöihin. Hallitus hyväksyi toukokuussa uudistetun lähipiiriohjeen, jonka sisältöä koulutettiin henkilöstölle.

Sijoittajana toimimme huolellisesti myös sisäpiiriasioista. Sisäpiirillä tarkoitetaan kaikkia niitä henkilöitä, joilla on mahdollisuus vaikuttaa yhtiön varojen sijoittamista koskevaan päätöksentekoon tai jotka muutoin saavat haltuunsa sijoituspäätöksiin liittyvää tietoa. Sisäpiiriläisten omistustiedot näet Euroclear Finlandin NetSire-palvelusta. Ilmarisen sisäpiiriohjeessa varmistamme prosessin ja toimintatavat sisäpiiriasioiden käsittelyyn.

- [Katso liiketoimintaperiaattemme eli Code of Conduct verkkosivuiltamme](#) ›
- [Tutustu sisäpiiriasioihin Ilmarisessa](#) ›
- [Tutustu lähipiiriasioihin Ilmarisessa](#) ›
- [Katso julkisten sisäpiiriläisten omistustiedot NetSire-palvelussa](#) ›
- [Katso Ilmarisen hallinnon ja johdon sekä luottamustoimet](#) ›
- [Lue lisää Mercer Global Pension Index -vertailusta](#) ›

ARVOSTAMME NÄKEMYKSIÄSI – AVOINTA VUOROVAIKUTUSTA

Toinen puoli avoimuutta on aktiivinen keskusteleminen ja kuunteleminen. Kyselyiden ja palautteen perusteella jäämme helposti etäiseksi monille asiakkaillemme ja sidosryhmillemme. Eläkejärjestelmän tuntemuksen parantamisessa riittää vielä runsaasti työtä. Esimerkiksi oman talouden pitkäjänteisessä suunnittelussa tarpeellinen tieto omasta eläkkeestä ei ole kovin hyvä.

Vuonna 2019 suomalaiset arvioivat meidät toista kertaa peräkkäin vastuullisimmaksi eläkeyhtiöksi. Sustainable Brand Index -kysely osoitti, että asenteet eläkeyhtiöiden vastuullisuutta kohtaan olivat myönteisiä. Tietoisuus siitä, mitä käytännössä teemme vastuullisuuden eteen oli huonompi kuin monien muiden alojen kohdalla.

Eläketurva kuitenkin koskettaa jokaista työntekijää ja yrittäjää. Teemme paljon työtä esimerkiksi vastuullisen sijoittamisen edistämiseksi ja pyrimme myös tekemään sen näkyväksi. Uskomme, että kiinnostus omien eläkevarojen sijoittamista kohtaan kasvaa nopeasti myös Suomessa.

Käymme keskustelua sidosryhmiemme kanssa myös järjestöissä ja muissa yhteistyöorganisaatioissa. Vuonna 2019 olimme noin 40 eri järjestön jäsenenä. Lisäksi muutamamme työntekijämme osallistuivat kiinteästi työhönsä liittyvien ammatillisten järjestöjen toimintaan.

Keskeisiä jäsenyyksiä sijoitustoimintamme kannalta ovat esimerkiksi CDP (Carbon Disclosure Project), suomalainen ilmastoverkosto Climate Leadership Coalition, ilmastoriskien hallintaa edistävä Engaged

SIDOSRYHMÄ	SIDOSRYHMÄN TÄRKEIMMÄT ODOTUKSET	VUOROVAIKUTUKSEN KANAVAT, TIHEYS JA TOIMENPITEET
Asiakkaat	Alan paras osaaminen. Avoin, läpinäkyvä ja vastuullinen asioiden hoito. Työkkyvystä huolehtiminen. Ymmärrettävä ja selkeä vuorovaikutus ja helppo yhteydenpito.	Tiiviit tapaamiset ja yhteistyö asiakkaiden kanssa. Asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen. Korkealaatuiset työkykypalvelut. Asiakaspalvelun aktiivinen kehittäminen. Ymmärrettävä asiakasmateriaali.
Henkilöstö	Vastuullinen henkilöstöjohtaminen, toimiva vuorovaikutus, tasa-arvo, hyvä työilmapiiri ja työolot sekä kilpailukykyinen palkkaus.	Onnistumista tukeva johtaminen ja osaamisen kehittäminen. Selkeät tavoitteet, seuranta ja palkitseminen. Kehittyvä ja kattava työhyvinvointityö. Tiivis vuorovaikutus.
Nykyiset ja tulevat eläkkeensaajat	Lakisääteisen eläketurvan hoito vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Helppo, ymmärrettävä ja nopea eläkepalvelu. Työelämän laatuun panostaminen.	Laadukas asiakaspalvelu, ymmärrettävän eläketiedon tarjoaminen, nopeat käsittelyajat, panostukset työkykyyn, eläkevarojen turvaaminen. Jatkuva vuorovaikutus mm. tutkimusten, selvitysten, tapahtumien ja asiakaspalvelun kautta.
Viranomaiset ja päättäjät	Hyvä yhteistyö, päätösten valmistelua helpottava avoin tiedonsaanti ja vuorovaikutus. Yhteisenä tavoitteena yhteiskunnan kokonaisedun mukaiset päätökset ja uudistukset.	Avoin vuoropuhelu viranomaisten ja päättäjien kanssa. Säännöllisiä tapaamisia ja yhteydenpitoa mm. erilaisissa työryhmissä ja tilaisuuksissa.
Työmarkkinajärjestöt	Hyvä yhteistyö ja tiedonsaanti päätöksenteon ja neuvotteluiden tueksi. Yhteisenä tavoitteena eläketurvan tasosta ja eläkeistä huolehtiminen sekä järjestelmän kustannusten pitäminen kohtuullisella tasolla.	Yhteydenpitoa Ilmarisen hallituksen, hallintoneuvoston ja neuvottelukuntien kautta. Säännölliset tapaamiset ja muu tiivis yhteydenpito mm. erilaisissa työryhmissä ja tilaisuuksissa.
Toimialan organisaatiot	Hyvä ja avoin yhteistyö. Ilmarisen asiantuntemus koko alan käyttöön. Yhteisenä tavoitteena eläkejärjestelmän kestävästä ja toimivuudesta huolehtiminen.	Monipuolinen yhteistyö mm. Työeläkevakuuttajat TELAn, Eläketurvakeskuksen ja Finanssiala ry:n kanssa. Kanavina työryhmät, vakituiset neuvottelukokoonpanot ja erilaiset tilaisuudet.
Media	Viestinnän avoimuus, tietojen luotettavuus ja nopea palvelu. Ilmarisen asiantuntemus median käyttöön: uusien näkökulmien tuominen, aktiiviset kannanotot ja vaikeiden asioiden ymmärrettäväksi tekeminen.	Avoin ja aktiivinen viestintä eri kanavissa. Säännöllisiä tapaamisia ja yhteydenpitoa. Nopea ja avoin reagointi tiedotusvälineiden pyyntöihin.
Koulutus- ja tutkimuslaitokset	Ilmarisen asiantuntemus oppilaitosten käyttöön. Kesätyöpaikkojen ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen. Yhteiset tutkimushankkeet ja avoin tiedonsaanti. Eläkejärjestelmän kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen.	Yhteistyö opiskelijoiden kanssa mm. tutkielmien teossa. Yliopistojen ja oppilaitosten erilaisiin tapahtumiin osallistuminen. Kesätyöntekijöiden rekrytointi.
Kansalaisyhteiskunta	Avoin ja aktiivinen vuoropuhelu. Liiketoiminnan vastuullisuus ja luotettavuus. Ilmarisen asiantuntemuksen tarjoaminen käyttöön eri viestinnän kanavissa. Väärinkäytösten ja haittavaikutusten minimointi.	Avoin ja aktiivinen viestintä sekä valmius dialogiin sidosryhmien kanssa. Vuorovaikutus esim. erilaisissa seminaareissa ja tapaamisissa sekä sosiaalisessa mediassa. Vuorovaikutus myös perinteisen median kautta.
Sijoituskohteet ja sijoitustoiminnan kumppanit	Avoin viestintä, selkeät tavoitteet, kilpailukykyiset sijoituksen ehdot, ammattimainen ja pitkäjänteinen toiminta, nopeat vastearjat kysymyksille.	Selkeä viestintä sijoituskriteereistä ja toiminnan periaatteista ja tavoitteista, johdonmukainen sijoitusstrategia, riipeä päätöksenteko. Vuorovaikutus sekä säännöllisesti että tarvittaessa.

Tracking, vastuullisen sijoittamisen yhdistys Finsif ry ja muut alaan liittyvät jäsenyydet. Kiinteistösiioittajana keskeisiä jäsenyyksiämme ovat esimerkiksi kiinteistöalan yhteistyöjärjestö RAKLI ry, kiinteistösiioittajien INREV ja rakentamisen ympäristövaikutuksiin keskittynyt Green Building Council Finland. Rakennuttajapäällikkömme Niina Nurminen valittiin GBC Finlandin hallituksen jäseneksi kolmivuotiselle toimikaudelle vuo-

teen 2022 saakka.

Olemme edunvalvontajärjestöistä Finanssiala ry:n ja työeläkevakuuttajien Tela ry:n jäsen. Vakuutusalan järjestöistä kuulumme lisäksi Suomen Aktuaariyhdistykseen. Henkilöjäseniä on Suomen vakuutusyhdistyksessä. Henkilöstöllämme on mahdollisuus osallistua Vakuutus- ja Finanssialan Urheiluseura VUFI ry:n toimintaan. Olemme myös Suomalaisen työn liiton jäseniä.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoitteena on estää toimintaamme uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskien aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus. Tavoitteena on lisäksi, että voimme hyödyntää hallitun riskinoton tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnassa, erityisesti sijoitustoiminnassa: sijoittamisessa riski ja tuotto kulkevat aina käsi kädessä. Olennaisinta on yhtiön lakisääteisen toiminnan sekä vakuutettujen, eläkkeensaajien ja vakuutuksenottajien oikeuksien turvaaminen kaikissa tilanteissa.

Yhtiöllä on sen koko toiminnan kattavat riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Riskienhallinnan yhtiötasoisista seuranta- ja arviointia ja kehittämistä varten johtoryhmälle, hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti yhtiön riskitilanteesta.

Yhtiön riskienhallintatoiminto mukaan lukien sijoitustoiminnan riskien valvonta ja hallitusraportointi sisältyvät yhtiön toiminnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavan johtajan vastuualueeseen. Sijoitustoiminnan raportointi ja riskienvalvonta ovat siis riippumattomia riskiä ottavasta toiminnosta. Yhtiön riskienhallintatoiminto valmistelee hallituksen ohjauksessa vuosittain arvion riskienhallintatoiminnan asianmukaisuudesta ja yhdessä toimivan johdon kanssa yhtiön riski- ja vakavaraisuusarvion.

Ilmarisen riskienhallintaa kuvataan tarkemmin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitetiedoissa. (GRI 102-11)

- Tutustu siihen, kuinka hallitsemme toimintaamme liittyviä riskejä ›
- Tutustu hankintaperiaatteisiimme ›

Hankinnat Ilmarisessa (GRI 102-9)

Toimittajien määrä, liikekulut

2019	1 313	1 214
2018	1 132	1 167

Toimittajien määrä, kiinteistökulut

2019	1 214	1 205
2018	1 023	1 161

Kotimaisten toimittajien määrä, liikekulut

Kotimaisten toimittajien määrä, kiinteistökulut

Kokonaisostot, liikekulut, milj. e

2019	141	262
2018	142	321

Kokonaisostot, kiinteistökulut

NÄIN RAPORTOIMME TOIMINNASTAMME

Kirjasimme vastuullisuuden keskeiseksi teemaksi hallituksen vuonna 2019 hyväksymään uuteen strategiaamme. Keskeiset linjaukset käytännön toteutuksesta tekee toimitusjohtaja ja johtoryhmä. Raportointimme vastuullisuuteen liittyviä teemoja tämän raportin lisäksi hallituksen antamassa toimintakertomuksessamme.

Yritysvastuupäällikkömme vastaa yritysvastuuraportoinnin kokonaisuudesta ja kokoaa raportin yhteistyössä talouden seurannan ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Yritysvastuupäällikkö myös vastaa Ilmarisen avainmittareiden päivitysten valmistelusta johtoryhmälle. Näitä mittareita kutsumme vakiintuneen tavan mukaisesti KPI-mittareiksi (key performance indicator).

- Katso yritysvastuun avainmittarimme ›
- Tutustu toimintaamme ohjaaviin periaatteisiin ›

Laadimme yritysvastuuraporttimme pääosin Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen eli emoyhtiön näkökulmasta. Mikäli tunnusluvun laskentaraja poikkeaa emoyhtiön rajoista, siitä on mainittu GRI-sisältöindeksissä tunnusluvun yhteydessä. Ilmarisen konsernirakenteessa on emoyhtiön lisäksi esimerkiksi kiinteistösijoituksiin liittyviä kiinteistöosakeyhtiöitä. (GRI 102-46, 102-45)

Taloudellisen vastuun tunnusluvut perustuvat Ilmarisen talousraportteihin, kirjanpitoon ja vahvistettuun tilinpäätökseen, joka on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitalinpäätöksestä, kirjanpitoasetusta, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

Sosiaalisen vastuun henkilötunnusluvut kattavat emoyhtiö Ilmarisen henkilöstön ja tunnusluvut on laskettu yhtiön henkilötietojärjestelmien tiedoista.

- Tutustu tarkemmin konsernirakenteeseemme toimintakertomuksesta ›

Arvio olennaisuudesta: vaikutukset ympäristöön, ihmisiin ja talouteen »

- Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa
- Sijoitamme kestävästi
- Avoin ja läpinäkyvä
- Merkityksellistä työtä

Olemme laatineet tämän raportin Global Reporting Initiative'n GRI Standards -ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistukseen kuuluu säännöllinen eri aiheiden olennaisuuden arviointi. Päivitämme vuorovuosin yritysvastuun olennaisia aiheita sisäisissä työpajoissa ja ulkoisilla sidosryhmäkyselyillä. Viime vuonna toteutimme ulkoisen sidosryhmäkyselyn. Matriisi esittää sidosryhmäkyselyn ja vuoden 2018 sisäisesti toteutetun olennaisuusanalyysin tuloksen matriisina. Matriisi kuvaa olennaisimmiksi arvioitujen aiheiden keskinäisen ja suhteellisen järjestyksen. (GRI 102-47)

MERKITYKSELLISTÄ TYÖTÄ

Strategiassa asetimme tavoitteeksemme olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Uskomme, että henkilöstön hyvinvointi vaikuttaa suoraan siihen, miten hyvin voimme suoriutua kaikista muista tavoitteistamme.

Hyvinvoinnin ja hyvän henkilöstökokemuksen lisäksi tarvitaan osaamista. Työelämä on jatkuva uuden opettelemista. Muutosten nopeus ei näytä olevan ainaakaan hidastumassa. Kun digitalisoimme palveluitamme, rutiinitehtävät vähentyvät ja runsaasti tietoa ja asiantuntemusta vaativat työt lisääntyvät.

Vuonna 2019 panostimme erityisesti toiminnallemme kriittisten osaamistarpeiden, työelämätaitojen ja ammatillisen osaamisen määrittelyyn. Teemme vuosittain jokaiselle työntekijälle oman kehityssuunnitelman.

Kehittyvät työtehtävät tarjoavat hyviä mahdollisuuksia työssä oppimiseen. Se onkin selkeä painopiste osaamisen kehittämisessä. Olemme esimerkiksi parantaneet mahdollisuuksia työkiertoon, mentorointiin, mallioppimiseen ja coaching-tyyppiseen opastukseen. Perinteisten valmennusten rooli on pienentynyt, mutta ei kadonnut.

Eläketurvan parissa työskentely muodostaa oman alansa, jolla on mahdollisuuksia kehittyä lukuisten eri alueitten osaajaksi. Muilta aloilta siirtyville työntekijöille tämä tarkoittaa suuren tietokuorman omaksumista. Tuemme tätä laajoilla ja tehtäväkohtaisesti muokattavilla perehdytyspaketeilla. Perehdytystä tarjotaan kertauksena ja tietojen päivityksenä myös esimerkiksi pitkiltä perhevapailta palaville työntekijöille. Laajan kokonaiskuvan avulla jokainen työntekijä

tuntee oman roolinsa merkityksen eläketurvan hoitamisen kokonaisuudessa.

Kaikille uusille esimiehille järjestämme myös kattavan esimiesperehdytyksen taataksemme tasalaatuisia ja oikeudenmukaisia esimiespalveluita. Esimiestyötä kehitetään myös vuosittain ajankohtaisilla teemoilla. Vuoden 2019 pääfokus oli suorituksen johtamisessa, varhaisessa välittämisessä, kuntoutuksessa ja palautteenannossa.

Vuonna 2019 teimme myös uudistuksia organisaatioomme. Tässä yhteydessä kävimme keväällä 2019 yhteistoimintaneuvottelut. Uudelleenorganisoinnissa 70 vanhaa tehtävää lakkasi. Samaan aikaan syntyi 60 uutta tehtävää, jotka saatiin täytettyä pääasiassa sisäisesti. Uudistuksessa organisaatiota myös madallettiin vähintään yhdellä ja paikoin kahdella kerroksella. Tavoitteena oli muodostaa organisaatiosta ketterämpi ja asiakaslähteisempi.

Syksyllä 2019 Finanssivalvonta tarkensi koko toimialaa koskevassa valvottavatieotteessaan työkyvyttömyysriskin hallintaa koskevaa ohjeistusta sekä rajasi työeläkeyhtiöiden toimintaa tällä alueella edelleen.

Tarkentuneiden ohjeiden myötä uudistamme ja karsimme työkykypalveluiden kokonaisuutta. Suunnitelman mukaan uudistamme samalla asiakkuuksien palvelumalleja ja uudelleenorganisoiimme toimintoja. Uudistusten toteuttamiseksi aloitimme helmikuussa 2020 yhteistoimintaneuvottelut, joiden piirissä on 94 asiakkuuksien ja työkyvyttömyysriskien hallinnan toiminnoissa työskentelevää henkilöä. Alustavan arvi-

Työntekijöiden keski-ikä

Keskimääräinen eläkkeellejäämisikä

Keskimääräinen työsuhteen kesto, vuotta

	2019	2018
Työntekijöiden keski-ikä	47,6	47,9
Keskimääräinen eläkkeellejäämisikä	62,3	62,6
Keskimääräinen työsuhteen kesto, vuotta	14,7	14,8

Henkilöstömme eläkkeellejäämisikä sisältää kaikki eläkelajit, myös työkyvyttömyyseläkkeet.

Ilmapiiiritutkimuksen kokonaistulos (KPI 8)

Henkilöstön vire (0-5)

Terveysprosentti

	2019	2018
Ilmapiiiritutkimuksen kokonaistulos (KPI 8)	3,9	3,7
Henkilöstön vire (0-5)	4	
Terveysprosentti	40 %	42 %

Raportoimme virekyselyn tulokset ensimmäistä kertaa. Virettä mitataan henkilöstökyselyillä ja se voi vaihdella välillä 0–5.

Ennaltaehkäisevään työterveys- huoltoon kannattaa panostaa. Yksi seuraamistamme mittareista on henkilöstön terveysprosentti, joka kertoo kuinka iso osa henkilöstöstämme ei ollut poissa töistä sairauden vuoksi.

Kilometrikisa 2019

115 aktiivista polkijaa

78 000 poljettua kilometriä

5 500 litraa säästettyä polttoainetta

13 000 kg CO₂-päästöjä säästetty

Kannustamme kaikkia työntekijöitämme pitämään huolta työkyvystään erilaisilla kampanjoilla. Työpaikkaliikuttajamme kannustaa ja tukee työntekijöitämme liikkumisessa neuvonnalla ja kampanjoilla. Vuoden 2019 testasimme esimerkiksi taukoliikuntaan kannustavaa mobiilisovellusta.

on mukaan enintään noin 40 tehtävää voisi muuttua olennaisesti tai lakata. Uudistuksen yhteydessä avautuisi myös merkittävä määrä uusia työtehtäviä, joten mahdollisten henkilöstövähennysten määrän arvioidaan jäävän selvästi pienemmäksi.

Uskomme, että toimintaa uudistamalla ja suurimpiin riskeihin keskittymällä pystymme jatkossa tarjoamaan asiakkaillemme entistä vaikuttavampaa tukea työkyvyttömyysriskien hallintaan. Työkyvyttömyyden ennalta ehkäisemiseksi meidän on tehtävä entistä tiiviimpää yhteistyötä, johon tarvitaan työntekijöitä, työnantajia, työterveyshuoltoa ja muita terveydenhuollon toimijoita.

Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö (GRI 102-41)

2019	593	92,7 %
2018	637	92,7 %

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista johtoryhmässä poislukien toimitusjohtaja (GRI 405-2, KPI 9)

2019	90 %
2018	95 %

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista koko muussa henkilöstössä (GRI 405-2, KPI 9)

2019	82 %
2018	79 %

” Lapsiparkkiin voi tuoda lapsen yksittäisiksi päiviksi tai vaikka yhdeksi viikoksi. Varsinkin perheissä, joissa on yksi vanhempi, voi kyseessä olla loma-ajan pelastava järjestely.

Saija Malm, Ilmarisen HR-asiantuntija

Palkka ja palkkiopolitiikastamme ja -järjestelmistämme päättää hallitus. Olemme kuvanneet palkitsemisen periaatteemme palkka- ja palkkioselvityksessä.

Hallituksen linjaama tavoitteemme on, että palkkauksemme on kilpailukykyistä, oikeudenmukaista, tasa-arvoista, ohjaavaa ja kannustavaa. Palkitsemista ohjaa osaltaan kollektiivisesti neuvoteltu vakuutusalan työehtosopimus ja vertailu muiden työnantajien kehitykseen. Palkkaus perustuu työn vaativuuteen, henkilökohtaiseen suoritukseen ja pätevytyteen. Tämän uskomme vahvistavan palkkauksen oikeudenmukaisuutta muun muassa naisten ja miesten palkkataso- arvon näkökulmasta. Tavoitteemme on kaventaa palkkaeroja sukupuolten välillä. Palkkaerot johtuvat pääsääntöisesti siitä, että naiset ja miehet jakaantuvat epätasaisesti eri toimintoihin.

Palkkiopolitiikkaa on kuvattu Ilmarisen palkka ja palkkioselvityksessä. Selvityksessä raportoimme myös hallintoneuvoston ja hallituksen palkkioista. Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokouksemme, jossa omistajamme käyttävät äänivaltaansa. Hallintoneuvosto puolestaan päättää hallituksen palkkioista ja hallitus johdon palkkioista.

- Tutustu Ilmarisen palkka ja palkkioselvitykseen »

UUSI PALKATTU HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS (GRI 401-1)

	2019	2018
Työsuhteiden määrä vuoden lopussa	640	687
Uudet työsuhteet	68	48
Päättäneet työsuhteet	73	84
Vakituisen henkilöstön lähtövuhtuvuus, %	7	8,4
Uudet työsuhteet / vakituiset	42	24
Päättäneet työsuhteet / vakituiset	44	58
Kesätyöntekijöiden määrä	32	30
Fuusion myötä päättäneet työsuhteet (yt)	45	65

HENKILÖSTÖ JA HALLINTOELIMET IÄN MUKAAN (GRI 405-1, KPI 10)

	2019	2019 %	2018	2018 %
Henkilöstö				
Alle 30-vuotiaat	37	6 %	38	6 %
30–50-vuotiaat	331	52 %	328	48 %
50-vuotiaat	272	43 %	321	47 %
Hallitus				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	7	41 %	7	39 %
50-vuotiaat	10	59 %	11	61 %
Hallintoneuvosto				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	11	37 %	7	22 %
50-vuotiaat	19	63 %	25	78 %

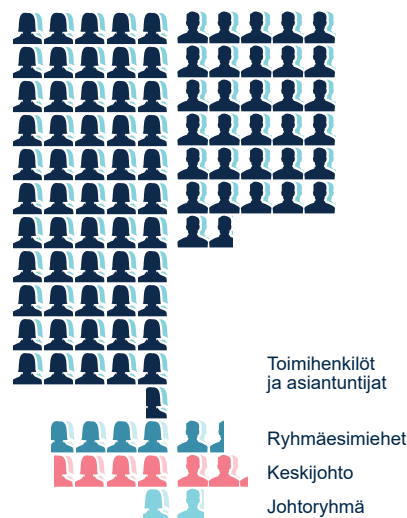
KESKIMÄÄRÄISET KOULUTUSTUNNIT VUODESSA HENKILÖÄ KOHDEN (GRI 404-1)

	2019	2018
Keskimääräiset koulutustunnit, koko henkilöstö	19	17
Keskimääräiset koulutustunnit, naiset	21	18
Keskimääräiset koulutustunnit, miehet	16	16
Keskimääräiset koulutustunnit, johtoryhmä	21	19
Keskimääräiset koulutustunnit, keskijohto	25	24
Keskimääräiset koulutustunnit, ryhmäesimiehet	30	31
Keskimääräiset koulutustunnit, toimihenkilöt ja asiantuntijat	17	16

HENKILÖSTÖ JA HALLINTOELIMET SUKUPUOLEN MUKAAN (GRI 405-1, KPI 10)

	2019	2019 %	2018	2018 %
Koko henkilöstö, yhteensä	640		687	
Koko henkilöstö, naiset	409	64 %	444	65 %
Koko henkilöstö, miehet	231	36 %	243	35 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, yhteensä	560		604	
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, naiset	357	64 %	392	65 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, miehet	203	36 %	212	35 %
Ryhmäesimiehet, yhteensä	33		33	
Ryhmäesimiehet, naiset	24	73 %	23	70 %
Ryhmäesimiehet, miehet	9	27 %	10	30 %
Keskijohto, yhteensä	37		40	
Keskijohto, naiset	23	62 %	25	63 %
Keskijohto, miehet	14	38 %	15	38 %
Johtoryhmä, yhteensä	10		10	
Johtoryhmä, naiset	5	50 %	4	40 %
Johtoryhmä, miehet	5	50 %	6	60 %
Hallitus, yhteensä	17		18	
Hallitus, naiset	4	24 %	5	28 %
Hallitus, miehet	13	76 %	13	72 %
Hallintoneuvosto, yhteensä	30		32	
Hallintoneuvosto, naiset	11	37 %	11	34 %
Hallintoneuvosto, miehet	19	63 %	21	66 %

Osuus koko henkilöstöstä

Kun vertaillaan miesten ja naisten suhdetta johtoryhmässä, pärjäämme hyvin verrattuna esimerkiksi pörssiyritysten johtoryhmien kokoonpanoihin. Keskukskauppakamarin selvityksen mukaan alle 25 prosenttia pörssiyritysten johtoryhmien jäsenistä oli naisia. Uusista nimitetyistä johtoryhmäläisistä naisia oli 36 prosenttia. Joka kuudennessa johtoryhmässä ei ollut naisia lainkaan. Pörssiyrityksissä naisten osuus on selvästi suurempi tukitoiminnoissa kun liiketoimintojen johdossa. Ilmarisen neljän liiketoimintalinjan johtajista kolme on naisia.

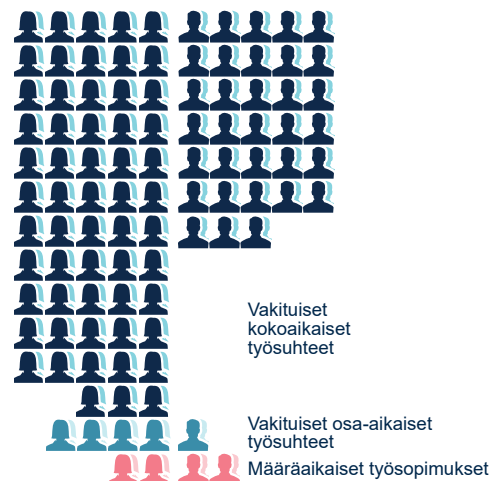
” Annetaan yhdessä hengästystauko sekä itsellemme että maapallolle, samalla kun näytämme valomerkin ilmaston puolesta.

Ilmarisen kannustus
Earth Hour 2019
-tapahtumaan

HENKILÖSTÖ TYÖSUHTEEN, TYÖSOPIMUKSEN JA SUKUPUOLEN MUKAAN (GRI 102-8)

	2019	2019 %	2018	2018 %
Vakituiset työsopimukset, yhteensä	612	96 %	649	94 %
Vakituiset työsopimukset, naiset	396	65 %	423	65 %
Vakituiset työsopimukset, miehet	216	35 %	226	35 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, yhteensä	577	94 %	613	94 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, naiset	368	64 %	398	65 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, miehet	209	36 %	215	35 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, yhteensä	35	6 %	36	6 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, naiset	28	80 %	25	69 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, miehet	7	20 %	11	31 %
Määräaikaiset työsopimukset, yhteensä	28	4 %	38	6 %
Määräaikaiset työsopimukset, naiset	13	46 %	21	55 %
Määräaikaiset työsopimukset, miehet	15	54 %	17	45 %

Osuus koko henkilöstöstä

ILMARISEN GRI-INDEKSI

Olemme käyttäneet tämän raportin kokoamisessa hyödyksi kansainvälistä GRI Standards -raportointiviitekehystä. Global Reporting Initiativen ylläpitämä viitekehys on yksi laajimmin käytössä olevista kehyksistä. Lisäksi olemme hyödyntäneet kansainvälistä Task Force for Climate Change eli TCFD-raportintiviitekehystä, jonka tarkoituksena on parantaa raportointia ilmastonmuutoksen vaikutuksista liiketoimintaan.

GRI-indeksi kerää yhteen GRI Standards -ohjeistukseen liittyviä tietoja, jotka olemme raportoineet. indeksi auttaa sinua löytämään tiedot raportistamme ja vertailemaan niitä muiden GRI-kehyksellä raportoivien yhtiöiden tietoihin.

TUNNUS**MITTARIN SISÄLTÖ JA NIMI****RAPORTOINTI****Yleinen sisältö****Organisaation taustakuvaus**

102-1	Raportoivan organisaation nimi	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
102-2	Tärkeimmät toiminnot, tavaramerkit, tuotteet ja palvelut	s. 4
102-3	Yhtiön pääkonttorin sijainti	Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki, Suomi
102-4	Toimintojen sijainti	s. 4
102-5	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	s. 4
102-6	Markkina-alueet	s. 4
102-7	Organisaation koko	s. 6, 7
102-8	Tiedot henkilöstöstä ja työntekijöistä	s. 54
102-9	Toimitusketju	s. 50
102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	s. 52
102-11	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	s. 50
102-12	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	s. 29, 31, 40, 43, 49
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	s. 49

Strategia ja analyysi

102-14	Toimitusjohtajan katsaus	s. 5
--------	--------------------------	------

Liiketoiminnan eettisyys

102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	s. 11, 48
--------	-----------------------------------	-----------

Hallinto

102-18	Hallintorakenne	Toimintakertomus ja tilinpäätös
--------	-----------------	---------------------------------

Sidosryhmävuorovaikutus

102-40	Luettelo sidosryhmistä	s. 49
102-41	Työehtosopimukset	s. 53
102-42	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	s. 49
102-43	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	s. 49
102-44	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	s. 4, 10, 14, 15–16, 18, 19, 25, 30, 40, 48, 49

Raportointikäytäntö

102-45	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yksiköt	Toimintakertomus ja tilinpäätös
102-46	Raportin sisällön ja aiheiden laskentarajojen määrittely	s. 51
102-47	Olellaiset näkökohdat	s. 51
102-48	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Ei muutoksia.

102-49	Muutokset raportoinnissa	Muutoksia mittareiden nimeämisessä. Luovuimme vanhoista GRI:n käytöstä poistamista toimialakohtaisista lyhenteistä (FS10, FS11, CRE 1-4). Säilytimme mittarien sisällön, koska olemme arvioineet niiden teemat toimintamme kannalta olennaisiksi. Emme raportoi jatkossa liikevaihtoa. Työeläkeyhtiön liikevaihto on laskennallinen suure, joka mittaa huonosti yhtiön rahavirtoja, jotka muodostuvat keskeisiltä osin lakisääteisistä työeläkemaksuista, eläkkeiden maksusta ja sijoitustoiminnasta. Liikevaihdon sijaan raportoimme useita toimintaa ja sen laajuutta kuvaavia avainlukuja. KPI 1 raportointi on muutettu kuvaamaan paremmin hakijan kokemaa hyötyä. Raportoimme jatkossa käsittelyajan vuorokausina. Ilmarisen sijoitusten kasvihuonekaasupäästöt (GRI 305-4) osalta raportoimme myös Scope 3 -päästöt. Aktiivisuus yhtiökokouksissa -mittarissa muutimme listaamattomien sijoitusten raportointia. Raportoimme jatkossa osallistumisasteen laskettuna omistusten arvosta.
102-50	Raportointikausi	1.1.–31.12.2019
102-51	Edellisen raportin päiväys	Edellinen yritysraportti on julkaistu 26.3.2019.
102-52	Raportin julkaisuinfo	Raportti julkaistaan vuosittain.
102-53	Yhteystiedot, josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	info@ilmarinen.fi
102-54	GRI-standardien mukaisuus	Olemme raportoineet Ilmarisen taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristövastuusta vuodesta 2007 alkaen. GRI-ohjeistuksen mukaan raportoimme nyt viidettä kertaa. Sovellamme ohjeiston niin sanottua peruslaajuutta (Core). Osittain raportointi kuitenkin ylittää peruslaajuuden.
102-55	GRI-sisältövertailu	s. 55–58
102-56	Ulkoisen varmennus	s. 60. Raportin on varmentanut EY:n Climate Change & Sustainability Services.

Johtamistapa

Yleiset vaatimukset johtamistavan kuvaamiseen

103-1	Olelliset aiheet ja niiden laskentarajat	s. 11, 19, 28, 29, 31, 41, 42, 43, 44, 45–46, 48, 49, 50, 51, 52
103-2	Johtamistavan ja sen osa-alueiden kuvaus	s. 5, 6, 7, 11, 19, 28, 31, 38–39, 24, 43, 44, 48, 49, 50, 52, 53, 54
103-3	Johtamistavan tehokkuuden arviointi	s. 5, 6, 7, 12, 19, 28, 31, 35–37, 38–39, 40, 43, 44, 48, 49, 50, 54

Taloudelliset näkökulmat

201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	s. 6
201-2	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä riskit ja mahdollisuudet	s. 34

Väilliset taloudelliset vaikutukset

203-2	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	s. 4, 6, 7, 18, 15–16, 19, 22, 27,
-------	---	------------------------------------

Lahjonnan ja korruption vastaisuus

205-2	Lahjonnan ja korruption vastaisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen viestintä ja koulutus	s. 38, 48
-------	--	-----------

Ympäristövastuu

Päästöt

305-4	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	s. 29. Laskennassa ovat mukana suorat päästöt (taso/scope 1) ja osa epäsuorista päästöistä (pääasiassa hankittu energia eli taso/scope 2). Uutena laskettu myös taso/scope 3.
-------	--	---

Ympäristöä koskeva määräystenmukaisuus

307-1	Ympäristölainsäädännön ja säännösten rikkominen	Ei rikkomuksia vuonna 2019.
-------	---	-----------------------------

Työllistäminen		
401-1	Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus	s. 53 Emoyhtiö Ilmarisen henkilöstö. Ikä- ja sukupuolijakaumaa ei raportoida uusien ja päätyneiden työsuhteiden vähäisen kokonaismäärän vuoksi. Laskennassa on huomioitu kesätyöntekijät erillisenä ryhmänä.
Koulutus		
404-1	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	s. 53
404-2	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja muutuskoulutusohjelmat	s. 52–53
Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet		
405-1	Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	s. 53, 54. Monimuotoisuutta kuvaavia tunnuslukuja ei raportoida, koska tietoa ei ole saatavissa
405-2	Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde henkilöstöryhmittäin	s. 53
Yhteiskunta		
415-1	Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain	Emme tue tai avusta poliittisia puolueita tai poliitikkoja.
Sosiaalisen ja taloudellisen vastuun määräysten noudattaminen		
419-1	Poikkeamat sosiaalisen ja taloudellisen vastuun sääöksistä ja määräyksistä	Ei sanktioita vuonna 2019.
Asiakkaiden yksityisyyden suoja		
418-1	Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä	s. 12

ILMARISEN VASTUULLISUUDEN KPI-MITTARIT (KEY PERFORMANCE INDICATOR)

KPI 1	Toimeentulon katkeamattomuus	Eläkepäätösten nopeus – vanhuuseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden käsittelyaika suhteessa muihin työeläkeyhtiöihin	s. 20, 22
KPI 2	Eläkepäätösten oikeellisuus	Työkyvyttömyyseläkepäätösten pysyvyys muutoksenhaku- lautakunnassa	s. 20
KPI 3	Parempaa työelämää – pidempiä työuria	Asiakkaiden kokema hyöty (NPS) työkykyjohtamisen yhteis- työhankkeista	s. 19
KPI 4	Parempaa työelämää – pidempiä työuria	Kuntoutuksen vaikuttavuus (työhönpaluuste kuntoutuksen päätyttyä)	s. 20
KPI 5	Hoidamme perustehtävän kustannustehokkaasti	Hoitokulusuhde (prosenttia käytetty eläkemaksuihin sisälty- västä hoitokuluosasta)	s. 7
KPI 6	Vastuullisuus osana sijoituspäätöksiä	Kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG) liittyvien liiketoi- mintaratkaisujen osuus suorien listattujen osakesijoitusten vuosiliikevaihdosta	s. 29
KPI 7	Vastuullisuus osana sijoituspäätöksiä	Kiinteistöjen hiilijalanjälki	s. 44
KPI 8	Menestymme yhdessä	Henkilöstökokemus	s. 52
KPI 9	Palkkauksen ja palkitsemisen oikeudenmukaisuus	Naisten keskimääräinen palkka miesten palkasta (johtoryhmä pl. toimitusjohtaja / koko muu henkilöstö)	s. 53
KPI 10	Edistämme monimuotoisuutta	Naisten osuus esimiehistä ja johtavista asiantuntijoista vähintään	s. 54

MUITA MITTAREITA

Ilmarisen vakuutusmaksutulo ja maksetut eläkkeet	s. 4
Vakavaraisuus	s. 7
Työeläkemaksut	s. 9
TyEL-vakuutukset ja vakuutetut	s. 10
Ilmarisen asiakaspalvelun tunnuslukuja	s. 11
Asiakaspysyvyys	s. 11
YEL-vakuutukset	s. 14–16
Työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet	s. 18
Ilmarisen työkykyhankkeet ja -valmennukset	s. 19
Kuntoutuksen avainlukuja	s. 20
Eläkkeet eläkelajeittain	s. 22
Ilmarisen eläkkeensaajat sukupuolen, ikäluokan ja maantieteellisen sijoittumisen mukaan	s. 23
Eläkkeiden avainlukuja	s. 25
Ilmarisen sijoitusten ja vakavaraisuuden avainlukuja	s. 27
Sijoitusomaisuuden markkina-arvo omaisuuslajeittain	s. 28
Kasvihuonekaasupäästöistä raportoineet yritykset	s. 30
Uusiutuvaan energiaan liittyvien sijoitusten avainlukuja	s. 30
Ilmarisen metsäomistukset	s. 35; Aiemmin olemme raportoineet kahden vuoden välein myös metsien hiilinieluvaiikutukset. Palveluntarjoajan vaihdoksen seurauksena emme pystyneet raportoimaan lukua tässä raportissa. (GRI 102-49)
Sijoituskohteiden normirikkomusten seuranta	s. 38 Raportoimme luvun aiemmin GRI:n sektorikohtaisen FS-ohjeistuksen mukaisesti. Pudotimme käytöstä poistuneen FS-tunnuksen pois raportoinnista. (GRI 102-49)
Vuorovaikutus sijoituskohteiden kanssa ympäristö- ja sosiaalisissa kysymyksissä	s. 38 Raportoimme luvun aiemmin GRI:n sektorikohtaisen FS-ohjeistuksen mukaisesti. Pudotimme käytöstä poistuneen FS-tunnuksen pois raportoinnista. (GRI 102-49)
Aktiivisuus yhtiökokouksissa	s. 39
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit	s. 38–40
Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset	s. 41
Kiinteistösjoiutukset ja noteeratut osakkeet alueittain	s. 41
Kiinteistösjoiutukset kiinteistötyypeittäin	s. 42
Vuokrauksen ja rakennuttamisen avainlukuja	s. 43
Energiansäästötoimenpiteiden vaikutus	s. 43
LEED-sertifioidut kohteet	s. 43
Kiinteistöjen rakennuttamisen hiilijalanjälki	s. 44
Kiinteistöjen veden- ja energiankulutus	s. 44 Raportoimme luvun aiemmin GRI:n sektorikohtaisen CRE-ohjeistuksen mukaisesti. Pudotimme käytöstä poistuneen CRE-tunnuksen pois raportoinnista. (GRI 102-49)
Ilmarisen toimintaan liittyvät verot ja verojalanjälki	s. 45–46
Ilmarisen hankintojen avainlukuja	s. 50

RIIPPUMATON VARMENNUSRAPORTTI

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen johdolle

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen (jatkossa Ilmarinen) johdon pyynnöstä olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Ilmarisen Yritysvastuuraportissa 2019 esitetyt tiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2019 (jatkossa yritys vastuutiedot).

Johdon velvollisuudet

Ilmarisen johto vastaa yritys vastuutietojen laatimisesta ja esittämisestä Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Standards, sekä Ilmarisen sisäisten raportointiohjeiden mukaisesti (jatkossa raportointiperiaatteet).

Varmenajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava varmennustoimeksianto ja esittää suorittamamme työn perusteella riippumaton johtopäätös yritys vastuutiedoista. Emme vastaa muille kuin Ilmariselle

työstämme, varmennusraportistamme ja esittämistämme johtopäätöksistä.

Olemme suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon Kansainvälisen Varmennustoimeksiannotstandardin (ISAE) 3000 ”Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus” mukaisesti. ISAE 3000 -standardi edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja varmennustoimeksiannon suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko yritys vastuutiedot kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Varmenajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Noudatamme IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) määrittämiä riippumattomuus- ja muita eettisiä vaatimuksia. Sovellamme kansainvälistä ISQC 1-laadunvalvontastandardia ja näin ollen ylläpidämme kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamiseen.

Toimeksiannon rajoitukset

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenetelmät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen var-

muuden toimeksiannossa. Varmennustoi-
menpiteiden valinta perustuu varmentajan
harkintaan ja arvioon riskeistä, että yritys-
vastuutiedot eivät olisi kaikilta olennaisilta
osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden
mukaisesti. Olemme suunnitelleet ja suorita-
neet toimeksiannon siten, että saamme
riittävästi asianmukaista evidenssiä, johon
perustaa johtopäätöksemme.

Toimeksiannossamme olemme suoritta-
neet muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- a. päivittäneet tietomme ja ymmärryksemme Ilmarisen olennaisista yritys vastuun raportointiaiheista, organisaatiosta ja hankkeista,
- b. arvioineet raportointiperiaatteiden soveltuvuutta ja soveltamista sidosryhmi-
en tiedontarpeen kannalta,
- c. haastatelleet Ilmarisen ylintä johtoa ymmärtääksemme yritys vastuun johtamistapaa yhtiössä,
- d. haastatelleet yritys vastuutiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisia henkilöitä ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontroleja liittyen tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,
- e. käyneet läpi yritys vastuutietoja sisäisistä ja ulkoisista lähteistä ja tehneet otantana tarkastuksia raportointiaineistoon,
- f. suorittaneet raportoidun tiedon tarkistuslaskentaa, sekä arvioineet raportin tekstien perustana olevan tiedon oikeellisuutta

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon yritys vastuutietojen tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat luontaiset rajoitukset. Riippumatonta varmennusraporttiamme ei tule käyttää arvioitaessa Ilmarisen suoriutumista määrittelemiensä yritys vastuuseen liittyvien periaatteiden toteutumisessa.

Johtopäätöksemme

Tässä raportissa kuvatun varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, etteivät Ilmarisen raportoidut yritys vastuutiedot olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Helsingissä 23. maaliskuuta 2020

Ernst & Young Oy

Terhi Mäkinen Partner, KHT	Jani Alenius EY:n Yritysvastuupalveluiden johtaja
-------------------------------	---

ILMARINEN.FI

Twittaa

LinkedIn

FB

ILMARINEN